

T.C
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM 4. VE 5. SINIF TÜRKÇE DERS
KİTAPLARINDA BULUNAN METİNLERDEKİ
KELİMELEİN ÇEŞİTLİLİĞİ BAKIMINDAN
İNCELENMESİ

NALAN TOLĞAY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

YRD. DOÇ. DR. SEYİT EMİROĞLU

KONYA 2011

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin

Adı Soyadı Nalan TOLGAY
Numarası 085214021007
Ana Bilim / Bilim Dalı İlköğretim Sınıf Öğretmenliği
Programı Tezli Yüksek Lisans Doktora
Tez Danışmanı Yrd. Doç. Dr. Seyit Emiroğlu
Tezin Adı İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında
Bulunan Metinlerdeki Kelimelerin Geçirgenliği Bakımından İnceleme.

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Bulunan Kelimelerin Geçirgenliği başlıklı bu çalışma 16...12...2011 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda İnceleme oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı

Danışman ve Üyeler

İmza

Yrd. Doç. Dr.

Gözüoğlu P. Üstü

Prof. Dr.

Ali Berat Alptekin

Yrd. Doç. Dr.

Seyit Emiroğlu

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin

Adı Soyadı Nalan TOLGAY

Numarası 085214021007

Ana Bilim / Bilim Dalı İlköğretim Sınıf Öğretmenliği A.B.D.

Programı Tezli Yüksek Lisans Doktora

Tezin Adı İLKÖĞRETİM 4. ve 5. SINIF TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA
BULUNAN METİNLERDEKİ KELİMELEİN GEŞİTLİLİĞİ BAKIMIN-
DAN İNCELENMESİ.

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası

(İmza)

ÖNSÖZ

İlköğretim kademesinin en önemli amacı, öğrencileri hayata hazırlamak, hayatları boyunca kendilerine lazım olacak bilgi ve beceriler için temel atmaktır. İlköğretim Türkçe Dersi, anadili dersi olması, anlama-anlatma yeteneğini geliştirmesi ve sosyal bir varlık olan insanı hayatı boyunca etkileyecek olması bakımından önemlidir.

Türkçe dersinin gerektirdiği kazanımlara ulaşabilmesi ve amacını gerçekleştirilmesi, hazırlanan program ve buna bağlı seçilen yöntem, kullanılan araç-gereç, sunulan ortam ve öğretmenin donanımına bağlıdır. Dersi doğrudan etkileyen en önemli unsur ders araç gereçlerinden biri olan ders kitaplarıdır.

Bu araştırma ile yeni programa uygun hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde kullanılan kelime türlerini belirleyerek kelime çeşitliliğini ortaya koymaya çalıştık.

Öncelikle bu araştırma sürecinin en başından en sonuna kadar yardımlarını esirgemeyen, beni önemli fikir ve tavsiyeleriyle aydınlatan, kaynak temininde yardımcı olan danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Seyit EMİROĞLU' na teşekkürü borç bilirim.

Bu süreç boyunca yararlandığım Bideb 2210 (yurt içi yüksek lisans) bursundan dolayı TÜBİTAK' a teşekkür ederim.

Çalışmamda benden manevi desteği esirgemeyen ve araştırma boyunca varlıklarıyla beni güçlendiren annem, babam ve özellikle emek sarf eden kardeşim Nazan TOLĞAY' a teşekkürlerimi sunarım.

Nalan TOLĞAY

İLKÖĞRETİM 4. VE 5. SINIF TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA BULUNAN METİNLERDEKİ KELİMELERİN ÇEŞİTLİLİĞİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

*Seyit EMİROĞLU**

*Nalan TOLĞAY***

ÖZET

İletişim; insanların doğdukları andan itibaren duygu, düşünce ve fikirlerini ifade etmelerini sağlayan temel araç olmuştur. Çocuklarda dil gelişiminin sağlam temellere oturtulmasına bağlı olarak kişiler arası iletişim, doğru ve amacına uygun gerçekleşecektir.

Bu çalışma; 2007-2008, 2009-2010 eğitim öğretim yılında Türkiye genelinde 4. ve 5. Sınıflarda okutulan Milli Eğitim Bakanlığı baskılı Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin kelime sayısı, kelime türleri ve kelimelerin çeşitliliğini incelemek amacıyla yapılan bir çalışmadır. Bu çalışma ile Türkçe ders kitaplarındaki kelimelerin çeşitliliği belirlenmiştir. Kelimelerin dil gelişimine etkisinin artması için yapılması gereken çalışmalar hakkında bilgiler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kelime, Kelime Türleri, Kelime Çeşitliliği

*Yrd. Doç.Dr.Seyit Emiroğlu, Selçuk Üniv. Eğitim Fak. Sınıf Öğretmenliği Bölümü.

**Nalan Tolğay, Yüksek Lisans Öğrencisi.

**VARIETY OF WORDS IN 4TH AND 5TH PRIMARY
SCHOOL CLASS TURKISH COURSE BOOKS ON STUDENTS
LANGUAGE DEVELOPMENT**

*Seyit Emiroğlu**

*Nalan Tolđay***

ABSTRACT

Communication has been the basic mean which provides people to express their ideas, feelings and opinions since their birth. Interpersonal communication will be performed properly and in compliance with its purposes depending on to be established language development of children rightly.

This study aims to determine word count, word types, and variety of word on language development of children in texts in Turkish course books which are studied in 4th and 5th primary school classes all over Turkey in 2007-2008, 2009-2010 academic years and printed by National Education Ministry.

This study determined the diversity of the words. Studies which need to be done in order to increase the effect of words on language development have been suggested.

Keywords: Word, Word Types, Variety of Word.

*Assistant Professor Doctor Seyit Emiroğlu, Selçuk University, Faculty of Education, Primary School Teaching Department

**Nalan Tolđay, Graduate Student.

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	i
Özet.....	ii
Abstract(İngilizce Özet).....	iii
İçindekiler.....	iv
Giriş	1

I. BÖLÜM

Problem durumu.....	16
Problem cümlesi.....	16
Araştırmanın amacı.....	16
Alt problemler.....	16
Önem.....	17
Sınırlılıklar	17
Yöntem.....	18

II. BÖLÜM

Literatür Tarama.....	20
-----------------------	----

III. BÖLÜM

Bulgular ve Yorum.....	31
4. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin İncelemesi	33
5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin İncelemesi.....	92

IV. BÖLÜM

Sonuç.....	153
Öneriler.....	157
Kaynakça.....	158

GİRİŞ

İnsanlar doğdukları andan itibaren anadilini, kişilik gelişimlerinin temelini atacak olan ailelerinden öğrenmeye başlar. Anadil, onun ilk iletişimi ailesiyle sağlayacağı araç olacaktır. Anadil, ailede doğal yollarla ilk olarak annesinden öğreneceği dildir. Bu, toplumun en küçük birimi olan ailede aynı dili konuşarak anlaşan ana, baba, çocuk arasında bağ oluşturan önemli bir etkidir. Anadili; “Başlangıçta anneden ve yakın aile çevresinden, daha sonra da ilişkili bulunulan çevrelerden öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bireyin bir toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dildir.”(Aksan, 1990:81).

“Temin ve tatmin aracı dil’ dir. Cümleler ve kelimeler bu ihtiyaçtan doğdukları, topluma mal oldukları için toplumun malıdır”(Erik, 1991, sf. 33).

İnsanlar, ailesinden sonra gireceği sosyal çevresinde ömrü boyunca iletişim kurma ihtiyacı hisseder. Öğrendiği dil, okul yaşamına kadar yalnızca dinleme ve konuşma aracı iken, okula başlamasıyla onun okuma ve yazmasını da sağlayacaktır. Dil nedir?

Dil; düşünce, duygu ve isteklerin bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir(Aksan, 1998, sf. 55).

Dil insanın kendisini ve çevresini ifade edebilmesinde, düşünceler geliştirmesinde, görüp algılanan, yaşanan olaylarla ilgili bilgileri, çeşitli kültür birikimlerini aktarmada, diğer insanlarla iletişim kurabilmesinde, isteklerini, umutlarını, üzüntülerini, sevinçlerini, düşüncelerini, hissettiklerini anlatabilmesinde ve başkalarınınkini anlayabilmesinde, diğer insanları etkilemesinde, yönlendirme ve yönetmesinde kullandığı en güçlü iletişim aracıdır.(Erdoğan, S., Bekir, Ş.H. ve Aras, E. S., 2005).

Dil:

a) Bilgi vermek

- b) Bilgi edinmek, almak
- c) Düşünceyi açıklamak
- d) Duygusal eğilimi açıklamak
- e) Ahlaki tutumu açıklamak
- f) Önyargı ve beklentileri açıklamak ve öğrenmek için kullanma amaçlarını güder.

Tüm bu amaçlar doğrultusunda dil; kendini de aşan, çeşitli aşamalara ulaşabilmesi için, sosyal grubunun üyelerini paylaştıkları anlamları bir biçimde inşa etmeye zorlamış, zorunlu kılmıştır. İnsanoğlunu bir kod kullanma zorunluluğuna itmiş olan bu temel neden iletişim amacıdır ve çocuklar anadillerini iletişimde bulunmak için öğrenmektedir. Bu amaçla bir kod kullanma gereksinimi duyan çocuk, söyleşiler içine bizzat katılarak giderek kodun öğelerini tanır, düzenlenişini kavrar ve kullanmayı öğrenir. Çoğu çocuk bu becerileri doğal koşullarda çok fazla zorlanmadan kazanır (Topbaş,1998).

Duygu, düşüncelerin ifade edilirken karşı tarafın anlayacağı biçimde düzenlenip, mesajın verileceği tarafta istenildiği biçimde algılanmasını sağlayan seslerin kodlanması olayıdır. Tanımlarda da vurgulandığı gibi ailede başladıktan sonra toplumda milletlerin var olma unsuru da olan dil, kültürün aktarımı için gereken ilk şarttır. Millet devamlılığında bahsedebilmek, gelecek nesillere gelenek, göreneklerini aktarabilmek için olmazsa olmazlardan biri olan dilin korunması geliştirilmesi gerekir. Ortak değerlerimizin geçmişimizden emanet alınıp yine geleceğimize güvenle teslim edilebilmesi için dilimiz Türkçe büyük rol oynayacaktır. Milli varlığımızın korunması için tek yol budur.

Eğitimin temeli dile dayanır. Dil insana mahsus en güçlü anlaşma aracıdır. Çeşitli düşünceleri, duyguları, inançları, tutumları, değer yargılarını ifade etmede ve öğretmede görüp algılanan yaşanan olaylarla ilgili kültür birikimini nakletmede, soru sormada, emir vermede, istekte bulunmada vb. kullandığımız çok önemli ve vazgeçemeyeceğimiz bir iletişim aracıdır.

İnsan düşünürken de konuşurken de yazarken de kelimeleri kullanır. Kendini ifade edebildiği kadar düşünür ve bunu kelimelerle sağlar. İşte bu noktada kişinin sahip olduğu söz varlığı onun dünyaya bakışını ve yorumlayışını gösterir. İnsanın bakış açısını ve yerini belirleyen de budur.

Günümüzün en büyük sorunlarından biri insanların anadilini yetersiz kullanmasıdır. Bu konuda birçoğumuzun sorun yaşadığı ve başarısız olduğu herkesçe bilinen bir gerçektir. Özellikle okullarda öğrencilerimiz kendilerini ifade etmede büyük sorun yaşamaktadır. Yazarken ve konuşurken sınırlı sayıda kelime kullandıkları için kendilerini ifadeleri son derece eksiktir ve bunun sıkıntısını çok fazla yaşamaktadırlar.

Bu durumun temel nedeni anlatımda kullanacakları kelimeleri bilmemektir. Bu sorun da bizi kişilerin sahip oldukları ve sahip olmadıkları söz dağarcığı meselesine götürmektedir.

Türkçede söz varlığı, söz dağarcığı, sözcük dağarcığı, söz hazinesi, kelime serveti veya kelime hazinesi şeklinde karşımıza çıkan kavram, çeşitli şekillerde tanımlanmıştır.

Türk Dil Kurumunun sözlüğünde söz varlığı:

“Bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, kelime hazinesi, kelime kadrosu, vokabuler.” şeklinde tanımlanmıştır.

Söz varlığı;

“İnsanın doğduğu andan itibaren karşılaştığı ve çevresinde hazır bulduğu kelimeler, bu kelimelerin çağrıştırdığı kavramlar, kelimelerin oluşturduğu kalıplaşmış ifadelerdir. (Tosunoğlu,2000)

“Bir dilde kullanılan kelimelerin hepsine ve ifade gücüne kelime hazinesi/dağarcığı/serveti denir(Karakuş, 2000:127).” şeklinde tanımlamaktadır.

Bir kişinin, konuşmalarında ve yazılarında anlamını bilerek kullandığı kelimelerin toplamına “aktif kelime serveti”; kişinin okuduğu ve işittiği zaman anlamını çıkarabildiği; ama kendi cümlelerinde kullanamadığı kelimelerin toplamına ise “pasif kelime serveti” denmektedir. “Pasif (edilgen) dil, bireyin dinlerken, okurken anladığı, anlamını bildiği kelimelerden, aktif (etkin) dil ise bireyin konuşma eylemlerine yansıyan kelimelerden oluşur (Demir,2006:209).

“Kişinin aktif kelime serveti ile pasif kelime serveti arasındaki fark büyükse eğitiminde büyük sorun var demektir; çünkü bu durum, dinlediğini ve okuduğunu anlayan, ama derdini anlatamayan bir insan tipi ortaya koyuyor. Bu olumsuzluk, eğitim kurumlarımızda maalesef çok açık görülmektedir. Çocuklarımız derslerini dinlerken öğretmenlerini anlayabilmekte, yasayan Türkçeyle yazılmışsa, okuduklarını da anlayabilmektedirler. Ancak anlatma (yazma ve konuşma) konusunda sıkıntıları vardır. Düşünceleri hangi kategoride ve hangi alanla ilgili olursa olsun, onları bildik kelimelerle, beylik sözlerle anlatmaya çalışmaktadırlar(Demir,2006:3).”

İlköğretim Türkçe Dersi (1-5) Öğretim Programı’nda (2005) 4 ve 5. Sınıf öğrencilerinin kelime hazinesini geliştirmeye dönük önemli kelime kazanımları bulunmaktadır. Bu çalışmalar dil becerilerine göre de ayrı ayrı düzenlenmiştir. Örneğin dinleme becerisinin içerisinde kelimelerin anlam özellikleri (eş ve zıt anlam, eş seslilik) dinleme yoluyla kazandırılmaya çalışılırken; konuşma öğrenme alanı ile öğrencilerin yeni öğrendikleri kelimeleri ve kelime hazinelerini konuşmalarında kullanmaları, kendilerini bu yollar geliştirmeleri hedeflenmiştir. Okuma becerisinde ise söz varlığını geliştirme adı altında özel bir başlık bulunmaktadır. Bu başlığın içeriği ise 4 ve 5. sınıf öğrencileri düzeyinde görsellerden yararlanarak söz varlığını geliştirme, kelimelerin eş ve zıt anlamlılarını bulma, eşsesli kelimelerin anlamlarını ayırt etme, bilinmeyen kelimelerin anlamlarını araştırma, kelimelerin gerçek, mecaz ve terim anlamlarını ayırt etme, yapım eklerini kullanarak kelime türetme şeklinde düzenlenmiştir. Kelime hazinesini geliştirmeye dönük kazanımların dışında Türkçe dersi öğrenme- öğretme sürecinde de kelime çalışmaları önemsenmiştir. Öğrenme- öğretme sürecinde hazırlık bölümünde ‘anahtar kelimelerle çalışma’ başlığı ile

öğrencilerin yeni bilgiye ait özel öneme sahip kavram ve kelimeler üzerinde bilgileri, deneyimleri, düşünce ve görüşleri saptanmak istenmektedir. Bu çalışmanın amacı öğrencinin hem kavram gelişimini sağlamak hem de yeni öğrenilecek bilgiye ilgisini çekmektir (İlköğretim Türkçe Programı, 2005:162). Öğrenme- öğretme sürecinde anahtar kelimelerden farklı olarak hem dinleme yoluyla hem de okuma yoluyla ‘anlamı bilinmeyen kelimelerle çalışma’ aşaması bulunmaktadır. Bu aşamada yapılan çalışmalarla öğrenciler bilinmeyen bir kelimenin anlamına ulaşmada hangi yollardan (cümledeki anlamından, görseller yoluyla tahminler, sözlük kullanma...vb) yararlanabilecekleri hedeflenmiştir. Karakuş (2002)’ ye göre yeni karşılaşılan kelimeleri;

- a) Sözüün gelişinden anlamlarını çıkartarak ve öğrencilere çıkarttırarak,
- b) Sözlük, ansiklopedi, indeks ve dipnotlardan buldurarak,
- c) Varlığı ifade ediyorsa resmini (mümkünse kendisini) göstererek,
- ç) Eş, zıt, yakın anlamlarını vererek ve başka kelimelerle karşılaştırma yaparak,
- d) Soyut bir kelimeyse tarifini yaparak

kelime dağarcığına katılmasını sağlarlar (Karakuş, 2002).

Sürecin en önemli aşamalarından biri de ‘söz varlığını geliştirme’ başlığı altında toplanmıştır. Bu aşamaya doğrudan kelime öğretimi aşaması da denebilir. Öğrenme-öğretme sürecinin kelime hazinesini geliştirmeye dönük son aşaması ise ‘söz varlığını kullanma’ aşamasıdır. Bu aşamada öğretmen öğrencilerinin kendilerini sözlü veya yazılı olarak ifade edebilecekleri veya kelime oyunları oynayabilecekleri bir aşama görünümündedir.

Dilin ve o dili oluşturan kelimelerin en iyi yöntemlerle öğretilmesi hususunda toplumların gelişmişlik düzeyiyle bu alandaki başarıları arasında bir paralellik göze çarpmaktadır. Bu nedenle kelime öğretiminde gerekli çalışmaların ve kelime öğretimiyle ilgili modern eğitim usullerinin özveriyle uygulanması gerekmektedir.

Ülkemizde karşılaşılan en büyük sorun öğrencilerin kendilerini yazılı ve sözlü olarak anlatamamalarıdır. Konuyla ilgili bir çalışmada: “Yapılan araştırmalara göre, gelişmiş uygar bir toplum ölçüsü esas alındığında, ilkokulu bitiren kız ya da erkek çocuğun iki bin sözcüğü kullanabilir duruma gelmesi gerekir. Oysa ülkemizde ulaşılabilen en iyi ortalama rakam bez yüz sözcükle sınırlıdır. Sosyo- ekonomik bakımdan geri kalmış yörelerimizdeki ilkokul çağındaki çocukların kullanabildikleri sözcük sayısı ise iki yüze kadar düşmektedir. Dünya ölçülerine göre, ortaokul düzeyinde öğrenim görmüş çocukların sözcük dağarcığı dört bin sözcük iken, ülkemizde ortaokul öğrencilerinin ulaşabildiği ortalama sözcük dağarcığı iki bine kadar düşmektedir. Yine dünya ölçülerine göre, lise öğrencilerinin duygu, düşünce ve tasarımlarını anlatırken kullandıkları sözcük sayısı beş bine kadar çıkmaktadır. Ülkemizde ise, lise öğrencileri bu rakamın ancak yarısına ulaşabilmektedir. Bu durum anlama sürecinde sorunlar yaratırken; yazıda ve sözde de kuru, yapay ve tekdüze bir anlatımı ortaya çıkarmaktadır. Anlatmak istediğine uygun sözcük seçemeyen ve istediklerini tam anlatamayan bireylerin, çeşitli düzeylerdeki yabancı dil öğrenme çabaları da çoğunlukla istenilen bir sonuca ulaşamamaktadır(Sever,1997:120) bu sonuca varmıştır.

Tarih bilinci içinde kültür miraslarımızı korumaya çalışmalı, bu şuurla çocuklarımıza dil bilincini yerleştirmeliyiz. Bu bilincin doğru şekilde ve zamanda kazandırmaya çalışmamız için önce çocuklardaki dil gelişim evrelerini bilmemiz gerekir.

Dil gelişimini ise Senemoğlu, kelimelerin, sayıların, sembollerin kazanılması, saklanması ve dilin kurallarına uygun olarak kullanılmasının gelişimi olarak tanımlamıştır(Senemoğlu, 2006).

Çocuğun dil gelişiminde hem insan beyninin biyolojik yapısı, düşünme sisteminin gelişimi, hem de çocuğun içinde bulunduğu çevre ve kültür etkilidir. Aynı zamanda, dil gelişimi de çocuğun bilişsel, duygusal, sosyal gelişiminde önemli bir etkiye sahiptir. Toplumsallaşmada dilin önemli bir yeri olduğu gibi, kavram gelişimi, düşünme, ilişki kurma, problem çözme gibi bilişsel gelişim alanlarında da etkilidir.

Çocuğa sağlam bir dil eğitimi kazandırıldığında çocuğun diğer gelişim alanları da etkileneceğinden hazırlanan eğitim programlarında dil eğitimi ve gelişimi göz önünde bulundurulur. Bu konuda Calp şöyle bir tespitte bulunmuştur: Eğitim programları yoluyla öğrencilere kazandırılacak bilgi ve beceri alanları çok çeşitli olup bunlardan biri de dil eğitimidir. Dil eğitimin sağlıklı temellere oturtulması, çocuğun dil gelişimine ilişkin temel özelliklerin bilinmesine bağlıdır.(Calp, 2005)

Çocuklarda okul öncesi dönemde (ilk çocukluk) (0-6 yaş) dil gelişimi, Türkçe eğitimi açısından titiz davranılması gereken bir dönemdir. Bu evrede, çocukların basit dil kurallarına uygun olarak konuşabilmeleri, öğrendikleri kelimeleri doğru yerlerde doğru telaffuzlarla kullanmaları büyük önem taşır. Bunları sağlayabilen çocuk, etkin bir biçimde konuşup, dinleyebilmesinin yanında okuma yazma dönemi için de hazırlık yapmış olur. Doğru telaffuzları yapamayan, basit dil kurallarına uyamayan, ve kendine uygun bir dil becerisi geliştiremeyen çocuklarda sosyal uyumsuzluk, okuldan soğuma, arkadaş edinememe ve sosyal çevre oluşturamama sıkıntısı yaşanacaktır. Kişilik gelişimi de tüm bu etkenlerle şekilleneceği için okul öncesi dönem büyük önem taşır. Anadilin konuşulmaya başlandığı okul öncesi dönemde zengin uyarıcı çevre (anne- baba- kardeş- öğretmenler) ile çocuk gerekli materyaller, oyunlar, çocuk kitapları donatılırsa bu dönem zihin gelişiminin de etkisiyle tamamlanacaktır.

Dönemin bu şekilde doğru tamamlanması için Senemoğlu' na göre; okulöncesi yıllarda çocuğun dil gelişimine önem verilmesi, dil gelişimini destekleyici öğretme- öğrenme ortamlarının hazırlanması gereklidir. Çocuğun bu yaşlarda kazanacağı yaşantıların niteliği daha sonraki öğrenmelerini büyük ölçüde etkilemektedir (Senemoğlu, 2006).

Ayrıca çocuk, anne babası dil bilgisi kurallarını öğretmediği halde anadilini okul öncesi dönemde konuşmaya başlar. Dil becerilerinin genel olarak kazanıldığı bu dönem, zengin uyarıcı çevre ile donanık olduğunda, çocuğun dil becerilerinin çok daha üst düzeylere çıktığı ve günlük konuşmalarında bazen atasözlerinden bile yararlanabildikleri görülebilmektedir. Okul çağına gelmeden, her çocuk anadilini

genel hatlarıyla konuşmaya başlamaktadır. Ama bunu, konuşmasında sıfat, zarf, fiil, nesne... vb. kullandığını bilmeden yapmaktadır(Yapıcı, 2004).

Dilbilgisi çalışmalarında şimdiye kadar anlam ve görev açısından kelimeler 8 türe ayrıldıktan sonra bunlar içinden genellikle adlar ve fiiller arasındaki karşıtlığa değinilmiştir. Örneğin; Banguoğlu, fiil ve isim olmak üzere iki kelime çeşidi olduğunu belirtir (Banguoğlu, 1995:122). Ergin'e göre, mana ve vazife bakımından üç çeşit kelime vardır. Bunlar isimler, fiiller, edatlar'dır. Bunlardan isimler ve fiiller manaları, edatlar vazifeleri olan kelimelerdir. Geniş manası ile isim çatısı altında topladığımız kelimeler; isimler, sıfatlar, zamirler ve zarflar olmak üzere dört çeşittir (Ergin, 1993:340).

İlköğretimin 1. kademesinde çocuklar, bilişsel anlamda somut işlemler döneminde bulunmaktadır. Bu dönem ülkemizde zorunlu eğitimin başlamış olduğu okul öncesi dönemden sonra gelmektedir. Kavcar ve Oğuzkan' a (1987) göre; ilköğretimin ilk üç sınıfında, çocukların bilişsel işlem düzeyleri henüz soyutlama ve kural çıkarma yeteneği kazanmamıştır. Bu dönemde çocuklara; dilbilgisi çalışmalarıyla ilgili kurallar yerine dili doğru konuşmaları, yazmaları, okumaları öğretilmelidir. Öğrenciler 4 ve 5. sınıfta dilbilgisi kurallarıyla yavaş yavaş tanışır, ve Türkçeyi doğru kullanma çalışmaları devam eder (Kavcar ve Oğuzkan, 1987).

Zorunlu eğitimin içinde kalan bu dönemde dilin şekillendirilmesi için önemli bir zamandır. Amaç kuralları sezdirdikten sonra onu içselleştirebilmesidir. Dil bilgisi ile dil gelişimine paralel olarak kurallar beceriye dönüştürülmelidir. Çünkü beceriye dönüşmemiş bilginin öğrenciye faydası olmayacaktır. Dolayısıyla ezbere eğitimden çok uygulamaya dayalı bir eğitimle doğru dil kullanımı gerçekleştirilir.

Dilin temel becerilerini alarak okula başlayan öğrenci, somut işlemler dönemiyle okuma sürecine geçer. Güneş (1997)' e göre, okuma süreciyle ilgili bazı prensipler dilin öğretiminde temel mantığı oluşturmaktadır. Bu prensipler;

1-Okuma anlam kurma sürecidir.

2-Dil eğitimi ve gelişimi sosyal süreçlerle bütünleştirilmelidir.

3-Anlam kurma, dil süreçlerinin (dinleme, konuşma, okuma, yazma ve görsel okuma ve sunu) interaktif ve metinler arası bir anlayışla kullanılmasıyla gerçekleşir.

4-Dil öğrenimi bireyseldir(Güneş, 1997).

Anadil öğretimi çocukların diğer gelişimlerini de etkiler. Bu konuyla ilgili Özbay (2006) şu tespitte bulunmuştur: Öğrencilerin zihin ve ruh gelişimlerinde iyi bir ana dili eğitimi ve öğretiminin rolü büyüktür. Türkçe dersi çerçevesinde dil bilgisinin gerekli ayrıntılarına yer verilerek güzel anlatımların, metinlerin, oluşmasında ana dilin doğrudan katkısı öğrencilere hissettirilir. Okuma – dil, dinleme - dil, konuşma – dil ve yazma – dili ilişkileri sezdirilip kavratılmadan sağlıklı bir ana dil eğitimi ve öğretiminin gerçekleştirilmesi mümkün değildir(Özbay, 2006: 148).

Eğitim bireysel bir etkinlik olmaktan çok toplumla da ilgilidir. Eğitimin bireyde istendik davranışlar oluşturma süreci yanında toplum hayatını düzenleme görevi de söz konusudur. Çocuğun davranışlarının gelişmesi kadar çevresini düzenleme de amaç edinildiğinde, eğitimciler, öğrenim yaşantılarının zenginleştirilmesi konusunda da titizlik göstermelidir. Özellikle de dilini doğru kullanan, dinlemeyi bilen, sağlıklı düşünüp yorum yapabilen, bilgi üretebilen, kullanan, sorunlarla başa çıkabilen, kendini ifade eden bireylerin yetiştirilmesi konusunda...

Eğitim sistemimizde bu anlayışa paralel olarak tespit edilmiştir. Bunu daha iyi anlayabilmek için Türk Milli Eğitiminin amaçlarını kavramak gerekmektedir.

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa göre Türk Milli Eğitiminin genel amaçları şöyledir:

1) Atatürk inkılap ve ilkelerine ve anayasada ifadesi bulunan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye

Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2) Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3) İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak.

Türk Eğitim sistemi İlköğretimin Görev ve Amaçlarını ise İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nde sıralamış, ardından bu kurumlarda öğretim görecek olan öğrencilerin; kişisel bakımdan, insan ilişkileri bakımından, ekonomik hayat bakımından, toplum hayatı bakımından ne doğrultuda yetiştirileceği maddeler halinde ifade edilmiştir.

Tüm bunlarda istenilen amaçlara ulaşmak için bu amaçlara uygun bir yapıya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu beklentilere kavuşulması için uygulayıcı da kaliteli değildir. Düzenlenen programın uygulayıcılar yani öğretmenler tarafından doğru anlaşılması ve bu programlara yönelik iyi yetiştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca ders kitaplarının eğitim ve öğretimde en önemli kaynaklar olduğu düşünülürse eğitim-öğretimde amaçların, kazanımların gerçekleştirilmesinde de etkin görevi olduğu görülmektedir. 2006 yılından itibaren ilköğretim okullarında yeni öğretim programı, buna bağlı olarak yeni Türkçe dersi ders programı ve bu programa uygun hazırlanmış ders kitapları okutulmaktadır.

Türkçe dersi ders kitapları, Türkçe dersinin amaçları ile öğrenme alanları ve sınıflara göre kazanımların gerçekleştirilmesinde büyük bir görev üstlenmektedir. Ders kitabının büyük çoğunluğunu ise metinler veya okuma parçaları oluşturmaktadır. Bu anlamda çocuğun zihin, dil ve sosyal gelişimine uygun

hazırlanmış metinler veya metin türleri oldukça önemlidir. Bu önem göz önünde bulundurularak öğrenci ve ders kitabı faktörü ile ilgili olarak şu belirtilmiştir:

Öğrencinin ders kitabına olan tepkisinde iki etmen oldukça önemlidir. Birincisi, bireyin dil gelişimi; sözcük dağarcığı, dilin kullanması vb. İkincisi, ders kitabının kendisidir(Bangir, 2008:6(1)).

Öğrencinin sözcük dağarcığını geliştirmesi yönünden ders kitapları ile ilgili Demir (2006) tarafından şu tespit yapılmıştır: Ders kitapları, öğrencinin kelime hazinesini besleyen önemli kaynaklardan biridir. Ders kitaplarında yer alan metinlere kavramlar yerleştirirken kademeli olarak öğrenciye kazandırılması hedeflenen kelimeleri göz önünde bulundurmak gerekir. Oysa bu kitaplarda bulunması gereken kelime/kavram sayısının alt ve üst sınırları, ne ders kitapları yönetmeliğinde ne müfredat programlarında ne de program kılavuzlarında belirtilmemiştir(Demir, 2006:220).

2005 öğretim programında tematik yaklaşım gereği 1–5. sınıf Türkçe dersinde bir eğitim-öğretim yılı içerisinde ele alınacak tema sayısı sekiz olarak belirlenip, bu temaların dört tanesi zorunlu (1- Atatürk, 2- Değerlerimiz, 3- Sağlık ve Çevre, 4- Birey ve Toplum), dört tanesi seçmeli (1- Güzel Ülkem Türkiye, 2- Yenilikler ve Değişimler, 3- Oyun ve Spor, 4- Dünyamız ve Uzay, 5- Üretim, Tüketim ve Verimlilik, 6- Hayal Gücü, 7- Eğitsel ve Sporsal Etkinlikler, 8- Kurumlar ve Sosyal Örgütler, 9- Doğal Afet, 10- Güzel Sanatlar) olarak tespit edilmiştir. Ders kitabının her temasında, bilgilendirici metin, öyküleyici metin, şiir ve 2 serbest metin olmak üzere toplam beş metin yer almaktadır. Serbest metinlerden birincisi etkinlikleri ve işleme süreci ile birlikte çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabında; ikinci serbest metin ise sadece serbest okuma metni olarak ders kitabında yer almıştır. Bu metinler öğretmen ve öğrencilerin isteği doğrultusunda işlenebileceği MEB 2009 Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabında belirtilmiştir.

Sadece birinci sınıf ilk-okuma yazma öğretimi sürecinde, ilk dört tema dinleme metinleri aracılığı ile ele alınması gerektiği ve ilk dört tema içerisinde, her temada dört dinleme metni olmak üzere; toplam on altı dinleme metni yer alması gerektiği

MEB 2005 Türkçe Öğretim Programında açıklanmaktadır. Ayrıca programda temalar, her sınıf düzeyinde farklı içerikte ele alınmalıdır. Her yazardan en fazla üç metin seçilmelidir. Seçilen metinlerde sadeleştirme, kısaltma ve düzenleme yapılabilir. Metin seçiminde kazanımların gerçekleştirilmesi göz önüne alınarak hareket edilmelidir, ifadesi geçmektedir.

Bu bilgilerde ders kitaplarındaki metinlerin neye göre hazırlanacağı, kelimelere bağlı hangi metinlerin oluşturulacağı, hangi sınıfta hangi yeni kelimelerin öğretileceği, kaçar kelime geçeceği açıklanmamaktadır. Bu yüzden seçilen metinler, türlerinin belirlenmesi ve hazırlanması yazarlara ve yayınevlerine bırakılmaktadır. Yeni öğrenilecek kelimeler, sınıf seviyesine uygun kelime türlerinden hangilerinin seçileceği, kelime türlerinden kaçar örnek yer alacağı belirlenmemiştir. Öğretilmesi gereken kelimeler belirlendikten sonra metinlerin hazırlanması gerekirken, önce metinler seçilip sonra içinde geçen yeni kelimeler belirlenmekte ve buna bağlı olarak okul sözlükleri sonradan hazırlanmaktadır. Ayrıca ders kitaplarında sözcük öğretimi çalışmalarında etkinlik ve farklı alıştırmalara fazlaca yer verilmeli, böylece öğretilen sözcüklerin hafızada uzun süreli kalması sağlanmalıdır. Türkçe Ders Kitaplarında yeni kelimeler öğretilirken anlamının buldurulmasından sonra kelimeyi cümle içinde kullanmaları da öğretmen tarafından istenmektedir. Yeni kelimedenden cümle oluşturma etkinliği ile birlikte, sözcükler tam anlamlarıyla, yazılışları ve türleriyle öğretilmelidir. ”Gerçek anlamda bir sözcük öğretimi düşünme süreçlerinden soyutlanmamalı, bilişsel stratejileri, bilişsel yapıyı ve kendi kendine öğrenme yaklaşımını göz önünde bulunduran yol ve araçlarla yapılmalıdır“ (Budak, 2000: 24-25) . Öğrenci yeni kelimeyi anlamı, yapısı ve türü, doğru yazılışı ile öğrendikten sonra kısa sürede unutmaması için ek alıştırmalar ve pekiştirmelere ihtiyaç duyacaktır. Türkçe Ders Kitapları ve Öğrenci Çalışma Kitaplarında yer alan alıştırmalar ve etkinlikler daha çok sözcük yapısına dayalı etkinlikler (ek ve köklerine ayırma, ek verip sözcük buldurma, sözcüklerden eklerle farklı kelimeler türetme) olmakla beraber sözcüklerin anlamına dayalı etkinlikler daha azdır.

Yapılandırıcı yaklaşıma dayalı Türkçe Öğretim Programı’nda “dinleme”, “okuma”, “konuşma”, “yazma”, ve “görsel okuma - görsel sunu” olmak üzere

beş öğrenme alanı belirlenmiştir. Dinleme, okuma, görsel okuma ve görsel sunu, öğrencinin anlama becerisini; konuşma ve yazma ise anlatma becerisini geliştirmeyi amaçlar. Türkçe eğitiminin genel amacı, öğrencilerin okuyup dinlediklerini anlamaları ve düşündüklerini söz ve yazı ile anlatabilmeleridir. Öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerin metin çözümlenmesi ve değerlendirilmesiyle geliştirilmesi yönüyle ders kitaplarındaki metin türlerin seçimi ve hazırlanması çok önemlidir.

Metni tanımlayacak olursak; metin, bir yazıyı biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan kelimelerin bütünü, tekstir(Tdk, 2005:1382). Yani yazılı anlatım ürünlerinin geneline metin dememiz uygun olacaktır.

Metin türlerine şöyle örnekler verilebilir. Masal, fabl, gezi/seyahat yazısı, şiir, hikâye/öykü, destan, efsane, roman, özgeçmiş, mektup, özet metinleri, röportaj, haber metinleri, makale, fıkra/köşe yazısı, deneme, portre, sohbet/söyleşi, eleştiri/tenkit, inceleme yazısı, anı/hatıra, günlük/günce, gezi/seyahat yazısı, tiyatro, senaryo, biyografi, otobiyografi, bibliyografya...

Çocuk edebiyatı ürünleri olarak sayılan metin türlerini Oğuzkan şöyle sıralamıştır: Masal, fabl, destan, efsane, hikâye, roman, biyografi, anı/hatıra, gezi yazısı, doğa ve fen olaylarını anlatan eserler, şiir ve tekerlemeler(Oğuzkan, 2000).

Cemiloğlu (2004), eğitim bilimlerindeki üç öğrenme alanı - duyuşsal, bilişsel ve devinişsel alana-dayalı olarak metin türlerini duyguya, düşünceye volaya dayalı türler şeklinde üç gruba ayırmıştır. Olaya dayalı türler, hikâye, roman, tiyatro, masal, efsane, destan, fabl, anı yazısı, gezi yazısıdır. Düşünceye dayalı türler, makale, deneme, söyleşi, fıkra, eleştiri, incelemedir. Duyguya dayalı tür ise şiirdir. 2005 (1–5. Sınıf) Türkçe dersi öğretim programında ise metin türleri şiir, öyküleyici metin ve bilgilendirici metin olarak ayrılmıştır.

Hem Cemiloğlu (2004)' na hem de 1–5. sınıf Türkçe dersi ders programa göre metin türlerini eğitim açısından benzer şekilde şiir-duygu, öyküleyici-olay, bilgilendirici-düşünce olarak sınıflandırıldığı görülmektedir. Çocukların seviyesine uygunluğu açısından metin türlerini bu şekilde sınıflamak doğru bir uygulama olmuştur.

Türkçe Ders Kitaplarında bulunan edebi türlerden şiir; kelime tekrarları, duygu yönünün ağır basması, akıcılık özelliği, kısa ve öz olması bakımından fazlaca kullanılan üründür. Duyguya dayalı tür olan şiir ilköğretimin her aşamasında yaygın olarak kullanılmaktadır. Duyguların ifade edilmesinde, öğretilmesinde en kullanışlı araç şiir türüdür. Şiir türünün içinde ayrıca hatırdan kalmayı kolaylaştırıcı, dili kullanma gücünü geliştirici tekrarlı cümle ve kelimelerin yer aldığı tekerlemelerin özellikle birinci kademe daha fazla yer alması daha uygundur.

Cemiloğlu (2004:29–71)'na göre ilköğretimin her aşamasında olaya dayalı türlerin özellikle hikâye, masal, fabl eserlerin tamamının ders kitabında yer verilmesi, uzun olmadığı için sınıf içerisinde incelenebilmesi ve kavramayı kolaylaştırabildiği için faydalıdır.

İlköğretim birinci kademe Türkçe dersi ders kitaplarında, olaya dayalı veya öyküleyici metin türlerinin bilgilendirici metin türlerinden fazla kullanılabilir. Öyküleyici metin türlerinden masal, fabl, hikâye, efsane, destan, roman, tiyatro, anı ve gezi yazısı metin türlerini kullanmak çocukların için daha ilginç, etkili, zevkli ve heyecanlıdır. Çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak için masal, fabl, hikâye metin türünün daha çok üzerinde durulması gerekir. İlköğretim 1. kademenin ilk yıllarında hayal ürünü karakterler ve olağanüstü olaylardan bahsetme özelliğiyle masallar; heyecan verici, kısa ve öz, duygu ağırlıklı anlatımıyla şiirler yer alırken, sonraki yıllarda bilgilendirici metinlerin kullanımına ağırlık verilir.

Soyut düşünme, gelişim evreleri göz önünde bulundurulursa 11 yaş civarında başlar. Bu yüzden düşünceye dayalı türlerden söyleşi/sohbet, deneme, makalenin ilköğretimin ikinci kademesindeki kitaplarda yer alması doğru bir belirleme olacaktır.

İlköğretim birinci kademe Türkçe Ders Kitaplarında yer alan öyküleyici metinlerde geçen olaylar bir anlamda öğrenciye hayat tecrübesi kazandırmakta, yer alan figürler çocuk için model teşkil etmektedir. Böylece çocukların içinde yaşadıkları toplumsal ve kültürel ortama uymaları büyük ölçüde kolaylaşır. Öyküleyici metinlerin yanında bilgilendirici metinler de kendi kültürünü

tanımalarını, farklı kültürlerle tanışmalarını ve diğer insanların yaşam ve görüşlerini öğrenebilmeyi sağlar. Bu gibi özellikleriyle kitaplardaki metin türleri, çocuğun dil gelişimine paralel hazırlandığı takdirde gelişimlerine katkı sağlayacak, Türk Dili öğretiminde öğrencilere hem evrensel hem milli değerler kazandırmada rol oynayacaktır. Günümüz eğitim programının temel mantığına oturtulan ‘ öğrenmeyi öğretme ‘ amacı ile okuyan, merak duygusuna sahip, araştırma kabiliyeti kazanmış, okuduğunu anlayıp yorumlayabilen, düşünceler üreten nesillere sahip olabilmek için ilk olarak sağlam bir dil yapısı geliştirmek gerekir.

I. BÖLÜM

Bu bölümde araştırmaya ait, problem cümlesi, araştırmanın amacı, alt problemler, önemi, sınırlılıklar, yöntem başlıklarına yer verilmiştir.

PROBLEM CÜMLESİ

İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarında bulunan metinlerdeki kelimelerin çeşitliliği nasıldır?

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı; İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarında yer alan metinlerdeki kelime çeşitliliğini tespit etmektir. Bu amaçla şu sorulara cevap aranmıştır:

ALT PROBLEMLER

- 1) İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki metinlerde kaç kelime yer almıştır?
- 2) İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki metinlerde yer alan kelime türleri hangileridir? Bu kelime türlerinden hangi örnekler yer almıştır?
- 3) İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki temalar arasında kelime çeşitliliği nasıldır?
- 4) İlköğretim 4. sınıf ile 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarının kelime çeşitliliği bakımından farkı nedir?

ÖNEM

Bu araştırma ile toplanan verilerin, özellikle:

- 1) İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarında yer alan metinlerde kelime sayıları tespit edilerek konu hakkında literatür oluşturacağı,
- 2) İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarında yer alan metinlerde seçilen kelime türleri bakımından literatür oluşturacağı,
- 3) İlköğretim 4. sınıf ile 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki temalar arasında kelime çeşitliliği farklarının tespit edilmesi bakımından konu hakkında literatür oluşturacağı,
- 4) İlköğretim 4. sınıf ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki kelime çeşitliliğinin sınıflar arasında farkları tespit edilerek konu hakkında literatür oluşturacağı,
- 5) Sınıf seviyesi 4. sınıftan 5. sınıfa çıkarken Türkçe Ders Kitabındaki kelime çeşitliliğinin kelime öğretimi açısından değişimi incelenerek konu hakkında literatür oluşturacağı düşünülmüştür.

SINIRLILIKLAR

Bu araştırma;

Milli Eğitim Bakanlığınca Talim Terbiye Kurulu' nun Temmuz 2005 tarih ve 272 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiş, Mayıs 2009 tarih ve 69 sayılı kararla ‘‘Öğretim Programı’’ na uyarlanmış olan, Temmuz 2009 tarihinde beşinci basımı yapılan

4. Sınıf için MEB Yayınları, Bediralp Matbaacılık tarafından basılan 1 adet,

Milli Eğitim Bakanlığınca Talim Terbiye Kurulu' nun Temmuz 2005 tarih ve 272 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiş, Haziran 2007 tarihinde üçüncü basımı yapılan

5. Sınıf için MEB Yayınları, Milsan Basın San. A. Ş. tarafından basılan 1 adet,

Milli Eğitim Bakanlığınca Talim Terbiye Kurulu' nun Temmuz 2005 tarih ve 272 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiş, Temmuz 2009 tarihinde beşinci basımı yapılan

5. Sınıf için MEB Yayınları, Saray Matbaacılık tarafından basılan 1 adet,

Türkçe Ders Kitabı içindeki metinlerden oluşan 4. Sınıf için 40 metin ve 5. sınıf için 40 metin olmak üzere toplam 80 metnin belirlenen alt problemler açısından incelenmesi ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Bu araştırma tarama modelinde nitel bir araştırma olup, veriler kaynak taraması ve doküman incelemesi ile toplanmıştır.

Bu çalışmada İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında yer alan tüm metinler incelenmiş, metinlerde kaç kelimenin yer aldığı, hangi kelime türlerinin bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca bu kelime türlerine her metin içerisinde 3' er örnek verilmiştir.

4. Sınıf Türkçe Ders Kitabında, 2009 M.E.B. beşinci baskı Türkçe Ders Kitabı için 8 tema içerisinde her temada 5 metin olmak üzere 40 metin incelenmiştir.

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabında, 2007 M.E.B. üçüncü baskı Türkçe Ders Kitabı için 8 tema içerisinde her temada 4 metin, 2009 M.E.B. beşinci baskıda 8 tema içerisinde her temaya 1' er metin eklenerek oluşturulan 5 metin ile birlikte toplam 40 metin incelenmiştir.

Temadaki sırası, metnin başlığı ardından yazar ismi, varsa çeviren, yazının kitap için alındığı kaynak veya metnin orijinal ismi verilmişse bu bilgiler ve bizim aldığımız ders kitabına ait yayın evinin ismi verilmiştir.

Bu bilgiler verildikten sonra tüm metinler

1- İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki metinlerde kaçar kelime yer almıştır?

2- İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki metinlerde yer alan kelime çeşitleri hangileridir?

3- İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarında yer alan metinlerdeki kelime türlerinden hangi örnekler yer almıştır?

4- İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki temalar arasında kelime çeşitliliği nasıldır?

5- İlköğretim 4. sınıf ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarının kelime çeşitliliği bakımından farkları nelerdir?

soruları çerçevesinde incelenmiş elde edilen bulgu ve yorumlar yine bu maddelerin yalnız başlarındaki sayıları verilecek şekilde başlıkların sonlarına eklenmiştir.

III. Bölümde ise inceleme sonunda elde edilen bilgiler değerlendirilmiş ve konu ile ilgili önerilerimiz eklenerek çalışmamız sonlandırılmıştır.

BÖLÜM II

İLGİLİ LİTERATÜR

Sözcük anlamının edinimi sürecine adlar çerçevesinde yaklaştığımızda, bu sürecin en belirgin özelliğinin, nesne gösteren kavramların edinimindeki öncelik olduğu görülmektedir. Nesne gösteren kavramların da, ön-tür temeline dayalı olarak temsil edildiği bilinmektedir. Bu çalışmada, okul öncesi eğitim kitaplarında kullanılan görsel materyallerin kavram alanlarına göre dağılımları sınıflanmış ve konu-görsel materyal dağılımında denklik olup olmadığına ilişkin gözlemler yapılmıştır. Çocuk dili çalışmalarında, çocukların ilgili yaş gruplarında neleri bildiklerinden hareket edilmesi ve onların sözcüklerinin betimlenmesinin en önemli dönütü, okul öncesi döneme ilişkin olarak hazırlanması planlanan eğlendirici ya da eğitici amaçlı çalışmalara yol gösterici nitelikler taşımasıdır. Bunun tam tersi olarak da okul öncesi döneme ilişkin olarak hazırlanmış olan eğitim kitaplarında, çocukların neleri bildiklerinden hareket edildiğinin ve nelerin öğretilmesi gerektiğine dönük sunumların belirlenmesi ve bu iki yönlü gözlemlerin karşılaştırılması gerekmektedir. Bu çalışma ile, 6;0-7;0 yaş grubu içinde bulunan Türk çocuklarına dönük olarak hazırlanmış bir dizi kitapta yer alan sözcüksel edinim verisine ve sözcüksel edinimin kavram alanlarına göre dağılımına dayalı bir betimleme yapılmıştır(Gökmen, Seda. 2005).

Davaslıgil, “Farklı Sosyo- Ekonomik ve Kültürel Çevreden Gelen Birinci Sınıf Çocuklarının Dil Gelişimine Okulun Etkisi”(Davaslıgil,1995) adlı doktora çalışmasında birden fazla yöntem (Andre Rey’in resim testini, Descoudres’in dil testini, N. Limbosch ve C. Volf Tarafından düzenlenen lügatçe ve dil testini, objelere sözlü tepki testini) uygulayarak farklı bir yol izlemiştir. Dört farklı testin tatbikinden meydana gelen yöntem, tanıma, hatırlama ve adlandırmaya dayanmaktadır. Davaslıgil, “ Bizim bu araştırmada problemimiz, şanslı ve şansız sosyo- ekonomik ve kültürel çevreden gelen her iki grup deneğimizin birinci sınıfın başında ve sonunda lügatçelerini nicelik ve nitelik bakımından incelemek, sözcük türlerinin kullanılma

oranlarını ve cümledeki işlevlerini belirtmektir.” şeklinde ifade ettiği çalışmasında, kelimelerin gramatikal kategori seviyesinde ne ölçüde tanıdığını gruplar arasında mukayese etmiştir. Yetişme çevresinin, çocukların dil gelişimine nasıl bir etkide bulunduğuna değinmiştir.”

Dil edinimi çalışmalarında, sözcük türlerinden hangisi ya da hangilerinin edinimde ve kullanımda baskın olduğu pek çok çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Yapılan çalışmalardan ulaşılan bulgularda, ad hamlesi olarak adlandırılan olgunun her tür veri tabanında ve tüm diller için aynı biçimde geçerli olmadığı değerlendirilmesi yer almaktadır. Gökmen S. tarafından yapılan çalışmada, 4-6 yaş arasındaki çocukların doğal konuşma bağlamları temel alınmıştır. Geç dönem içinde bulunan ve Türkçeyi edinen çocukların kullanımlarında da ad baskınlığının olup olmadığı konusu ele alınmıştır. Çalışmada ulaşılan en önemli sonuç, üç yaş grubu için de geçerli olmak üzere ad ulamından çok eylemlerin kullanımında bir baskınlık olduğu yönündedir. Ayrıca, çocukların en yoğun olarak kullandıkları eylem türü de olaydır(Gökmen,S., 2007).

Öğrenciye hangi sözcüklerin öğretileceği belirlendikten sonra bir ders kitabında kaç tane sözcüğün öğretimine yer verileceği sorusunu burada atlamamak gerekir.

Pehlivan A.(2003)' a göre, anadili ders kitabı yabancı dil öğretimi kitaplarında olduğu gibi belirli bir sözcük dağarcığını kazandırmayı hedeflemelidir. Türkçe ders kitabı hazırlanırken bu gibi hedefler ortaya konmalı, bir derste, kitapta kaç sözcüğün öğretilebileceği ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır. İncelenen kitaplara bu açıdan bakılınca, piyasada bulunan aynı seviyedeki bir kitap diğerinin yaklaşık 6 katı sözcük öğretmeyi hedefleyebilmektedir. Örneğin, Milli Eğitim Bakanlığının (MEB) yayınladığı İlköğretim Türkçe 5 ders kitabında (Ayata ve ötk., 2001) yapı ve tür çalışmaları dışında; sözcüğün tanımını bulma, tanımını verilen sözcüğü cümle içinde kullanma, eş anlamlılık, karşıt anlamlılık, eş seslilik (eş anlamlı, eş sesli, karşıt anlamlı sözcük çalışmasının her biri eşiyile birlikte iki sözcüğün öğretimi çalışması sayılırsa) çalışmalarıyla birlikte toplam 98 sözcüğün öğrenilmesi ve üzerinde çalışma

yapılmasının hedeflendiği görülürken, piyasada satılan aynı seviyedeki bir başka kitapta bu rakam 555'tir(Tekışık, 2000).

Özbay ve Melanlıoğlu (2008) Türkçe eğitiminde kelime hazinesinin önemi ile ilgili bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmada kelime hazinesinin önemi vurgulanmış, öğrenciye yeni kelimelerin kazandırılması sırasında dikkat edilmesi gereken noktalar ve kelime öğretim yöntemleri üzerinde durulmuştur. Karatay (2007) kelime öğrenmenin önemi üzerinde ve ana dili ders kitaplarında bu güne kadar kullanılan ve olması gereken kelime öğretme etkinlikleri üzerinde durmuştur. (Solak M. ve Yaylı D., 2009).

Nazik Erik ‘‘ Türkiye’ de Anadil Öğretimi ‘‘ kitabında;

‘‘ Yeni kelimeler kazandırılırken, kitapta metnin sonuna eklenenler yerine, her çocuğun, paragraf içinde bilmediği kelimeler üzerinde durmasına imkan verilmesi daha doğru olur. Böylece hem derse ilgi duyacak, hem de cümledeki manası, mana incelikleri ile kelimelerin çeşitli kullanışlarının ifadeye getirdiği zenginlik sezilecek ve anlama daha da kolaylaşacaktır. Aynı zamanda her paragrafta geliştirilen fikirlerle ana fikre girmek basitleşecektir.

Kelime hazinesi zenginleştirilip (kelime şuuru’ nun) uyandırılması için, çalışırken mutlaka yabancı soylu kelimeler üzerinde durmak gerekmez; Türkçe kökenli kelimelerden de faydalanmalıdır.’’ tespitinde bulunmuştur(Erik, N.,1991).

Nihat Bilgen tarafından yapılan kelime serveti konusundaki çalışma, ilkokulun ilk üç sınıfında kullanılan dile yöneliktir. Bilgen, çalışmasında eser taraması yöntemini kullanmıştır. ilkokulun birinci, ikinci, üçüncü sınıflarında okutulan ve ders kitabı niteliği taşıyan Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi kitaplarındaki kelimeleri sayıp bir kelime listesi oluşturmuştur(Bilgen N., 1988).

Necate Baykoç ile Meziyet Ari tarafından yapılan ‘‘12-30 Aylık Türk Çocuklarında Dilin Kazanımı’’ konulu çalışmada ise sözü edilen yaştaki çocukların dil kazanımlarındaki aşamalar incelenmiştir. Çalışmada görüşme, gözlem, ses kaydı ve not tutma yöntemleri kullanılmış; ifadelerdeki hece sayıları, cümledeki kelime

sayıları, kullanılan kelimelerin nitelikleri, kelime birleşimlerinin dil bilgisi yönünden dağılımları, eylem kiplerinin kullanımları, zarf ve ünlem kazanımı ve çekim eklerinin kullanımı ele alınarak çocukların bunları hangi sırayla ve hangi aylarda kazandıkları tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda bir kelime listesi çıkarılmamıştır. Ancak“17-18 aylık çocukların 100 kelime bildikleri” gibi sayılar verilmiştir. Bu yönüyle araştırmacıların sözü edilen çalışması, kelime serveti araştırmalarına kaynaklık etme özelliği göstermektedir(Baykoç N., Arı M., 1989).

Ömer Harit’in «Samsun ve Ankara illerinin 6-7 Yaş Çocuklarında Kelime Hazinesi Araştırması» temel kelime serveti konusunda yapılmış en geniş kapsamlı ve amaca yönelik çalışmaların başında gelir. Harit, çalışmasında Ankara ve Samsun illerindeki ilkokulları sosyo-ekonomik yönden gruplara ayırmış, bu okullarda öğrenim gören 9351 öğrenciden “Kelime Hatırlama Oyunu” yöntemiyle yazılı materyal toplamıştır. Materyallerdeki kelimeler ve bunların frekansları alfabetik liste hâlinde gösterilmiştir. Harit’in sözü edilen çalışmasında sonuç ve yorum bölümü yoktur; kelimelerin gramatikal bir değerlendirilmesi de yapılmamıştır. Sadece frekanslara göre yüzde ile ifadelendirilen bölümlendirmeler bulunmaktadır(Harit Ö., 1971).

Çabaz (2007) çalışmasında, Kırklareli il merkezinde bulunan dokuz ilköğretim okulunun 5. sınıfında okuyan 90 öğrencinin yazılı anlatımdaki aktif kelime servetlerini incelemiştir. Çalışmada Kırklareli merkezde bulunan 5. sınıflardan random (rastgele) yöntemiyle seçilen 90 öğrenciye üç farklı (Anı, serbest konu ve otobiyografi) anlatım türünde toplam 270 adet kompozisyon yazdırılmıştır. Yazılı verilerde geçen kelimeler, öğrencilerin sosyo-ekonomik seviyelerine, cinsiyete ve üç farklı anlatım türüne göre incelenmiştir. Çalışmada, 270 adet yazılı kompozisyonda toplam 29.677 kelime tespit edilmiştir. Bu kelimelerden 2540’ının çeşit kelime olduğu belirlenmiştir. Sosyoekonomik seviyeleri orta olan öğrenciler, toplam kelime sayısı ve toplam kelime çeşidi açısından daha başarılı olmuştur. Cinsiyet açısından erkek öğrencilerin hem toplam kelimedede, hem de çeşit kelime sayısı açısından daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Üç farklı türde (anı, serbest konu ve otobiyografi)

yazdırılan kompozisyonlarda kullanılan toplam kelime ve çeşit sayısının en fazla otobiyografi türünde; en az ise serbest yazı türünde olduğu görülmüştür.

Hancı'nın (2007) çalışmasında, Uşak ilinin Banaz ilçesinin merkezinde bulunan yedi ilköğretim okulunun (Atatürk İlköğretim Okulu, Şehit Vehbi Demir İlköğretim Okulu, Mehmet Makbule Erdem İlköğretim Okulu, Mahire Eynel İlköğretim Okulu, Cumhuriyet İlköğretim Okulu, 31 Ağustos İlköğretim Okulu, Şehitler İlköğretim Okulu) 5. sınıfında okuyan 90 öğrencinin yazılı anlatımlarındaki aktif kelime servetleri incelenmiştir.

Turgut'nun (2008) bu çalışmasında, Uşak ili merkezinde bulunan dokuz ilköğretim okulunun (Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu, Mehmet Sadık Boz İlköğretim Okulu, Milli Egemenlik İlköğretim Okulu, Eşe ve Halil Erdoğan İlköğretim Okulu, Hasan Hilmi İlköğretim Okulu, Bir Eylül İlköğretim Okulu) 3. sınıfında okuyan 90 öğrencinin tamamının yazılı anlatımdaki aktif kelime servetleri incelenmiştir. Adı geçen okullardaki 3. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarındaki aktif kelime servetlerini belirleyebilmek için, öğrencilere üç türde (anı, otobiyografi, serbest konulu) yazılı anlatım yaptırılmış ve alınan 270 adet yazılı doküman bilgisayar ortamına aktarılarak öğrencilerin kullandıkları kelimeler değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, toplam 22010 kelimelik havuzun oluştuğu ve 1966 çeşit kelime kullanıldığı tespit edilmiş ve en çok kelimenin serbest konulu türde, en az kelimenin ise otobiyografi türünde kullanıldığı görülmüştür. Bunun yanında, yazılı anlatımda kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla kelime kullandıkları belirlenmiştir. Çalışmada ayrıca, türlere ve cinsiyetlere göre kelime listeleri oluşturulmuş, bu listelerde geçen kelimelerle daha önce bu alanda yapılmış diğer çalışmaların listelerindeki kelimeler karşılaştırılarak ortak kelimelerden oluşan listeler hazırlanmıştır. Çalışmada, Uşak ilinin Banaz ilçesinin merkezinde bulunan 5. sınıflardan “random (rastgele) yöntemi”yle seçilen 90 öğrenciye üç farklı yazı türünde (anı, serbest konu, otobiyografi) toplam 270 adet yazılı anlatım yaptırılmıştır. Yazılı verilerde geçen kelimeler, öğrencilerin sosyo-ekonomik seviyelerine, cinsiyete ve üç farklı yazı türüne göre incelenmiştir. Çalışmada, 270 adet yazılı anlatımda toplam 13.771 kelime tespit edilmiştir. Bu

kelimelerden 1.493'ünün çeşit kelime, 12.278 kelimenin ise bu kelimelerin tekrarı olduğu belirlenmiştir. Sosyo-ekonomik gücü üst seviyede olan öğrenciler toplam kelime ve çeşit kelime açısından başarılı olmuştur. Cinsiyet açısından kız öğrenciler hem toplam kelime hem de çeşit kelime sayısında erkek öğrencilerden daha başarılı olmuştur. Üç farklı yazı türünde (Anı, serbest konu, otobiyografi) toplam kelime sayısının en fazla olduğu yazı türünün anı yazı türü, çeşit kelime sayısının en fazla olduğu yazı türünün serbest konu yazı türü olduğu görülmüştür.

Karahan'ın (2007), Uşak ili Ulubey ilçesinde yaptığı çalışmada, ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinden “rastgele yöntemi”yle seçtiği öğrencilerin yazılı anlatımda kullandıkları kelime servetini belirlemeye çalışmıştır. Çalışmada, öğrencilere anı, gezi yazısı, serbest konulu yazılar yazdırılmış toplanan 255 adet veri bilgisayar ortamında saydırılmıştır. Karahan, elde ettiği verileri öğrencilerin cinsiyetine ve kelime türlerine göre gruplandırarak bu gruplar arasında karşılaştırmalar yapmıştır. Yapılan bu çalışma, hazırlanacak ortak bir liste için önemli bir kaynak oluşturulmuştur.

Ali İpekçi (2005) tarafından yapılan “İlköğretim 7.sınıf Öğrencilerinin Kelime Serveti Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmada ise yine yazılı dokümanların toplanmasından sonra kelime kullanma sıklığı, kaç kişi tarafından kullanıldığını belirten bir kelime listesi hazırlanmıştır. En fazla kullanılan 10 kelime ise “ve, bir, insan, bu, olmak, için, biz, o, ben, çok” olarak belirlenmiştir.

Avkapan (2006), “Ortaöğretim 11. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı Ders Kitaplarında Kelime Hazinesinin Öğretimi Üzerine Bir Araştırma” adlı yüksek lisans tezinde Kırşehir ili 11. sınıf öğrencilerinin kelime hazinelerini tespit etmiştir. Bu çalışma, ortaöğretim 11. sınıf öğrencilerinin kelime hazinelerini tespit etmek, aynı dönem için yazılan Türk Dili ve Edebiyatı 11. sınıf ders kitaplarındaki metinlerin kelime hazinelerini belirlemek, öğrencilerin kelime hazineleri ile Türk Dili ve Edebiyatı 11. sınıf ders kitaplarının kelime hazinelerini karşılaştırmak, aralarındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymak için hazırlanmıştır. Avkapan, çalışmasının sonucunda, ders kitaplarında kullanılan toplam farklı kelimelerin öğrencilerin kullandıkları toplam farklı kelimelerden daha yüksek olduğuna ulaşmıştır. Ancak, bu

çalışma, kitaplardaki metinlerin kelime hazinesi ile öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki kelime hazineleri karşılaştırıldığında kitapları eksik olarak değerlendirmiştir.

Ünsal (2005), “İlköğretim 5. ve 8. Sınıflar ile Ortaöğretim 11. Sınıfların Sözlü Anlatımdaki Aktif Kelime Hazineleri/Afyon Merkez Örneği” adlı yüksek lisans tezinde, Afyon il merkezindeki ilköğretim 5. ve 8. sınıflar ile ortaöğretim 11. sınıfların sözlü anlatımdaki aktif kelime hazinelerini incelemiştir. Ünsal’ın çalışmasının amacı, ilköğretim 5. ve 8. sınıflar ile ortaöğretim 11. sınıfların sözlü anlatımlarındaki aktif kelime hazinelerini ölçmektir. Çalışmanın sonucunda 5. sınıf öğrencilerinin sözlü anlatımda sahip oldukları kelime hazinesinin 1030, 8.sınıf öğrencilerinin 1223 ve 11. sınıf öğrencilerinin ise 1539 olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada kelime türlerine göre değerlendirme yapıldığında, isimlerin fiillere oranla daha fazla kullanıldığı belirlenmiştir. Fakat öğrencilerin ikilemeleri, atasözlerini, deyimleri ve vecizeleri sözlü ifadelerinde çok fazla çeşitlilikte kullanmadıkları ortaya çıkmıştır.

M. Fevzi Aksarı ile Tayfur Köksal, Almanya’da öğrenim gören birinci ve beşinci sınıf öğrencilerinin temel kelime servetleri ile öğrenimleri için gerekli olan kelimelere yönelik bir araştırma yapmışlardır. Araştırmacılar, ses kaydı yoluyla elde ettikleri 2180 kelimeyi müfredat programında yer alan ünitelere göre tasnif etmişler, gramatikal olarak da (fiil, sıfat, edat gibi) bölümlendirmeler yapmışlardır(Aksarı M. F., Köksal T., 1988).

Parslar, ilkokul birinci sınıfta öğretilecek kelimeleri belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmaları için 698 kelimedenden oluşan bir liste oluşturmuşlardır. Çalışmalarında yöntem olarak; gözleme dayalı tahmin, eser taraması ve mukayese yolundan faydalanmışlardır. Önce ilk okuma kitaplarındaki kelimeleri tespit edip bu kelimelere aritmetik ve hayat bilgisi derslerinde kullanılan kelimeleri eklemiştir. İkinci aşamada, evde günlük hayatta kullanılan kelimeleri, gözlem ve tayin yoluyla belirleyip listeye dâhil etmişlerdir. Son olarak da hazırlamış oldukları listeyi Thorndike ve Gates’in kelime listeleri ile karşılaştırıp listeye son şeklini vermişlerdir(Pars,1954).

Göz, “ Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü”(Göz,2003) çalışmasında, ilk adım olarak Türkçeyi temsil edebilecek nitelikte bir havuz oluşturmuştur. Havuza hangi tür materyallerden hangi oranlarda alınacağını tespit için danışmanlar belirlenmiş, bir de soruşturma yapılmıştır. Tamamı yüksek okul mezunu, 23–33 yaşlarında ve hemen her meslektan 209 erkekten oluşan bir gruba yazılı olarak şu soru yöneltilmiştir: “Aşağıdaki kategorilerin okuma hayatımız içindeki oranlarını , (% cinsinden) tahmini olarak yazın!”.

Bu kategoriler şunlardır: Basın, Roman- hikâye, Bilim, popüler bilim, güzel sanatlar- biyografi, hobi, din, muhtelif. Bu ana kategorilerden basın, roman-hikâye ve güzel sanatlar, kendi içlerinde ayrıldıkları alt bölümler halinde havuza alınmışlardır. Basın ana kategorisi için her gün en yüksek tirajlı üç gazeteden birisi dönüşümlü olarak alınmış; ayrıca bu gazetelerin dışında üç gazete grubu oluşturulmuş ve aynı şekilde, her gün bu üç gazete grubunun birisinden dönüşümlü olarak alınmıştır. Gazetelerden, güncel haberler dışındaki bütün sütunlardan örnekler alınmıştır. Roman- hikâye ana kategorisi içinde aşk, macera, mizah, polisiye, tarihi ve muhtelif alt kategorilerine ayrılmış ve materyal seçimi buna göre yapılmıştır. Güzel sanatlar ana kategorisi sinema, tiyatro, müzik, resim, heykel, mimari şiir ve muhtelif alt kategorilerine ayrılmıştır. Okul kitapları kategorisinde ise ikinci sınıftan dokuzuncu sınıfa kadar olan okul ders kitaplarından materyal seçilmiştir. Tüm kategoriler için kitap seçiminde sadece üç kriter kullanılmıştır: Yazar(lar)ının Türk olması, 1995 yılından sonra yayımlanmış olması ve ihtiyaç duyulan kategoriye ait olması. Havuz dört aşamadan oluşturulmuştur: Materyalin temin edilerek tarayıcı vasıtasıyla bilgisayara aktarılması, tarayıcı tahrifatının düzeltilmesi, bağlam düzeltmelerinin yapılması ve kelimelerin yalın hale getirilerek dağarcığın oluşturulması. Havuzdaki kelime hatalarının düzeltilmesi, kontekst düzeltmelerinin yapılması, çok anlamlı kelimelerin şifrenmesi ve özel isimlerin ayıklanmasından sonra, kelimeler işlenerek sıklık listesi oluşturulmuştur. Buna göre 22.693 kelimelik “Kelime Sıklığı Sözlüğü” ortaya çıkmıştır.

Çıplak, ilköğretim 5. ve 8. sınıf ile orta öğretim 11. Sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarındaki aktif kelime hazinesinin tespiti üzerine bir araştırma Uşak/Merkez

örneği adlı yayınlanmamış tezinde, Uşak merkez ilköğretim 5.ve 8. sınıf, orta öğretim 11.sınıf öğrencilerinden random(rasgele) yöntemiyle seçilen 30'ar öğrenciye üç farklı türde yazdırılan (anı, atasözü açıklaması, serbest konu) 90 adet yazılı veri, öğrencilerin sosyo- ekonomik seviyelerine, cinsiyetlerine, yazılı verilerdeki türlere sınıflarına göre bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Çalışmada öğrencilerin aktif kelime servetleri listeler halinde verilmiştir(Çıplak,2005).

Karadağ (2005) bu araştırmayı, ilköğretim I. Kademe öğrencilerinin kelime hazinelerini tespit etmek, aynı dönem için yazılan Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin kelime hazinelerini belirlemek, öğrencilerin kelime hazineleri ile Türkçe ders kitaplarının kelime hazinelerini sınıf düzeylerine göre karşılaştırmak, aralarındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırma Türkiye genelinde 1-5. sınıflar düzeyinde 3.135 öğrenci üzerinden ve ilköğretim 1-5 öğrencilerine göre hazırlanan iki Türkçe ders kitabından veriler toplanarak yapılmıştır. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre, kelime sıklık ve yaygınlık listeleri ve Türkçe ders kitaplarının her sınıf düzeyinde kelime sıklık listeleri oluşturulmuştur. Öğrencilerin yaygın olarak kullandıkları kelimeler, ders kitaplarının sıklık listeleri ile karşılaştırılmıştır. Araştırma bulgularına göre ders kitaplarında ve öğrencilerde ortak olarak kullanılan kelimeler ve öğrencilerin yaygın olarak kullanmalarına rağmen ders kitaplarında bulunmayan kelimeler tespit edilmiştir. Öğrencilerin yaygın olarak kullandıkları kelimelerin % 50-60 arasında değişen oranlarda ders kitaplarında yer almadığı tespit edilmiştir. 1-5. sınıf öğrencilerinin her sınıf düzeyinde kullandıkları yaygın kelimeler bir araya getirilerek sıklıklarına göre tekrar dizilmiştir.

Temur' un (2006) araştırmasında elde edilen bulgulara göre 4 ve 5.sınıf öğrencilerinin üç yazılı anlatımda kullandıkları kelimeler, kelime türü açısından incelediğinde sık kullanımdan aza doğru sırasıyla isim, fiil, sıfat, zarf, bağlaç ve edatları kullanmaktadırlar. İlköğretim 4 ve 5.sınıflar düzeyinde uygulanan üç farklı yazılı anlatımda elde edilen toplam kelime sayısı ile farklı kelime sayısı cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Gelir düzeyi (ekonomik düzey) yüksek olan ailelerin çocuklarının toplam ve farklı kelime sayıları orta ve alt ekonomik düzeyde olan ailelerin çocuklarına göre daha yüksektir. Her üç uygulamada da toplam ve farklı

kelime sayıları kardeş sayısı arttıkça düşmektedir. Araştırmaya katılan 4 ve 5. Sınıf öğrencilerinin kitap okuma ve gazete okuma sıklığı arttıkça bilgilendirici ve öyküleyici metinlerde kullandıkları toplam ve farklı kelime sayıları artmaktadır.

Çeçen (2002) çalışmasında ilköğretim seviyesindeki öğrencilerin kelime hazinelerinin geliştirilmesi için yapılabilecekleri tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma öncelikle kelime hazinesinin genel olarak öğrencide, özelde eğitim süreç ve programlarındaki işlevi ve önemi incelenerek; olgunun günümüzdeki durumu, sorunları ve geliştirme yolları irdelenmiştir. Kelime varlığının geliştirilmesinin gerekleri ve yöntemleri belirlenerek okuma, oyun, ezber, görsel basın, dramatizasyon ve sözlük kullanımı gibi kelime edinmeye katkı sağlayan alanlarla ilgili görüşler, araştırmalar ve bulgularla desteklenmiştir.

Ö. Karadağ'ın (2005) Sivas' taki ilköğretim okullarında yaptığı kelime hazinesi araştırmasının bulguları şöyledir: İlköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin kullandığı farklı kelime sayısı 343, 8. Sınıf öğrencilerinin kullandığı kelime sayısını 501'dir.

Kurudayıoğlu'nun (2005) bu araştırması, Türkiye genelinden seçilmiş 6, 7 ve 8. Sınıf toplam 1.726 öğrenciyi kapsamaktadır. Seçilen sınıflara devam eden öğrencilerin kelime hazineleri incelenmiştir. Bunun yanında bu sınıf düzeyindeki Türkçe ders kitaplarının kelime hazineleri de belirlenmiştir. Hem öğrenci hem de ders kitabındabulunan kelime hazinesi karşılaştırmalı olarak ele alınmış ve kitapların öğrenci seviyesine uygunluğu test edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda ilköğretim II. Kademe öğrencilerinin yazılı anlatımlarında elde edilen verilere dayalı olarak sınıflar düzeyinde kelime listeleri oluşturmuştur. Öğrencilerin yaygın olarak kullandıkları kelimeler ders kitaplarının sıklık listeleri ile karşılaştırılmıştır. Ders kitaplarında ve öğrencilerde ortak olarak kullanılan kelimeler ve öğrencilerin yaygın olarak kullanmalarına rağmen ders kitaplarında bulunmayan kelimeler tespit edilmiştir.

Öztekin çalışmasında, Düzce ili Akçakoca ilçe merkezinde bulunan yedi ilköğretim okulunun (Atatürk İlköğretim Okulu, Cumhuriyet İlköğretim Okulu,

Hamiyet Sevil İlköğretim Okulu, Mustafa Açıkalin İlköğretim Okulu, Gönül Yavuz İlköğretim Okulu, Esentepe İlköğretim Okulu, Orhangazi İlköğretim Okulu) 5. sınıfında okuyan 90 öğrencinin tamamının yazılı anlatımdaki aktif kelime servetleri incelenmiştir. Adı geçen okullardaki 5. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarındaki aktif kelime servetlerini belirleyebilmek için, öğrencilere üç türde (anı, otobiyografi, serbest konulu) yazılı anlatım yaptırılmış ve alınan 270 adet yazılı doküman bilgisayar ortamına aktarılarak öğrencilerin kullandıkları kelimeler değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, toplam 20473 kelime ve 1836 çeşit kelime kullanıldığı tespit edilmiş ve en çok kelimenin serbest konulu türde, en az kelimenin ise otobiyografi türünde kullanıldığı görülmüştür. Bunun yanında, yazılı anlatımda erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla kelime kullandıkları belirlenmiştir(Öztekin,2008).

Duru, İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarındaki aktif kelime servetini belirlenmesi(Uşak/Sivaslı örneği) adlı yayınlanmamış tezinde, Uşak ilinin Sivaslı ilçesi merkez ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin tamamına üç türde(anı, otobiyografi, serbest konulu) yazılar yazdırarak öğrencilerin yazılı anlatımdaki aktif kelime servetini tespit etmeye çalışmıştır. Öğrencilerden toplanan veriler yazıların türlerine ve öğrencilerin cinsiyetlerine göre değerlendirilmiştir. Çalışmada kelime servetleri cinsiyete ve türlere göre listeler halinde verilerek hazırlanacak bir kelime listesi için önemli bir kaynak oluşturulmuştur(Duru,2007).

Musa Çiftçi, “Bir Grup Yükseköğrenim Öğrencisi Üzerinde Kelime Serveti Araştırması” adlı çalışmasında fakülte son sınıf öğrencilerinden 102 adet yazılı doküman toplamak ve bunlardaki kelimelerin frekanslarını tespit etmek suretiyle “aktif kelime listesi” oluşturmuştur. Çiftçi, deneklerin toplam 60095 adet kelime kullandığını, bu kelimelerin çeşidinin 3916 olduğunu alfabetik bir listede frekanslarıyla göstererek tespit etmiştir. Çiftçi'nin çalışması, direkt olarak kelime servetini tespit etmeye yönelik nadir araştırmalardan biri olması ve deneklerin yazılı ifadelerine başvurularak yapıldığı için güvenilirliğinin bulunması yönlerinden önemli yere sahiptir(Çiftçi M., 1991).

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmamızda Milli Eğitim Bakanlığı 2007-2008, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında okutulan 4. ve 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki kelime türleri incelenmiştir. 2009 M.E.B beşinci baskı 4. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki 8 temaya ait 40 metin temalar halinde incelenmiştir.

2007 M.E.B üçüncü baskı 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki 8 temaya ait 32 metine, 2009 M.E.B beşinci baskıda her temada eklenen 1'er metnin araştırmaya dahil edilmesiyle birlikte toplam 40 metin incelenmiştir.

4. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA YER ALAN METİNLERİN İNCELEMESİ

1.Tema: Birey ve Toplum

1- Metin: Kazların uçuşu / Abdullah ARAZ (düzenlenmiştir)

Metinde 230 kelime, 41 insana dair kavram, 42 hayvanlara ait kavram, 57 cins ad, 48 tekil adlar, 19 çoğul adlar , 7 eş anlamlı, 7 karşıt, 4 eş sesli kelime, 59 eylem, 8 sayılar, 19 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde çiçek, meyve adı, yakın akraba terimleri, özel ad, bileşik ad, renklerle ilgili kelime geçmemiştir.

Cins ad: Hava ,oran, enerji..

Tekil ad: Kaz, çare, güç ..

Çoğul ad: Arkadaşlar, kazlar, özellikler..

Eş anlamlı kelime: Varmak, sadece..

Eş sesli kelime: Kaz, yol..

Karşıt anlamlı kelime: Uzun- kısa, fazla- az ..

Sayı: Bir, iki, bin ..

Eylem: Katılmak, uçmak, bitmek..

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Yaralı, uzun ..

İnsana ait kavram: Görmek, adalet, bilinç..

Hayvanlara ait kavram: Kaz, uçmak, sürü..

2. Şiir : Hoşgörü / Kazım ALTINKAYNAK (kısaltılmıştır)

Şiirde toplam 99 kelime geçmiştir. 1 meyve- bitki adı, 42 cins ad, 41 tekil ad, 2 çoğul ad, 1 renklerle ilgili kavram, 12 eş anlamlı, 10 eş sesli, 3 karşıt anlamlı kelime, 1 sayı, 19 eylem, 11 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 53 insana ait kavram yer almıştır. Hayvan, çiçek adı, yakın akraba terimi, özel ad, bileşik ad ise şiirde geçmemiştir.

Meyve- bitki adı: Zeytin.

Cins ad: Hoşgörü, kaymak, dost...

Tekil ad: Çiftçi, vatandaş, usta..

Çoğul ad: İnsanlar, olaylar.

Renk kavramı: Yeşil.

Eş anlamlı kelime: Anlayış, hoşgörü..

Eş sesli kelime: Dil, söz..

Karşıt anlamlı kelime: Küçük, büyük..

Sayı: Bir.

Eylem: Olmak, kırmak..

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, acı, küçük..

İnsana ait kavram: Usta, dost, vatandaş..

3. Metin: Ödül / Sema MARAŞLI (düzenlenmiştir)

Metinde 781 kelime yer almıştır. 365 insan adı, 28 yakın akraba terimi, 2 özel ad, 207 cins ad, 216 tekil ad, 15 çoğul isim, 18 eş anlamlı, 10 eş sesli, 32 karşıt anlamlı kelime, 37 sayı, 1 bileşik ad, 65 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 183 eylem geçmiştir. Çiçek adı, meyve adı, renk adı ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Hasta, saat, muayene...

Özel ad: Büşra, Kıvanç.

Tekil ad: Abla, dakika, hastane...

Çoğul ad: Çocuklar, yaşlılar, insanlar...

Eş anlamlı kelime: İsim, yaşlı, yüz...

Eş sesli kelime: Geç, yüz, yaşlı...

Karşıt anlamlı kelime: Yaşlı, küçük, çok...

Sayı: İki, kırk, yirmi beş...

Eylem: Beklemek, yazdırmak, başlamak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Küçük, iki, bu...

İnsana ait kavram: Görevli, hak, teyze...

Bileşik ad: Delikanlı.

Yakın akraba terimi: Teyze, abla, anne...

4. Metin: Kendine İnanđın Kadarsın (Serbest Okuma Metni) / Melek ALTUN (düzenlenmiştir)

Metinde 405 kelime geçmiştir. 210 insan ait kavram, 4 yakın akraba terimi, 12 özel ad, 136 cins ad, 90 tekil ad, 29 çoğul ad, 16 eş anlamlı, 12 karşıt anlamlı, 2 eş sesli kelime, 8 sayı, 22 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 86 eylem bulunmaktadır. Hayvan adı, çiçek adı, meyve adı, bileşik ad, renklerle ilgili kavram yer almamıştır.

Cins ad: Ders, tören, resim...

Özel ad: Nuray, Münevver, Yavuz.

Tekil ad: Kalem, çocuk, bayrak...

Çoğul ad: Teneffüsler, kollar, şekiller...

Eş anlamlı kelime: Sorun, kişi, ad...

Eş sesli kelime: Söz, yüz.

Karşıt anlamlı kelime: Yaşlı, küçük, çok...

Sayı: Bir.

Eylem: Yazmak, çabalamak, onaylamak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bu, sol, zayıf...

İnsana ait kavram: Müdür, öğretmen, kararlılık...

Yakın akraba terimi: Anne, aile...

5. Şiir: Benimle Yaşıt Dedem (Serbest Okuma Metni) / Yusuf DURSUN (düzenlenmiştir)

Şiirde 74 kelime bulunmaktadır. 44 insan kavramı, 2 hayvan kavramı, 2 bitki adı, 21 yakın akraba terimi, 44 cins ad, 44 tekil ad, 2 çoğul ad, 2 eş anlamlı, 4 eş sesli, 2 karşıt anlamlı kelime, 8 eylem, 9 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri geçmiştir. Şiirde çiçek adı, meyve adı, özel ad, sayı, bileşik ad geçmemiştir.

Cins ad: Dede, göz, bal...

Tekil ad: Dede, rüzgar, kucak...

Çoğul ad: Diller, gözler...

Bitki adı: Gül, pamuk.

Eş anlamlı kelime: Ak...

Eş sesli kelime: Ak, gül, at...

Karşıt anlamlı kelime: Ak, güzel...

Eylem: Güldürmek, gelmek, uyumak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Pamuk, tatlı...

İnsana ait kavram: Dede, komik...

Hayvana ait kavramlar: At, kuş.

Yakın akraba terimi: Dede...

4. Sınıf I. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Kazların Uçuşu	230	59	57	0	48	19	41	42	7	4	7	8	19	0	0	0	0
Hoşgörü	99	19	42	0	41	2	53	0	12	10	3	1	11	1	0	0	1
Ödül	781	183	207	2	216	15	365	0	18	10	32	37	65	0	28	1	0
Kendine İnanmanın Kadersin	405	86	136	12	90	29	210	0	16	2	12	8	22	0	4	0	0
Benimle Yaşat Dedem	74	8	44	0	44	2	44	2	2	4	2	0	9	2	21	0	0

2.Tema: Atatürk

,

1. Metin: Bir Haber / Nesrin BARAZ (düzenlenmiştir)

Metinde 427 kelime, 177 insana dair kavram, 100 cins ad, 82 tekil adlar, 34 çoğul adlar, 6 bileşik ad, 13 sayı, 8 eş anlamlı, 3 karşıt, 1 eş sesli kelime, 91 eylem, 33 özel ad, 13 sayılar, 24 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde çiçek, meyve adı, hayvan adı, yakın akraba terimleri, renklerle ilgili kelime geçmemiştir.

Cins ad: Mektup, oy, sinema...

Özel ad: Mustafa Kemal, Karadeniz, Özge...

Tekil ad: Mektup, sınıf, haber...

Çoğul ad: Şimşekler, arkadaşlar, filmler...

Eş anlamlı kelime: Serüven, amaç, birey...

Eş sesli kelime: Söz.

Karşıt anlamlı kelime: İyi, büyük, alt...

Sayı: Bir.

Eylem: Okumak, bilmek, anlamak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, dağınık, birçok...

İnsana ait kavram: Öğrenci, araştıran, sinema...

Bileşik ad: Atatürk, Anıtkabir, telgrafhane...

2- Metin: Ben Mustafa Kemal / Aydoğan YAVAŞLI (düzenlenmiştir)

Metinde toplam 541 kelime geçmiştir. 108 cins ad, 47 özel ad, 69 tekil ad, 30 çoğul ad, 6 yakın akraba terimi, 1 renklerle ilgili kavram, 8 eş anlamlı, 6 bileşik ad, 6 karşıt anlamlı kelime, 6 sayı, 108 eylem, 15 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 180 insana ait havram yer almıştır. Hayvan, çiçek adı, meyve adı, eş sesli kelime ise metinde geçmemiştir.

Cins ad: Ev, toplantı, medrese...

Özel ad: Selanik, Samsun, Türkiye...

Tekil ad: Başarı, baba, cephanes...

Çoğul ad: Emekler, olaylar, arkadaşlar...

Eş anlamlı kelime: Özgürlük, çağrı, anı...

Karşıt anlamlı kelime: Yüksek, kara, zorluk...

Sayı:1881, 29, 1923...

Eylem: Bilmek, başlatmak, çalışmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Büyük, en, yüksek ..

İnsana ait kavram: Güvence, yaramazlık, medreseler...

Bileşik ad: Atatürk, ortaokul, yüzbaşı...

Yakın akraba terimi: Anne, baba, kardeş...

Renk: Kara.

3. Şiir: Atatürk Anadolu' da / Sabahattin Kudret AKSAL

Şiirde 44 kelime yer almıştır. 23 insan, 1 hayvan adı, 5 özel ad, 15 cins ad, 13 tekil ad, 2 çoğul isim, 2 eş anlamlı, 1 karşıt anlamlı kelime, 2 sayı, 2 bileşik ad, 3 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 9 eylem geçmiştir. Çiçek adı, meyve adı, yakın akraba terimi, eş sesli kelime ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: At, umut, taş...

Özel ad: Atatürk, Erzincan, Afyon...

Tekil ad: Memleket, yurt, umut...

Çoğul ad: Emekler, günler.

Eş anlamlı kelime: Hünerli, yurt..

Karşıt anlamlı kelime: Alt.

Sayı: Bir.

Eylem: Öğretmek, saymak, gezmek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, doru, hünerli.

İnsana ait kavram: Halk, umut, öfke...

Hayvana ait kavram: At.

Bileşik ad: Atatürk, Anadolu.

4. Metin: Atatürk ve Sanat (Serbest Okuma Metni) / İlknur Kalıpçı (düzenlenmiştir)

Metinde 279 kelime geçmiştir. 90 insana ait kavram, 24 özel ad, 68 cins ad, 60 tekil ad, 3 bileşik ad, 17 çoğul ad, 5 eş anlamlı, 5 karşıt anlamlı, 7 sayı, 9 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 44 eylem bulunmaktadır. Hayvan adı, çiçek adı, meyve adı, yakın akraba terimi, eş sesli kelime yer almamıştır.

Cins ad: Sanat, barış, inkılaplar...

Özel ad: Muhsin Efendi, Atatürk, Neyire Neyir...

Tekil ad: Barış, sanat, perde...

Çoğul ad: Sanatlar, yıllar, uluslar...

Eş anlamlı kelime: Ulus, değer, yıl.

Karşıt anlamlı kelime: Büyük, genç, kolay...

Sayı: Bir...

Eylem: Önemsemek, söylemek, görmek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: O, büyük, bir...

İnsana ait kavram: Yönetmen, öğrenim, çömezlik...

Bileşik ad: Atatürk, milletvekili, cumhurbaşkanı...

5. Şiir: Mustafa Kemal (Serbest Okuma Metni) / Cahit Külebi

Şiirde 71 kelime bulunmaktadır. 35 insan kavramı, 1 hayvan kavramı, 23 cins ad, 20 tekil ad, 5 çoğul ad, 4 eş anlamlı kelime, 15 eylem, 4 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri, 15 eylem, 3 bileşik ad, 10 özel ad, 3 sayı geçmiştir. Şiirde çiçek adı, meyve adı, yakın akraba terimi, karşıt anlamlı, eş sesli kelime ve renkler geçmemiştir.

Cins ad: Dalga, gemiler, kayık...

Özel ad: Samsun, Mustafa Kemal, Erzurum...

Tekil ad: Gemi, memleket, tayfa...

Çoğul ad: Dalgalar, çocuklar, kaygılar...

Eş anlamlı kelime: Gemiler, kaygılar, koca...

Sayı: Bir...

Eylem: Gitmek, atmak, sarılmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bu, bir, koca...

İnsana ait kavram: Kaygılar, takalar, selam durmak...

Hayvana ait kavram: Gürlemek.

Bileşik ad: Anadolu, Karadeniz.

4. Sınıf 2. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Bir Haber	427	91	100	33	82	34	177	0	8	1	3	13	24	0	0	6	0
Ben Mustafa Kemal	541	108	108	47	69	30	180	0	8	0	6	6	15	0	6	6	1
Atatürk Anadolu'da	44	9	15	5	13	2	23	1	2	0	1	2	3	0	0	2	0
Atatürk ve Sanat	279	44	68	24	60	17	90	0	5	0	5	7	9	0	0	3	0
Mustafa Kemal	71	15	23	10	20	5	35	1	4	0	0	3	4	0	0	3	0

3.Tema: Sağlık ve evre

1. Metin: Koku / Sema MARAŞLI (düzenlenmiştir)

Metinde 754 kelime, 357 insana dair kavram, 187 cins ad, 161 tekil adlar, 1 renk, 35 çoğul adlar, 21 sayı, 4 eş anlamlı, 30 karşıt, 4 eş sesli kelime, 24 özel ad, 8 meyve, 11 yakın akraba terimi, 205 eylem, 38 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde çiçek, hayvan adı, bileşik ad geçmemiştir.

Cins ad: Ter, odalar, telefon...

Özel ad: Aysu, Belgin...

Tekil ad: Telefon, zil, koltuk...

Çoğul ad: Yaşantılar, odalar, tablolar...

Eş anlamlı kelime: Yaşantılar, okul, öğüt...

Karşıt anlamlı kelime: Sevinmek, küçük, güzel...

Eş sesli kelime: Ağır, saç, söz...

Sayı: Bir, iki, üç...

Eylem: Sormak, konuşmak, istemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Az, güzel, kötü...

İnsana ait kavram: İkna etmek, samimi, parfüm...

Yakın akraba terimi: Anne, teyze...

Renk: Mavi.

2. Metin: Vücudumuzun Davetsiz Misafirleri / Judy HINDLEY, Colin KING(düzenlenmiştir)

Metinde toplam 189 kelime geçmiştir. 20 hayvan adı, 60 cins ad, 39 tekil ad, 27 çoğul ad, 3 eş anlamlı, 6 karşıt anlamlı kelime, 4 sayı, 42 eylem, 6 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 42 insana ait kavram yer almıştır. Özel ad, bitki-çiçek adı, eş sesli kelime, bileşik ad, renk geçmemiştir.

Cins ad: Mikrop, akyuvarlar, vücut...

Tekil ad: Hücre, mikrop, burun...

Çoğul ad: Kuşlar, canlılar, mikroplar...

Eş anlamlı kelime: Misafir, kirli, önlemek...

Karşıt anlamlı kelime: Kirli, karanlık, kolay...

Sayı: Bir...

Eylem: Uzaklaştırmak, atlatmak, önlemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Pratik, bu, kirli...

İnsana ait kavram: Tatil, bilim adamı, öğretmen...

Hayvana ait kavram: Solucan, kuşlar, balıklar...

3. Metin: Çevreni Temiz Tut / Ahmet SİVRİ

Şiirde 121 kelime yer almıştır. 80 insana ait kavramı, 72 cins ad, 53 tekil ad, 12 çoğul isim, 14 eş anlamlı, 7 karşıt anlamlı kelime, 2 sayı, 9 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 32 eylem geçmiştir. Çiçek adı, meyve adı, hayvan adı, yakın akraba terimi, eş sesli kelime, bileşik ad, renkler, özel ad ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Çevre, bahçeler, bağlar...

Tekil ad: Medeniyet, kanun, töre...

Çoğul ad: Nehirler, sahiller, şehirler...

Eş anlamlı kelime: Şehirler, uygar, kanun...

Karşıt anlamlı kelime: Temiz, tembel, aydınlat...

Sayı: Bir..

Eylem: Akmak, bırakmak, aydınlatmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Uygar, bir...

İnsana ait kavram: Saygı, uygar, mantık...

4. Metin: Renkler Olmasaydı (Serbest Okuma Metni) / Aslı Kaplan (düzenlenmiştir)

Metinde 357 kelime geçmiştir. 52 insana ait kavram, 30 hayvan adı, 7 çiçek adı, 35 renkler, 158 cins ad, 92 tekil ad, 59 çoğul ad, 5 bileşik ad, 6 karşıt anlamlı, 5 eş anlamlı, 8 yakın akraba terimi, 9 sayı, 22 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 69 eylem bulunmaktadır. Eş sesli kelime ve özel ad yer almamıştır.

Cins ad: Toprak, çiçekler, böcek...

Tekil ad: Yaprak, hayvan, böcek...

Çoğul ad: Alanlar, insanlar, renkler...

Eş anlamlı kelime: İhtiyaç, faydalar, siyah...

Karşıt anlamlı kelime: Siyah, beyaz, kuru...

Sayı: Bir...

Eylem: Dolaşmak, taşımak, tanımak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Yeşil, bu, kuru...

İnsana ait kavram: Seyretmek, dolaşmak, hayran...

Hayvana ait kavram: Çekirge, aslanlar, zebralar...

Bitki- çiçek adı: Yaprak, çiçek, otlar...

Yakın akraba terimi: Anne...

Renk: Kırmızı, kahverengi, mavi...

Bileşik ad: Gökyüzü, yeryüzü, kahverengi...

5. Metinde: Midemin Dostuyum (Serbest Okuma Metni) / Hikmet Ulusoy (düzenlenmiştir)

Metinde 645 kelime bulunmaktadır. 251 insan kavramı, 16 hayvan kavramı, 8 meyve adı, 192 cins ad, 172 tekil ad, 30 çoğul ad, 9 eş anlamlı, 21 karşıt anlamlı kelime, 2 renk, 170 eylem, 11 yakın akraba terimi, 47 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri, 10 bileşik ad, 15 sayı geçmiştir. Şiirde çiçek adı, özel ad, eş sesli kelime geçmemiştir.

Cins ad: Pencere, zil, ders...

Tekil ad: Telefon, zil, koltuk...

Çoğul ad: Yiyecekler, tatlılar, günler...

Eş anlamlı kelime: Tat, engellemek, değer...

Karşıt anlamlı kelime: Az, soğuk, tatlı...

Sayı: Bir, iki, dört...

Eylem: İçmek, yemek, abartmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, soğuk, obur...

İnsana ait kavram: Çocuk, satıcı, isyan etmek...

Hayvana ait kavramı: Kurbağa, vıraklamak...

Bitki-çiçek adı: Patates, nar...

Bileşik ad: Karaciğer, büyükanne...

Yakın akraba terimi: Anne, baba, büyükanne...

Renk: Beyaz...

4. Sınıf 3. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Koku	754	205	187	24	161	35	357	0	4	4	30	21	38	8	11	0	1
Vücudum uzun Davetsiz Misafirler	189	42	60	0	39	27	42	20	3	0	6	4	6	0	0	0	0
Çevreni Temiz Tut	121	32	72	0	53	12	80	0	14	0	7	2	9	0	0	0	0
Renkler Olmasaydı	357	69	158	0	92	59	52	30	5	0	6	9	22	7	8	5	35
Midemin Dostuyum	645	170	192	0	172	30	251	16	9	0	21	15	47	8	11	10	2

4.Tema: Üretim-Tüketim ve Verimlilik

1. Metin: Neyi Seviyorsanız O... / Prof. Dr. Ziya SELÇUK (düzenlenmiştir)

Metinde 456 kelime, 243 insana dair kavram, 140 cins ad, 121 tekil adlar, 38 çoğul adlar, 6 sayı, 10 eş anlamlı, 12 karşıt anlamlı, 1 eş sesli kelime, 2 özel ad, 5 yakın akraba terimi, 101 eylem, 9 çiçek adı, 18 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde renk kullanılmamıştır.

Cins ad: Zeka, bulmaca, mühendis...

Tekil ad: Balerin, aktör, makine...

Çoğul ad: Dersler, oyunlar, resimler...

Özel ad: Mikelanj...

Eş anlamlı kelime: Çevre, huy, yüz...

Karşıt anlamlı kelime: İyi, kolay, kirli...

Eş sesli kelime: Yakın.

Sayı: Bir.

Eylem: Oturmak, sevmek, hoşlanmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Kırık, iyi, kızgın...

İnsana ait kavram: Aktör, mimar, arkadaş...

Bitki-çiçek adı: Ağaç...

Yakın akraba terimi: Baba, oğul...

2. Şiir: Yerli Besinlerimiz / Beytullah HATOĞLU

Şiirde toplam 76 kelime geçmiştir. 34 cins ad, 18 meyve adı, 36 tekil ad, 15 çoğul ad, 1 eş anlamlı, 2 eş sesli, 1 karşıt anlamlı kelime, 1 sayı, 4 bileşik ad, 6 eylem, 4 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 14 insana ait kavram yer almıştır. Çiçek adı, hayvan adı, renkler, yakın akraba terimi geçmemiştir.

Cins ad: Kayısı, ayva, ülke...

Tekil ad: Pastırma, muz, ilkbahar...

Çoğul ad: Kirazlar, mideler, karpuzlar...

Eş anlamlı kelime: Tat.

Eş sesli kelime: Göz, söz.

Karşıt anlamlı kelime: Yerli.

Sayı: Bir.

Eylem: Yemek, dağılmak, söylemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Süt, tüm...

İnsana ait kavram: Dost...

Bitki- çiçek adı: Erik, zeytin, muz...

Bileşik ad: Beşibirlik, Güneydoğu...

3. Metin: Tüketici Ailesi / T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (düzenlenmiştir)

Metinde 602 kelime yer almıştır. 301 insan, 121 cins ad, 93 tekil ad, 55 çoğul isim, 15 bileşik ad, 6 eş anlamlı, 1 eş sesli kelime, 12 karşıt anlamlı kelime, 10 sayı, 21 yakın akraba terimi, 23 özel ad, 18 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 133 eylem geçmiştir. Çiçek adı, meyve adı, hayvan adı, renkler ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Alışveriş, ürün, bisiklet...

Tekil ad: Bilgisayar, bisiklet...

Çoğul ad: Mağazalar, ürünler, markalar...

Özel ad: Elif, Ahmet, Türk...

Eş anlamlı kelime: İhtiyaç, tecrübe, sorun...

Eş sesli kelime: Söz.

Karşıt anlamlı kelime: Gelecek, sonra, iyi...

Sayı: Bir, yedinci, dördüncü...

Eylem: Almak, tartışmak, seçmek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: En, ithal, uzun...

İnsana ait kavram: Yarış, seçim, alışveriş...

Bileşik ad: Bilgisayar, ilköğretim, alışveriş...

Yakın akraba terimi: Anne, baba...

4. Metin: Bulduk (Serbest Okuma Metni) / Zeynep ÖNCÜ (düzenlenmiştir)

Metinde 393 kelime geçmiştir. 173 insana ait kavram, 102 cins ad, 91 tekil ad, 1 bileşik ad, 9 özel ad, 7 karşıt anlamlı, 1 eş anlamlı, 1 eş sesli, 59 çoğul ad, 1 yakın akraba terimi, 11 sayı, 23 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 92 eylem bulunmaktadır. Meyve adı, hayvan adı, çiçek adı ve renkler yer almamıştır.

Cins ad: Günlük, kitap, öğrenci...

Tekil ad: Günlük, kulüp, müdür...

Çoğul ad: Teneffüsler, ziyaretler, gruplar...

Özel ad: Zeynep, Emine, Selma...

Eş anlamlı kelime: Öğrenci.

Karşıt anlamlı kelime: Çok, iyi, hediye...

Eş sesli kelime: Söz.

Sayı: Beş, altı, on beş...

Eylem: Kaptırmak, görmek, anlatmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Zengin, güzel, bir...

İnsana ait kavram: Kurul, grup, düşünmek...

Yakın akraba terimi: Baba...

Bileşik ad: Hayırsever.

5. Metin: Tarladan Fabrikaya Pamuk (Serbest Okuma Metni) / Bedri Rahmi EYÜBOĞLU(düzenlenmiştir)

Metinde 264 kelime bulunmaktadır. 55 insan kavramı, 70 cins ad, 80 tekil ad, 2 özel ad, 8 çoğul ad, 2 eş anlamlı, 1 eş sesli, 14 karşıt anlamlı kelime, 3 renk, 11 bitki-çiçek adı, 60 eylem, 23 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri, 1 bileşik ad, 15 sayı geçmiştir. Şiirde hayvan adı, yakın akraba terimi geçmemiştir.

Cins ad: Pamuk, manzara, fabrika..

Tekil ad: Makara, pamuk, rutubet...

Çoğul ad: Dudaklar, tezgahlar, yığınlar..

Özel ad: Melih Cevdet.

Eş anlamlı kelime: Gayret, rutubet.

Karşıt anlamlı kelime: Kalın, küçük, üst ..

Eş sesli kelime: Dalmak.

Sayı: Bir, milyon...

Eylem: Unutmak, ısırarak, bayılmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Kalın, bir, mavi...

İnsana ait kavram: Telaş, hissetmek, öpücük...

Bitki-çiçek adı: Pamuk...

Renk: Mavi...

Bileşik ad: Çekidüzen.

4. Sınıf 4. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anımlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anımlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Neyi Seviyorsanız O	456	101	140	2	121	38	243	0	10	1	12	6	18	9	5	0	0
Yerli Besinlerimiz	76	6	344	18	36	15	14	0	1	2	1	1	4	18	0	4	0
Tüketici Ailesi	602	133	121	23	93	55	301	0	6	1	12	10	18	0	21	15	0
Bulduk	393	92	102	9	91	59	173	0	1	1	7	11	23	0	1	1	0
Tarladan Fabrikaya Pamuk	264	60	70	2	80	8	55	0	2	1	14	15	23	11	0	1	3

5.Tema: Yenilikler ve Gelişmeler

1. Metin Teknolojinin Hayatımızdaki Yeri / Komisyon

Metinde 447 kelime, 220 insana dair kavram, 113 cins ad, 113 tekil adlar, 34 çoğul adlar, 8 sayı, 13 eş anlamlı, 36 karşıt anlamlı, 2 eş sesli kelime, 2 özel ad, 82 eylem, 5 bileşik ad, 19 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde hayvan adı, meyve adı, çiçek adı, yakın akraba terimi, renkler kullanılmamıştır.

Cins ad: Uydular, ateş, teknoloji...

Tekil ad: Tuş, meteoroloji, araba...

Çoğul ad: Uydular, buluşlar, zararlar...

Özel ad: Neil Armstrong...

Eş anlamlı kelime: Yararlı...

Karşıt anlamlı kelime: Yarar, çok, iyi...

Eş sesli kelime: Söz.

Sayı: Yüzlerce, iki, beş...

Eylem: Adım atmak, sağlamak, dinlemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, ilk, bu...

İnsana ait kavram: Araştırma, grup, kutlamak...

Bileşik ad: Televizyon, bilgisayar, insanoğlu...

2. Şiir: Hayalimdeki Robot / Komisyon

Şiirde toplam 66 kelime geçmiştir. 16 cins ad, 15 tekil ad, 4 çoğul ad, 3 eş anlamlı, 2 karşıt anlamlı kelime, 5 sayı, 25 eylem, 5 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 39 insana ait kavram yer almıştır. Çiçek adı, meyve adı, hayvan adı, renkler, bileşik ad, eş sesli kelime, özel ad terimi geçmemiştir.

Cins ad: Arkadaş, bellek, robot...

Tekil ad: Robot, bilgi, arkadaş...

Çoğul ad: Bilgiler, duygular, insanlar...

Eş anlamlı kelime: Zaman...

Karşıt anlamlı kelime: Artmak, erken...

Sayı: Bir.

Eylem: Oturmak, sevmek, hoşlanmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Kırık, iyi, kızgın...

İnsana ait kavram: Arkadaş, ağlamak, gülmek...

3. Metin: Çocuklar Doğuştan Bilim Adamıdır / Zuhâl ÖZER (düzenlenmiştir)

Metinde 254 kelime yer almıştır. 114 insan, 54 cins ad, 39 tekil ad, 35 çoğul isim, 7 eş anlamlı, 3 karşıt anlamlı kelime, 4 sayı, 7 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 56 eylem geçmiştir. Meyve adı, hayvan adı, eş sesli kelime, bileşik ad, yakın akraba terimi, özel ad ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Bilgi, kaynak, çimen...

Tekil ad: Ay, soru, okul...

Çoğul ad: Cevaplar, sorunlar, beceriler...

Eş anlamlı kelime: Cevap, sorun, değerli...

Karşıt anlamlı kelime: Zor, soru, gelecek...

Sayı: Bir...

Eylem: Bulmak, araştırmak, istemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bu, güvenilir, bir...

İnsana ait kavram: Düş, araştırmak, sorgulamak...

4. Metin: Haberleşme (Serbest Okuma Metni) / Gökhan TOK (düzenlenmiştir)

Metinde 348 kelime geçmiştir. 169 insana ait kavram, 100 cins ad, 77 tekil ad, 15 çoğul ad, 1 bileşik ad, 10 özel ad, 5 karşıt anlamlı, 2 eş anlamlı, 6 sayı, 18 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 55 eylem bulunmaktadır. Meyve adı, hayvan adı, çiçek adı, yakın akraba terimi, eş sesli kelime ve renkler yer almamıştır.

Cins ad: Haberleşme, iletişim, telgraf...

Tekil ad: Ses, el, posta...

Çoğul ad: Bilgisayarlar, hareketler, gazeteler...

Özel ad: Samuel Mors, Telekomünikasyon...

Eş anlamlı kelime: Baş, kişi...

Karşıt anlamlı kelime: Son, açmak, artmak...

Sayı: 1940, bir, yirminci...

Eylem: Sürdürmek, görünmek, haberleşmek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Güvenli, değişik, özel...

İnsana ait kavram: Haberleşmek, iletişim, jest...

Bileşik ad: Telekomünikasyon.

5. Şiir: Bilim ve Teknoloji (Serbest Okuma Metni) / Naim YALNIZ

Şiirde 71 kelime bulunmaktadır. 32 insan kavramı, 26 cins ad, 2 özel ad, 30 tekil ad, 4 çoğul ad, 4 eş anlamlı, 2 karşıt anlamlı kelime, 16 eylem, 2 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri, geçmiştir. Şiirde hayvan adı, meyve adı, çiçek adı, yakın akraba terimi, renkler, eş sesli kelime, sayılar, bileşik ad geçmemiştir.

Cins ad: Bilgi, çağdaş, teknoloji...

Tekil ad: Bilim, insan, araç...

Çoğul ad: Yıllar, bilgiler, kuşaklar...

Özel ad: ‘‘Bilgi Çağı’’ .

Eş anlamlı kelime: Zaman, tez, uygarlık...

Karşıt anlamlı kelime: Doğru, doğal...

Eylem: Kullanmak, katmak, erişmek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Yeni, doğal, çağdaş...

İnsana ait kavram: Erişmek, kullanmak, ürpermek...

4. Sınıf 5. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Teknolojinin Hayatımızdaki Yeri	447	82	113	2	113	34	220	0	13	2	36	8	19	0	0	5	0
Hayalimdeki Robot	66	25	16	0	15	4	39	0	3	0	2	5	5	0	0	0	0
Çocuklar Doğuştan Bilim Adamıdır	254	56	54	0	39	35	114	0	7	0	3	4	7	0	0	0	0
Haberleşme	348	55	100	10	77	15	169	0	2	0	5	6	18	0	0	1	0
Bilim ve Teknoloji	71	16	26	2	30	4	32	0	4	0	2	0	2	0	0	0	0

6.Tema: Güzel Sanatlar

1. Metin: Tiyatro / Mehmet MADEN (düzenlenmiştir)

Metinde 455 kelime, 132 insana dair kavram, 88 cins ad, 95 tekil adlar, 22 çoğul adlar, 12 sayı, 5 eş anlamlı, 24 karşıt anlamlı, 7 özel ad, 95 eylem, 22 yakın akraba terimi, 24 varlıkların nitelik niceliklerini bildiren kelime yer almıştır. Metinde hayvan adı, meyve adı, çiçek adı, bileşik ad, renkler, eş sesli kelime kullanılmamıştır .

Cins ad: Tiyatro, pekmez, tabak...

Tekil ad: Salon, oyun, duyuru...

Çoğul ad: Öğretmenler, kahkahalar, giysiler...

Özel ad: Gonca, Çisil...

Eş anlamlı kelime: Yaşlı, ad, yetenekli...

Karşıt anlamlı kelime: Çok, küçük, büyük...

Sayı: Bir, iki...

Eylem: Çalışmak, bağırarak, istemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Küçük, yaşlı, bir...

İnsana ait kavram: Anlayış, yetenek, taklit...

Yakın akraba terimi: Anne, baba...

2. Metin: Ebru / Salih ELHAN (düzenlenmiştir)

Metinde toplam 185 kelime geçmiştir. 87 cins ad, 2 özel ad, 9 çiçek adı, 76 tekil ad, 17 çoğul ad, 3 eş anlamlı, 2 karşıt anlamlı, 1 eş sesli kelime, 14 sayı, 27 eylem, 16 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 41 insana ait kavram yer almıştır. Meyve adı, hayvan adı, bileşik ad, yakın akraba terimi, renk geçmemiştir.

Cins ad: Bitki, geven, fırça...

Tekil ad: Bitki, mendil, gömlek...

Çoğul ad: Özlemler, kumaşlar, boyalar..

Özel ad: Türk, Geven.

Karşıt anlamlı kelime: İnce, çok.

Eş sesli kelime: El.

Eş anlamlı kelime: Düşler, özlem, ad.

Sayı: Bir...

Eylem: Dinlenmek, yazmak, karıştırmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, ipekli, ince...

İnsana ait kavram: Düş, özlem, göz zevki...

Bitki- çiçek adı: Geven, lale, gelincik...

3. Şiir : Flüt Çalıyoruz / Ayla ÇINAROĞLU

Şiirde 39 kelime yer almıştır. 23 insana ait kavram, 16 cins ad, 12 tekil ad, 4 çoğul isim, 1 eş anlamlı, 6 karşıt anlamlı kelime, 1 sayı, 1 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 7 eylem geçmiştir. Meyve-çiçek adı, hayvan adı, eş sesli kelime, bileşik ad, renkler, yakın akraba terimi, özel ad ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Nefes, ritm, nota...

Tekil ad: Müzik, ritm, ölçü...

Çoğul ad: Notalar, sesler...

Eş anlamlı kelime: Yürek.

Karşıt anlamlı kelime: Çok, iyi, güzel...

Sayı: Bir.

Eylem: Çalışmak, bağırarak, istemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir.

İnsana ait kavram: Üfleme, kullanma, duygu...

4. Metin: Resim (Serbest Okuma Metni) / Adnan Çakmakçioğlu (düzenlenmiştir)

Metinde 778 kelime geçmiştir. 301 insana ait kavram, 209 cins ad, 181 tekil ad, 38 çoğul ad, 3 bileşik ad, 39 özel ad, 33 karşıt anlamlı, 19 eş anlamlı, 3 eş sesli, 36 sayı, 70 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 141 eylem, 9 hayvan adı, 4 meyve adı, 5 çiçek adı, 25 yakın akraba terimi, 9 renk bulunmaktadır.

Cins ad: Adım, tablo, yaprak...

Tekil ad: At, ağaç, resim...

Çoğul ad: Resimler, yapraklar, dalgalar ...

Özel ad: Zühal, Sevim Dura ...

Eş anlamlı kelime: Yıl, beyaz, ...

Eş sesli kelime: Söz, at,

Karşıt anlamlı kelime: Çok, yaşlı, beyaz...

Sayı: On, bir...

Eylem: Anımsamak, bakmak, hissetmek...

Bileşik ad: Ayakkabı, sanatsever, olağanüstü.

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, güzel, yumuşak...

İnsana ait kavram: Ressam, sanatsever, alkış...

Hayvana ait kavram: Kuş, at, karga..

Yakın akraba terimi: Anne, baba...

Renk: Beyaz, kırmızı, kara...

5. Metin: Mimar Sinan (Serbest Okuma Metni) / Büyük Lügat ve Ansiklopedi

Metinde 314 kelime bulunmaktadır. 154 insan kavramı, 103 cins ad, 68 özel ad, 81 tekil ad, 18 çoğul ad, 18 sayılar, 7 bileşik ad, 1 eş anlamlı, 14 karşıt anlamlı kelime, 1 yakın akraba terimi, 46 eylem, 18 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri geçmiştir. Şiirde hayvan adı, meyve adı, çiçek adı, renkler, eş sesli kelime geçmemiştir.

Cins ad: Köprü, yol, cami...

Tekil ad: Kale, kanal...

Çoğul ad: Başyapıtlar, çiniler, planlar...

Özel ad: Mehmet, Süleyman, Ayasofya...

Eş anlamlı kelime: Ad.

Karşıt anlamlı kelime: Büyük, yükseklik, yeni...

Sayı: 1536, 1549,1556...

Eylem: Uygulamak, başlamak, yetiştirmek...

Bileşik ad: Şehzadebaşı, mimarbaşı, başyapıt...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Büyük, dört, yarım...

İnsana ait kavram: Kalfa, mimarlık, çıraklık...

Yakın akraba terimi: Oğul.

4. Sınıf 6. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Tiyatro	455	95	88	7	95	22	132	0	5	0	24	12	24	0	22	0	0
Ebru	185	27	87	2	76	17	41	0	3	1	2	14	16	9	0	0	0
Flüt Çalışıyoruz	39	7	16	0	12	4	23	0	1	0	6	1	1	0	0	0	0
Resim	778	141	209	39	181	38	301	9	19	3	33	36	70	9	25	3	9
Mimar Sinan	314	46	103	68	81	18	154	0	1	0	14	18	18	0	1	7	0

7.Tema: Değerlerimiz

1. Metin: Bayram Heyecanı / Komisyon

Metinde 405 kelime, 227 insana dair kavram, 90 cins ad, 75 tekil adlar, 27 çoğul adlar, 6 sayı, 3 eş anlamlı, 24 karşıt anlamlı, 1 eş sesli kelime, 9 özel ad, 94 eylem, 20 yakın akraba terimi, 13 varlıkların nitelik niceliklerini bildiren kelime yer almıştır. Metinde hayvan adı, meyve adı, çiçek adı, bileşik ad, renkler kullanılmamıştır.

Cins ad: Kitap, cd, tatlı...

Tekil ad: Kahvaltı, harçlık, bayram...

Çoğul ad: Elbiseler, eller, misafirler...

Özel ad: Doğuş, Yağmur...

Eş anlamlı kelime: Farklı, ama, kişi.

Eş sesli kelime: Söz.

Karşıt anlamlı kelime: Çok, küçük, sıcak...

Sayı: Bir...

Eylem: Düzeltmek, gelmek, pişirmek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Sıcak, yakın, güzel...

İnsana ait kavram: Sinema, özenmek, misafir...

Yakın akraba terimi: Anne, baba, abla...

2. Şiirde: Türkçemiz / Rıfat ILGAZ (kısaltılmıştır)

Şiirde toplam 56 kelime geçmiştir. 21 cins ad, 4 özel ad, 16 tekil ad, 8 çoğul ad, 1 eş anlamlı, 1 eş sesli, 7 karşıt anlamlı kelime, 14 eylem, 3 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 34 insana ait kavram yer almıştır. Meyve adı, hayvan adı, çiçek adı, sayılar, bileşik ad geçmemiştir.

Cins ad: Bağımsızlık, dil, bakım...

Tekil ad: Güzellik, bağımsızlık, sevgi...

Çoğul ad: Türküler, göller, ninniler...

Özel ad: Türkçe...

Eş anlamlı kelime: Bellemek.

Eş sesli kelime: Söz.

Karşıt anlamlı kelime: Güzel, barış, önce...

Eylem: Büyütmek, sevmek, öğrenmek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Durgun...

İnsana ait kavram: Sevgi, bakım, ninni...

3. Metin Para / Banu Binbaşaran TÜYSÜZOĞLU (düzenlenmiştir)

Metinde 275 kelime yer almıştır. 126 insan, 77 cins ad, 24 özel ad, 46 tekil ad, 31 çoğul isim, 5 eş anlamlı, 10 karşıt anlamlı kelime, 8 sayı, 18 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 48 eylem, 5 bileşik ad geçmiştir. Meyve adı, hayvan adı, çiçek adı, eş sesli kelime, renkler, yakın akraba terimi ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Para, koleksiyon, bilgi...

Tekil ad: Ülke, çikolata, kağıt...

Çoğul ad: Portreler, paralar, tanıklar...

Özel ad: Anıtkabir, Atatürk, İnönü ...

Eş anlamlı kelime: Gemi, öykü, kent. .

Karşıt anlamlı kelime: Eski, çok, boş...

Sayı: 1930, 1937...

Eylem: Batmak, başlamak, taşınmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Büyük, boş, bir...

İnsana ait kavram: Cumhurbaşkanı, tanık, koleksiyoncu...

Bileşik ad: Anıtkabir, Atatürk, cumhurbaşkanı...

4. Kukla Oyunu: Mektup Örneği (Serbest Okuma Metni) / Ünver ORAL (düzenlenmiştir)

Metinde 344 kelime geçmiştir. 125 insana ait kavram, 79 cins ad, 63 tekil ad, 1 çoğul ad, 5 bileşik ad, 15 özel ad, 17 karşıt anlamlı, 19 eş anlamlı, 1 eş sesli, 3 sayı, 5 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 92 eylem, 1 hayvan adı, 1 meyve adı bulunmaktadır. Renkler, çiçek adı, yakın akraba terimleri hiç kullanılmamıştır.

Cins ad: Müdür, imza, diploma...

Tekil ad: Mühür, mektup, arkadaşım...

Çoğul ad: Sinirler, mektuplar, değerler...

Özel ad: Hacı Cavcav, Karagöz...

Hayvan adı: Ördek.

Bitki-çiçek adı: Üzüm.

Eş anlamlı kelime: Zaman, cevap, talih...

Eş sesli kelime: Sağ.

Karşıt anlamlı kelime: İyi, sonra, uzun..

Sayı: İki..

Eylem: Bilmek, yazmak, oturmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Kara, uzun, iki...

İnsana ait kavram: Bilmek, müdür, arkadaş...

Bileşik ad: Karagöz, ilkokul...

5. Şiir: Yunus Emre (Serbest Okuma Metni) / Necdet KURU (düzenlenmiştir)

Şiirde 763 kelime bulunmaktadır. 296 insan kavramı, 176 cins ad, 160 özel ad, 105 tekil ad, 43 çoğul ad, 10 sayılar, 9 bitki-çiçek adı, 1 hayvan adı, 6 bileşik ad, 16 eş anlamlı, 3 eş sesli, 24 karşıt anlamlı kelime, 120 eylem, 29 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri geçmiştir. Şiirde renkler, yakın akraba terimleri geçmemiştir.

Cins ad: Buğday, teklif, töre...

Tekil ad: Ziyaret, heybe, odun...

Çoğul ad: Odunlar, dersler, öğrenciler...

Özel ad: Yunus Emre, Taptuk Emre, Anadolu...

Hayvan adı: At.

Bitki-çiçek adı: Buğday, alıç, .

Eş anlamlı kelime: Kişi, tavır, sorun...

Eş sesli kelime: Yaş, hayır, söz...

Karşıt anlamlı kelime: Kuru, doğru, sonra...

Sayı: 1991, 700, 750...

Eylem: Duymak, görmek, toplamak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Kuru, düzgün, güzel...

İnsana ait kavram: Tartışma, kültür, sohbet...

Bileşik ad: Anadolu, Sulucakarahöyük...

4. Sınıf 7. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Bayram Heyecanı	405	94	90	9	75	27	227	0	3	1	24	6	13	0	20	0	0
Türkçemiz	56	14	21	4	16	8	34	0	1	1	7	0	3	0	0	0	0
Para	275	48	77	24	46	31	126	0	5	0	10	8	18	0	0	5	0
Mektup Örneği	344	92	79	15	63	1	125	1	19	1	17	3	5	1	0	5	0
Yunus Emre	763	120	176	160	105	43	296	1	16	3	24	10	29	9	0	6	0

8.Tema: Güzel Ülkem Türkiye'm

1. Metin: Türkiye' m / T.C. Turizm Bakanlığı Yayınları

Metinde 328 kelime, 106 insana dair kavram, 60 cins ad, 10 hayvan adı, 9 meyve adı, 79 tekil adlar, 41 çoğul adlar, 5 sayı, 4 eş anlamlı, 1 eş sesli, 9 karşıt anlamlı, 21 özel ad, 31 eylem, 4 bileşik ad, 21 varlıkların nitelik niceliklerini bildiren kelime yer almıştır. Metinde çiçek adı, renkler, yakın akraba terimi hiç kullanılmamıştır.

Cins ad: Kıta, mutfak, şalgam...

Tekil ad: Mühür, mektup, arkadaşım...

Çoğul ad: Cevaplar, türbeler, tapınaklar...

Özel ad: Mevlana, Nasrettin Hoca, Türk...

Hayvan adı: Koyun, kuzu, balık...

Bitki-çiçek adı: Pazı, pırasa, enginar...

Eş anlamlı kelime: An, zaman, doğa...

Eş sesli kelime: Kıta.

Karşıt anlamlı kelime: Güzel, zengin, taze...

Sayı: Yirmi, üç, dört...

Eylem: Yararlanmak, kullanmak, ziyaret etmek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Güzel, bu, taze...

İnsana ait kavram: Kültür, türbe, adalet...

Bileşik ad: Kervansaray, Eskişehir, Akşehir...

2.Şiirde: Müze / Naim YALNIZ (Belirli Günler ve Haftalar)

Şiirde toplam 73 kelime geçmiştir. 26 cins ad, 20 tekil ad, 5 çoğul ad, 2 karşıt anlamlı kelime, 17 eylem, 4 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 33 insana ait kavram yer almıştır. Meyve adı, hayvan adı, çiçek adı, özel ad, yakın akraba terimi, eş anlamlı, eş sesli, bileşik adlar, sayılar, geçmemiştir.

Cins ad: Eser, tarih, turist...

Tekil ad: Turist, döviz, deniz...

Çoğul ad: Bilgiler, ülkeler, varlıklar...

Karşıt anlamlı kelime: Eski, değerli.

Eylem: Sergilemek, bulmak, vermek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Eski, gerçek, yepyeni...

İnsana ait kavram: Müze, turist, sanat...

3. Metin: Kaybolan Çocuklar / Hikmet ALTINKAYNAK (düzenlenmiştir)

Metinde 700 kelime yer almıştır. 301 insan, 264 cins ad, 60 özel ad, 224 tekil ad, 73 çoğul isim, 3 eş anlamlı, 1 eş sesli, 23 karşıt anlamlı kelime, 16 sayı, 23 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 1 hayvan adı, 4 yakın akraba terimi, 131 eylem geçmiştir. Meyve adı, çiçek adı, bileşik ad ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Gezi, öğrenci, ışık...

Tekil ad: Deniz, köy, kent...

Çoğul ad: Yiyecekler, arkadaşlar, çantalar...

Özel ad: Hüseyin, Reşat, Ahmet Bey...

Hayvan adı: Kartal.

Eş anlamlı kelime: Öykü, andırmak...

Eş sesli kelime: Söz.

Karşıt anlamlı kelime: Kısa, önce, güzel...

Sayı: Bir, iki...

Eylem: İstemek, gitmek, bağırarak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bu, kısa, iki...

İnsana ait kavram: Oyun, şarkı, taklitler...

Yakın akraba terimi: Anne, abla...

4. Şiir: Benim Anadolu'm (Serbest Okuma Metni) / Selçuk ALPARSLAN (kısaltılmıştır)

Şiirde 106 kelime geçmiştir. 26 insana ait kavram, 35 cins ad, 29 tekil ad, 8 çoğul ad, 13 bileşik ad, 34 özel ad, 1 karşıt anlamlı, 5 eş anlamlı, 1 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 13 eylem, 1 hayvan adı, 1 meyve adı bulunmaktadır. Renkler, eş sesli kelime, yakın akraba terimleri, sayılar hiç kullanılmamıştır.

Cins ad: Beste, lületaşı, diyar...

Tekil ad: Tandır, güfte, il...

Çoğul ad: Halılar, kömürler, bakırlar...

Özel ad: Niğde, Köroğlu, Erzincan...

Hayvan adı: Merkep.

Bitki-çiçek adı: Elma.

Eş anlamlı kelime: İl, şöhret, şehir...

Karşıt anlamlı kelime: Yüksekler.

Eylem: Söylemek, yemek, işlemek.

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Yanık yanık.

İnsana ait kavram: Şöhret, efeler, yiğit.

Bileşik ad: Anadolu, Köroğlu, Eskişehir...

5. Metin: Zeytinin Çocuğu Zeytinyağı (Serbest Okuma Metni) / Gülgün AKBABA(düzenlenmiştir)

Metinde 323 kelime bulunmaktadır. 78 insan kavramı, 84 cins ad, 12 özel ad, 81 tekil ad, 18 çoğul ad, 13 sayı, 28 meyve-çiçek adı, 15 bileşik ad, 12 eş anlamlı, 1 eş sesli, 27 karşıt anlamlı kelime, 41 eylem, 12 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri geçmiştir. Şiirde hayvan adı, renkler, yakın akraba terimleri geçmemiştir.

Cins ad: Zeytinyağı, ağaç, barış...

Tekil ad: Güven, zeytin, barış...

Çoğul ad: İnsanlar, bölgeler, yaşamlar...

Özel ad: Ege, Marmara, Türkiye...

Bitki-çiçek adı: Zeytin...

Eş anlamlı kelime: Faydalı, yıl, lezzet...

Eş sesli kelime: Söz.

Karşıt anlamlı kelime: Üretim, ileri, zengin...

Sayı: 500, 1000, 8...

Eylem: Tüketmek, yıkamak, kullanmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, yüksek, zengin...

İnsana ait kavram: Barış, yanıt, beslenme...

Bileşik ad: Zeytinyağı, Güneydoğu, Karadeniz...

4. Sınıf 8. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anımlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anımlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Türkiye'm	328	31	60	21	79	41	106	10	4	1	9	5	21	9	0	4	0
Müze	73	17	26	0	20	5	33	0	0	0	2	0	4	0	0	0	0
Kayıbolan Çocuklar	700	131	264	60	224	73	301	1	3	1	23	16	23	0	4	0	0
Benim Anadolu'm	106	13	35	34	29	8	26	1	5	0	1	0	1	1	0	13	0
Zeytinin Çocuğu Zeytinyağı	323	41	84	12	81	18	78	0	12	1	27	13	12	28	0	15	0

4. Sınıf Toplam Tema

4.SINIF	Toplam Kelime	Toplam Eylem	Toplam Cins Ad	Toplam Özel Ad	Toplam Tekil Ad	Toplam Çoğul Ad	Toplam İnsana Ait Kavram	Toplam Hayvana Ait Kavram	Toplam Eş Anımlı Kelime	Toplam Eş Sesli Kelime	Toplam Karşıt Anımlı Kelime	Toplam Sayılar	Toplam Sıfatlar	Toplam Meyve-Bitki-Çiçek Adı	Toplam Yakın Akraba Terimi	Toplam Bileşik Ad	Toplam Renk adı
1.Tema	1589	355	486	14	439	67	713	44	55	30	56	54	126	3	53	1	1
2.Tema	1362	267	314	119	244	88	505	2	27	1	15	41	55	0	6	20	1
3.Tema	2066	518	669	24	517	163	782	66	35	4	70	51	122	23	30	15	38
4.Tema	1791	392	467	36	421	175	786	0	20	6	46	43	86	38	27	21	3
5.Tema	1186	234	309	14	274	92	574	0	29	2	48	23	51	0	0	6	0
6.Tema	1771	316	503	116	445	99	651	9	29	4	79	81	129	18	48	10	9
7.Tema	1843	368	443	212	305	110	808	2	44	6	82	27	68	10	20	16	0
8.Tema	1530	233	469	127	433	145	544	12	24	3	62	34	61	38	4	32	0
TOPLAM	13138	2683	3660	662	3078	939	5363	135	263	56	458	354	698	130	188	121	52

İncelenen 2009 M.E.B 5. Baskılı 4. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki 40 metindeki toplam kelime sayısı 13138'dir. Buna göre her temada ortalama 1642 kelime yer almıştır. (Tabloda ve örnekte görüldüğü üzere temalar arasında kelime sayılarında sabit bir artış ya da azalma olmamıştır.) 1. Temada 1589 kelime yer almışken, 2.temada sayı 227 azalmış ve 1362 kelime kullanılmıştır. 3. Temada ise 704 kelime artışla toplam 2066 kelime yer almıştır. 4. Temada 275 daha azalmış ve 1791 kelime, ardından 605 daha azalarak 5. Temada 1186 kelime kullanılmıştır. 6. Temada 1771 kelime geçmişken, 132 artarak 7. Temada 1843 kelime, 8. Temada 313 azalarak 1530 kelime kullanılmıştır.

4. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki 8 temada yer alan toplam 2683 eylemin ortalaması 335 çıkmıştır. 8 temada yer alan toplam 3660 cins adın ortalaması 457, toplam 662 özel adın ortalaması 82, toplam 3078 tekil adın ortalaması 384, toplam 939 çoğul adın ortalaması 117, 5363 insana ait kavramın ortalaması 670, toplam 135 hayvana ait kavramın ortalaması 16, toplam 263 eş anlamlı kelimenin ortalaması 32, toplam 56 eş anlamlı kelimenin ortalaması 7, toplam 458 karşıt anlamlı kelimenin ortalaması 57, toplam 354 sayının ortalaması 44, toplam 698 sıfatın ortalaması 87, toplam 130 meyve-bitki-çiçek adının ortalaması 16, toplam 188 yakın akraba teriminin ortalaması 23, toplam 121 bileşik adın ortalaması 15, toplam 52 renk adının ortalaması 6 çıkmıştır.

5. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA YER ALAN METİNLERİN İNCELEMESİ

1.Tema: Birey ve Toplum

1. Metin: Bir İnsan Kazanmak (Düzenlenmiştir. Arkadaş Hikayeleri / Aydoğan
YAVAŞLI

Metinde 509 kelime, 194 insana dair kavram, 78 cins ad, 63 tekil adlar, 19 çoğul adlar, 14 sayı, 11 eş anlamlı, 15 karşıt anlamlı, 1 yakın akraba terimi, 2 bitki-meyve adı, 34 özel ad, 106 eylem, 1 bileşik ad, 31 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde, renkler, hayvan adı ve eş sesli kelime kullanılmamıştır.

Cins ad: Sınıf, okul, ders...

Özel ad: Alper, Emrah, Berna...

Tekil ad: Öğretmen, gün, ağaç...

Çoğul ad: Sınıflar, okullar, arkadaşlar...

Eş anlamlı kelime: Yıl, farklı, yalnız...

Karşıt anlamlı kelime: Önce, cevap, çok...

Yakın akraba terimi: Baba.

Bitki-meyve adı: Dut.

Eylem: Gelmek, alışmak, değişmek...

Bileşik ad: Haftasonu.

Varlıkları nitelik nicelik bildiren kelime: Her, ayrı, dört...

İnsana dair kavram: Memuriyet, öğretmen, davranış...

2. Şiir: Okulum (Çocuk Şiirleri Antolojisi/ Muzaffer BARANOK)

Şiirde toplam 69 kelime geçmiştir. 34 cins ad, 28 tekil ad, 3 çoğul ad, 14 eş anlamlı, 2 karşıt anlamlı kelime, 1 sayı, 14 eylem, 5 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 37 insana ait kavram yer almıştır. Çiçek adı, meyve adı, hayvan adı, renkler, bileşik ad, eş sesli kelime, özel ad terimi ve yakın akraba terimi geçmemiştir.

Cins ad: Bilgi, sağlık, hava...

Tekil ad: Okul, damar, çocuk...

Çoğul ad: Dersler, kitaplar, çocuklar...

Eş anlamlı kelime: Yurt, okul, sağlık...

Karşıt anlamlı kelime: Güzel, zararlı.

Sayı: Bir.

Eylem: Sevmek, kaynamak, övmek...

Varlıkları nitelik nicelik bildiren kelime: Her, yarım, bir...

İnsana dair kavram: Düşünmek, adam, cahil...

4. Metin: Balon (Cüneyt SÜAVİ / Hayatın İçinden (Düzenlenmiştir.)

Metinde 275 kelime bulunmaktadır. 155 insan kavramı, 68 cins ad, 61 tekil ad, 13 çoğul ad, 2 eş anlamlı, 6 karşıt anlamlı kelime, 10 sayı, 82 eylem, 1 hayvan adı, 12 bitki-meyve adı, 5 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri geçmiştir. Metinde renkler, eş sesli kelime, bileşik ad, özel ad geçmemiştir.

Cins ad: Ev, adam, hava...

Tekil ad: Çocuk, balon, ağaç...

Çoğul ad: Dallar, ayakkabılar, dikenler...

Eş anlamlı kelime: Hedef, müddet.

Karşıt anlamlı kelime: Geri, sonra, büyük...

Sayı: Bir.

Eylem: Gelmek, beklemek, kurtarmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Küçük, büyük, bir

İnsana ait kavram: Çocuk, para, bayram...

Hayvan adı: Sincap.

Bitki-meyve adı: Ağaç, diken.

3. Metin: Yeni Çantalar da Eskir (Anneler ve Kuzular / Üzeyir GÜNDÜZ)

Metinde 553 kelime yer almıştır. 140 insan, 140 cins ad, 89 tekil ad, 27 çoğul isim, 5 eş anlamlı, 24 karşıt anlamlı kelime, 2 eş sesli kelime, 12 sayı, 10 özel ad, 31 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 11 yakın akraba terimi, 118 eylem geçmiştir. Meyve adı, hayvan adı, bileşik ad ve renkler ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Çanta, kayış, trafik...

Özel ad: Seyfettin, Şadırvan Yokuşu.

Tekil ad: Okul, mevsim, kayak...

Çoğul ad: Resimler, okullar, çantalar...

Eş anlamlı kelime: İmkânsızlık, marifet, bu yüzden...

Eş sesli kelime: Ak, yol.

Karşıt anlamlı kelime: Sabah, eski, kötü...

Sayı: Bir, yüz, iki...

Eylem: Vermek, sürdürmek, sevinmek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Yeni, süslü, kötü...

Yakın akraba terimi: Baba, anne.

İnsana ait kavram: Yıl, çanta, yalan...

5. Serbest Okuma Metni / Şeker Dede (Mehmet GÜLER/ Ebe Sobe çocuk Dergisi)

Metinde 766 kelime bulunmaktadır. 215 insan kavramı, 192 cins ad, 18 özel ad, 136 tekil ad, 29 çoğul ad, 17 eş anlamlı, 26 eş sesli, 33 karşıt anlamlı kelime, 14 sayı, 177 eylem, 4 hayvan adı, 1 bitki adı, 14 renk adı, 48 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri, 19 yakın akraba terimi geçmiştir. Metinde bileşik ad geçmemiştir.

Cins ad: Okul, masallar, kaldırım...

Özel ad: Ogün, Şeker Dede...

Tekil ad: Okul, öğretmen, cadde...

Çoğul ad: Masallar, arabalar, dizler...

Eş anlamlı kelime: Yaşlı, kırmızı, lezzet...

Karşıt anlamlı kelime: Üzülme, dümdüz, zor...

Eş sesli kelime: Yüz, geç, el...

Sayı: İki, bir...

Eylem: Şaşırmak, oturmak, sormak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Tonton, dümdüz, hangi...

İnsana ait kavram: Dede, gülümsemek, sevinmek

Hayvan adı: Karga, ötmek...

Bitki-meyve adı: Ağaç.

Renk adı: Kırmızı, beyaz, yeşil...

Yakın akraba terimi: Dede, torun...

5. Sınıf I. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Bir İnsan Kazanmak	509	106	78	34	63	19	194	0	11	0	15	14	31	2	1	1	0
Okulum	69	14	34	0	28	3	37	0	14	0	2	1	5	0	0	0	0
Balon	275	82	68	0	61	13	155	1	2	0	6	10	5	12	0	0	0
Yeni Çantalar da Eskir	553	118	140	10	89	27	140	0	5	2	24	12	31	0	11	0	0
Şeker Dede	766	177	192	18	136	29	215	4	17	26	33	14	48	1	19	0	14

2.Tema: Atatürk

1. Şiir: Atatürk'le Doğuş (Anadolu Destanı / Süleyman HAVADAR)

Şiirde 64 kelime, 26 insana dair kavram, 23 cins ad, 19 tekil ad, 10 çoğul adlar, 1 sayı, 3 eş anlamlı, 4 karşıt anlamlı, 5 özel ad, 12 eylem, 4 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde renkler, hayvan adı, eş sesli kelime, bitki-meyve adı, yakın akraba terimi, bileşik ad kullanılmamıştır.

Cins ad: Ülke, medeniyet, hürriyet...

Tekil ad: Işık, zerre, millet...

Çoğul ad: Dağlar, taşlar, burçlar...

Özel ad: Ata'm, Atatürk, Türk...

Eş anlamlı kelime: Armağan, medeniyet, hürriyet...

Karşıt anlamlı kelime: İleri, karanlık, zarar...

Sayı: Bir.

Eylem: Uyandırmak, aydınlatmak, kurmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Çağdaş, bir...

İnsana ait kavram: Millet, hürriyet, medeniyet...

2. Metin: Merhaba Asker (E. Behnan ŞAPOLYO, Kemal Atatürk ve Milli Mücadele Tarihi / İlknur KALIPÇI, Atatürk ve Eğitim) (Düzenlenmiştir.)

Metinde toplam 347 kelime geçmiştir. 104 cins ad, 94 tekil ad, 18 çoğul ad, 8 eş anlamlı, 9 karşıt anlamlı kelime, 14 sayı, 13 bileşik ad, 30 özel ad, 58 eylem, 23 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 164 insana ait kavram yer almıştır. Çiçek-meyve adı, hayvan adı, renkler, eş sesli kelime ve yakın akraba terimi geçmemiştir.

Cins ad: Asker, birlik, gar...

Özel ad: Atatürk, Afyon Garı, Kurtuluş Savaşı...

Tekil ad: Haber, hatıra, başarı...

Çoğul ad: Adımlar, askerler, kayışlar...

Eş anlamlı kelime: Zafer, hedef, kuvvet...

Karşıt anlamlı kelime: Büyük, mutluluk, sert...

Sayı: Bir, iki, 1920...

Eylem: Sıkılmak, karşılamak, kazanmak...

Bileşik ad: Atatürk, saygıdeğer.

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Büyük, bir, bu...

İnsana ait kavram: Tren, asker, zafer..

3. Metin: Atatürk'ün Çalışmaları (İlginç Olaylar ve Anekdotlarla Atatürk / Muzaffer ERENDİL, Derleyen: Sema EREN ÜNAL)

Metinde 267 kelime geçmiştir. 76 insana ait kavram, 85 cins ad, 73 tekil ad, 11 çoğul ad, 7 bileşik ad, 14 özel ad, 10 karşıt anlamlı, 6 eş anlamlı, 10 sayı, 12 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 45 eylem bulunmaktadır. Meyve – çiçek adı, hayvan adı, yakın akraba terimi, eş sesli kelime ve renkler yer almamıştı.

Cins ad: Ulus, cumhuriyet, ilke...

Özel ad: Türk, TBMM, Mustafa Kemal...

Tekil ad: Millet, zevk, toplum...

Çoğul ad: İlkeler, problemler, güvenceler...

Bileşik ad: Atatürk, cumhurbaşkanı.

Eş anlamlı kelime: Fikir, millet, hayat...

Karşıt anlamlı kelime: Çok, barış, mutlu...

Sayı: Bir.

Eylem: Çalışmak, yararlanmak, vurgulamak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri:

İnsana ait kavram: Askeri, hükümet, devlet...

4. Metin: Kadının Seçme ve Seçilme Hakkı (Anılarla Atatürk / Mevlüt KAPLAN

Metinde 194 kelime bulunmaktadır. 55 insan kavramı, 45 cins ad, 40 tekil ad, 10 çoğul ad, 12 karşıt anlamlı kelime, 7 sayı, 8 bileşik ad, 18 özel ad, 24 eylem, 1 yakın akraba terimi, 11 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri geçmiştir. Metinde renkler, eş sesli kelime, eş anlamlı kelime, bitki-çiçek adı, hayvan adı geçmemiştir.

Cins ad: Kadın, ana, anıt...

Özel ad: Ankara Kız Lisesi, Müjgan, Atatürk...

Tekil ad: Seçim, ay, lise...

Çoğul ad: Sorular, kadınlar, öğrenciler...

Karşıt anlamlı kelime: Baş, yok, geç...

Sayı: Bir, 5, 1934...

Bileşik ad: Atatürk, milletvekili...

5. Serbest Okuma Metni: Atatürk Ve Türk Dili (Şükrü Haluk AKALIN / Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi) (Düzenlenmiştir.)

Metinde 878 kelime bulunmaktadır. 439 insana ait kavram, 301 cins ad, 137 özel ad, 233 tekil ad, 61 çoğul ad, 56 eş anlamlı, 39 eş sesli, 32 karşıt anlamlı kelime, 27 sayı, 83 eylem, 30 bileşik ad, 51 varlıkların nitelik, nicelik kelimeleri geçmiştir. Metinde hayvana ait kavram, bitki adı, renkler, yakın akraba terimi geçmemiştir.

Cins ad: Sanatçılar, üçgen, boyut...

Özel ad: Atatürk, Türkçe, Gazi Mustafa Kemal...

Tekil ad: Kurultay, miras, önder...

Çoğul ad: Çalışmalar, uzmanlar, konular...

Eş anlamlı kelime: Yıl, düşünce, lisan...

Karşıt anlamlı kelime: Son, yeni, sorun...

Eş sesli kelime: Dil, söz, geç...

Sayı: 12, 1937, 1928...

Eylem: Katılmak, çalışmak, kanıtlamak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Yoğun, büyük, zengin

İnsana ait kavram: Vasiyetname, sanatçı, sohbetler...

Bileşik ad: Atatürk, vasiyetname...

5. Sınıf 2. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Atatürk'le Doğuş	64	12	23	5	19	10	26	0	3	0	4	1	4	0	0	0	0
Merhaba Asker	347	58	104	30	94	18	164	0	8	0	9	14	23	0	0	13	0
Atatürk'ün Çalışmaları	267	45	85	14	73	11	76	0	6	0	10	10	12	0	0	7	0
Kadının Seçme ve Seçilme Hakkı	194	24	45	18	40	10	55	0	0	0	12	7	11	0	1	8	0
Atatürk ve Türk Dili	878	83	301	137	233	61	439	0	56	39	32	27	51	0	0	30	0

3.Tema: Sağlık ve evre

1. Şiir: Yeşil Örtü / Mehmet AZİM

Şiirde 55 kelime, 13 insana dair kavram, 34 cins ad, 23 tekil adlar, 9 çoğul adlar, 2 karşıt anlamlı, 4 eş anlamlı kelime, 3 renk, 3 hayvan adı, 11 eylem, 3 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde yakın akraba terimi, özel ad, bileşik ad, eş sesli kelime, sayı kullanılmamıştır.

Cins ad: Doğa, fidan, yangın

Tekil ad: Ülke, ağaç, ilaç...

Çoğul ad: Ormanlar, kuşlar, insanlar...

Eş anlamlı kelime: Yurt, vatan, sağlık...

Renk: Yeşil...

Hayvan adı: Kuşlar, hayvanlar...

Karşıt anlamlı kelime: Kurak, yok.

Eylem: Kesmek, zarar vermek, süslemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Yeşil, her...

İnsana ait kavram: Yurt, yağmur, yangın...

2. Metin: Yeşille Mavinin Ölümü /Mehmet GÜLER (Adım Çocukların Olsun)

Metinde toplam 613 kelime geçmiştir. 202 cins ad, 93 tekil ad, 9 özel ad, 48 çoğul ad, 26 karşıt anlamlı kelime, 21 bitki-çiçek adı, 1 bileşik ad, 14 eş anlamlı, 4 eş sesli kelime, 12 renk, 5 hayvan adı, 17 sayı, 138 eylem, 30 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 15 yakın akraba terimi, 183 insana ait kavram yer almıştır.

Cins ad: Sevgili, tatil, düş...

Özel ad: Marmara, İstanbul, Ankara...

Tekil ad: Tatil, hediye, pansiyon...

Çoğul ad: Çocuklar, arkadaşlar, kıyılar...

Eş anlamlı kelime: Düş, sahil, aynı...

Bileşik ad: Günaydın.

Eş sesli kelime: Yıl, el, yaz...

Karşıt anlamlı kelime: Aynı, dost, çok...

Renk: Mavi, yeşil...

Sayı: Beş, iki, on...

Eylem: akmak, yürümek, olmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Kirli, şirin, tek...

Hayvan adı: Cırcır böcekleri, kuşlar...

İnsana ait kavram: Bina, daire, kent...

Yakın akraba terimi: Babam, annem...

Bitki-çiçek adı: Çam, cırcır böceği, kuş...

3. Metin: Kalbimizin Sesi /Zafer ZENGİN (Düzenlenmiştir.)

Metinde 376 kelime yer almıştır. 38 insan, 122 cins ad, 77 tekil ad, 18 çoğul isim, 3 eş anlamlı, 19 karşıt anlamlı kelime, 3 bileşik ad, 29 sayı, 7 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 64 eylem geçmiştir. Bitki-çiçek adı, hayvan adı, renkler, eş sesli kelime, yakın akraba terimi, özel ad ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Kanal, sistem, besinler...

Tekil ad: Kan, dakika, dünya...

Çoğul ad: Besinler, hücreler, fonksiyonlar...

Eş anlamlı kelime: Etken, uygun, hayat...

Karşıt anlamlı kelime: Gece, gündüz, aynı...

Sayı: 2.500.000.000, 268.000, 100.000

Bileşik ad: Kilometre...

Eylem: Zorlamak, bakmak, pompalamak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Kısa, küçük, güzel...

İnsana ait kavram: Organ, kalp, vücut...

4. Şiir: Bizden Sonraki Çocuklar İçin / Mustafa Ruhi ŞİRİN /Dünyaya Gülen Adam

Şiirde 73 kelime geçmiştir. 26 insana ait kavram, 1 hayvan adı, 11 bitki-çiçek adı, 27 cins ad, 19 tekil ad, 7 çoğul ad, 2 karşıt anlamlı, 2 sayı, 5 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 20 eylem bulunmaktadır. Bileşik ad, özel ad, yakın akraba terimi, eş sesli kelime, eş anlamlı kelime ve renkler yer almamıştır.

Cins ad: Ağaç, çağ, düğün...

Tekil ad: Toprak, çiçek, ağaç...

Çoğul ad: Ağaçlar, fidanlar, meyveler...

Hayvan adı: Kelebek.

Bitki-çiçek adı: Ağaç, meyve, çiçek...

Karşıt anlamlı kelime: Gelecek, önce.

Eylem: Konuşmak, yıkılmak, yemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, bu, her...

İnsana ait kavram: Düğün, hayal, sevgi...

5. Serbest Okuma Metni: Kanatlı Bal Kutusu (A. Başak SEZGİN) (Düzenlenmiştir.)

Metinde toplam 400 kelime geçmiştir. 139 cins ad, 106 tekil ad, 34 çoğul ad, 11 karşıt anlamlı kelime, 7 bitki-çiçek adı, 3 eş anlamlı, 3 eş sesli kelime, 40 hayvan adı, 8 sayı, 57 eylem, 21 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 6 yakın akraba terimi, 39 insana ait kavram yer almıştır. Özel ad, bileşik ad, renkler yer almamıştır.

Cins ad: Çiçek, kovan, sofralar...

Tekil ad: Bal, besin, kovan...

Çoğul ad: Arkadaşlar, arılar, petekler...

Eş anlamlı kelime: Ad, neden, fert...

Eş sesli kelime: Bol, en...

Karşıt anlamlı kelime: Kalabalık, önce, dış...

Sayı: 17 bin, 4, 5...

Eylem: Üretmek, ayrılmak, toplamak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Dış, güzel, bir...

Hayvan adı: Arılar, kovan, kanat...

İnsana ait kavram: Ziyaret, dayanışma, saygı...

Yakın akraba terimi: Aile, ana...

Bitki-çiçek adı: Çiçek, nektar...

5. Sınıf 3. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Yeşil Örtü	55	11	34	0	23	9	13	3	4	0	2	0	3	0	0	0	3
Yeşille Mavinin Ölümü	613	138	202	9	93	48	183	5	14	4	26	17	30	21	15	1	12
Kalbimizi n Sesi	376	64	122	0	77	18	38	0	3	0	19	29	7	0	0	3	0
Bizden Sonraki Çocuklar için	73	20	27	0	19	7	26	1	0	0	2	2	5	11	0	0	0
Kanatlı Bal Kutusu	400	57	139	0	106	34	39	40	3	3	11	8	21	7	6	0	0

4.Tema: Yenilikler ve Gelişmeler

1. Metin: Mucit Çocuk / Melih ARAT (Düzenlenmiştir)

Metinde 569 kelime, 228 insana dair kavram, 145 cins ad, 142 tekil adlar, 38 çoğul adlar, 18 sayı, 11 eş anlamlı, 19 karşıt anlamlı, 2 eş sesli kelime, 38 özel ad, 12 yakın akraba terimi, 110 eylem, 3 bileşik ad, 29 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde hayvan adı, meyve adı, çiçek adı, renkler kullanılmamıştır.

Cins ad: Teleskop, gözlük, mercekler...

Özel ad: İlker, Yusuf, Manisa...

Tekil ad: Gözlük, fotoğraf, teleskop...

Çoğul ad: Mercekler, malzemeler, camlar...

Eş anlamlı kelime: Farklı, fakat, umut...

Karşıt anlamlı kelime: Önce, çok, yakın...

Eş sesli kelime: Ana, net.

Sayı: 400, on beş, %30...

Eylem: Bulmak, incelemek, engellemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Büyük, küçük, bu...

İnsana ait kavram: Asistan, heyecan, incelemek...

Bileşik ad: Samanyolu, Sabuncubeli, gökyüzü.

Yakın akraba terimi: Baba, oğul, ağabey...

2. Şiir: Uygarlık Yolu / Komisyon.

Şiirde toplam 79 kelime geçmiştir. 31 cins ad, 24 tekil ad, 2 çoğul ad, 4 eş anlamlı, 9 eş sesli, 4 karşıt anlamlı kelime, 1 sayı, 24 eylem, 4 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 45 insana ait kavram yer almıştır. Çiçek adı, meyve adı, hayvan adı, renkler, bileşik ad, özel ad, yakın akraba terimi geçmemiştir.

Cins ad: Bilim, yarış, düşman...

Tekil ad: Uygarlık, güç, düşman...

Çoğul ad: Keşifler, gökler.

Eş anlamlı kelime: Amaç, uygarlık...

Karşıt anlamlı kelime: Geçmiş, dost, düşman...

Eş sesli kelime: Saç, kaç, baş...

Sayı: Birinci.

Eylem: Varmak, okumak, çalışmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Derin, her...

İnsana ait kavram: Keşif, uygarlık, sanat...

3. Metin: Dünya'dan Uzakta / Aslı KAPLAN (Düzenlenmiştir.)

Metinde 435 kelime yer almıştır. 152 insana ait kavram, 145 cins ad, 82 tekil ad, 37 çoğul isim, 4 eş anlamlı, 28 karşıt anlamlı kelime, 9 sayı, 7 özel ad, 32 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 3 bileşik ad, 44 eylem geçmiştir. Bitki-çiçek adı, hayvan adı, renkler, eş sesli kelime, yakın akraba terimi ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Astronotlar, potasyum, böbrek...

Özel ad: Dünya...

Tekil ad: Kilo, göz, boğaz...

Çoğul ad: Astronotlar, eşyalar, vücutlar...

Eş anlamlı kelime: Zaman, an, şans...

Karşıt anlamlı kelime: Zorluk, azalmak, az...

Sayı: Bir...

Eylem: Keşfetmek, gitmek, sabır...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Zayıf, büyük, bir...

İnsana ait kavram: Keşif, astronot, iştah...

Bileşik ad: İnsanoğlu, yeryüzü...

4. Metin: Siz de Buluş Yapabilirsiniz / Tuba CAN (Düzenlenmiştir.)

Metinde 761 kelime geçmiştir. 190 insana ait kavram, 195 cins ad, 192 tekil ad, 47 çoğul ad, 4 bileşik ad, 32 özel ad, 29 karşıt anlamlı, 14 eş anlamlı kelime, 31 sayı, 64 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 150 eylem, 1 renk, 3 bitki-çiçek adı bulunmaktadır. Hayvan adı, yakın akraba terimi, eş sesli kelime yer almamıştır.

Cins ad: Bulaşık makinesi, problem, telgraf...

Özel ad: ABD, Celsius, Toricelli...

Tekil ad: Belge, ampul, televizyon...

Çoğul ad: Makineler, eldivenler, sandalyeler...

Eş anlamlı kelime: Yaşam, misafir, anlam...

Karşıt anlamlı kelime: Kısa, zor, hızlı...

Sayı: 1880, 1893, bir..

Eylem: Birleştirmek, çalışmak, kazanmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, kısa, bu...

İnsana ait kavram: Buluşçu, dişçi, yaratıcılık...

Bitki adı: Elma, ağaç...

Bileşik ad: Bilgisayar, televizyon, gökyüzü...

Renk adı: Beyaz,

5. Serbest Okuma Metni: Her Şey Bir Uçurtmayla Başladı / Aslı ZÜLAL (Bilim Çocuk Dergisi)

Metinde toplam 266 kelime geçmiştir. 61 cins ad, 46 tekil ad, 14 özel ad, 19 çoğul ad, 17 karşıt anlamlı kelime, 6 eş anlamlı, 4 eş sesli kelime, 13 sayı, 47 eylem, 22 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 6 yakın akraba terimi, 82 insana ait kavram yer almıştır. Bitki adı, hayvan adı, bileşik ad, renkler yer almamıştır.

Cins ad: Uçurtma, hava, motor...

Özel ad: ABD, Avrupa, Wilbur Wright...

Tekil ad: Rüzgar, pervane, dükkan...

Çoğul ad: Uçurtmalar, kanatlar, koşullar...

Eş anlamlı kelime: Öykü, yıl, tat...

Eş sesli kelime: Düş, yüz, el...

Karşıt anlamlı kelime: Yeni, eski, iyi...

Sayı: 1800, 1898, 1901...

Eylem: İncelemek, hareket etmek, izlemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: İki, küçük bir, yeni...

İnsana ait kavram: Buluşçu, kardeş, düş...

Yakın akraba terimi: Kardeş...

5. Sınıf 4. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Mucit Çocuk	569	110	145	38	142	38	228	0	11	2	19	18	29	0	12	3	0
Uygarlık Yolu	79	24	31	0	24	2	45	0	4	9	4	1	4	0	0	0	0
Dünya'da n Uzakta	435	44	145	7	82	37	152	0	4	0	28	9	32	0	0	3	0
Sizde Buluş Yapabilirsiniz	761	150	195	32	192	47	190	0	14	0	29	31	64	3	0	4	1
Herşey Bir Uçurtmayla Başladı	266	47	61	14	46	19	82	0	6	4	17	13	22	0	6	0	0

5.Tema: Güzel Sanatlar

1. Şiir: Günaydın Çocuklar / Birgül YANGIN / Çağdaş Türk Ozanı Barış Manço

Şiirde 79 kelime, 20 insana dair kavram, 23 cins ad, 13 tekil adlar, 7 çoğul adlar, 3 sayı, 1 eş anlamlı, 3 karşıt anlamlı, 1 eş sesli kelime, 13 eylem, 3 bitki-çiçek adı, 14 renk adı, 11 bileşik ad, 8 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde hayvan adı, yakın akraba terimi, özel ad kullanılmamıştır.

Cins ad: Renkler, ağaç, çim...

Tekil ad: Ağaç, renk, başak...

Çoğul ad: Çocuklar, büyükler, renkler...

Bitki- çiçek adı: Başak, çim, ağaç.

Eş anlamlı kelime: Doğa.

Karşıt anlamlı kelime: Sabah, akşam, gece.

Eş sesli kelime: Yüz..

Sayı: Bir...

Eylem: Dinlemek, karşılamak, korkmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Kapkara, bir, kırmızı...

İnsana ait kavram: Çocuklar, korkmak, karşılamak...

Bileşik ad: Gökyüzü, kahverengi, günaydın...

Renk adı: Mor, mavi, pembe...

2. Metin: En İyiyeye En Güzele Ulaşmak / Komisyon

Metinde toplam 614 kelime geçmiştir. 143 cins ad, 128 tekil ad, 66 çoğul ad, 16 eş anlamlı, 40 karşıt anlamlı kelime, 19 sayı, 98 eylem, 2 bileşik ad, 54 özel ad, 70 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 1 yakın akraba terimi, 155 insana ait kavram yer almıştır. Çiçek adı, meyve adı, hayvan adı, renkler, eş sesli kelime geçmemiştir.

Cins ad: Kervansaray, buğday, imaret...

Özel ad: Mimar Sinan, Yavuz Sultan Selim, İstanbul...

Tekil ad: Kale, çekiç, nargile...

Çoğul ad: Yağmurlar, işçiler, seferler...

Eş anlamlı kelime: Amaç, sebep, kent...

Karşıt anlamlı kelime: Batı, ince, güzellik...

Sayı: 315, 73, 17...

Eylem: Çalışmak, incelemek, vurmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Küçük, zarif, eşsiz...

İnsana ait kavram: Ün, buluş, şeref...

Bileşik ad: Kervansaray, Mihrimah...

Yakın akraba terimi: Kızı.

3. Metin: Miniatürk / Talha UĞURLUER (düzenlenmiştir)

Metinde 401 kelime yer almıştır. 46 insan, 74 cins ad, 65 tekil ad, 39 çoğul isim, 13 eş anlamlı, 3 eş sesli, 16 karşıt anlamlı kelime, 10 sayı, 4 renk, 59 özel ad, 12 bileşik ad, 1 hayvan adı, 2 bitki-çiçek adı, 26 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 57 eylem geçmiştir. Yakın akraba terimi ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Helikopter, pencere, mesire...

Özel ad: Bursa, Anadolu, Türkiye...

Tekil ad: Medeniyet, baca, kilise...

Çoğul ad: Ağaçlar, nehirler, dağlar...

Bitki- çiçek adı: Ağaçlar...

Eş anlamlı kelime: Doğa, tabiat, beyaz...

Karşıt anlamlı kelime: Küçük, büyük, güzel...

Eş sesli kelime: En...

Sayı: 105, 1973, 85...

Eylem: Çağırarak, incelemek, gülümsemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Güzel, küçük, kireçli...

İnsana ait kavram: Gülümsemek, unutmak, ziyaretçi...

Hayvana ait kavram: Yılanlı.

Bileşik ad: Pamukkale, Anadolu, Anıtkabir...

Renk adı: Yeşil, beyazlık...

4. Metin: Pantomima ve Beden Dili / Sevilay ATMACA (Gökhan TOK/Bilim Çocuk) (Düzenlenmiştir.)

Metinde 428 kelime geçmiştir. 135 insana ait kavram, 130 cins ad, 38 tekil ad, 37 çoğul ad, 1 bileşik ad, 2 özel ad, 13 karşıt anlamlı, 8 eş anlamlı, 9 eş sesli kelime, 5 sayı, 1 renk adı, 12 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 82 eylem, 1 yakın akraba terimi bulunmaktadır. Bitki-çiçek adı, hayvan adı yer almamıştır.

Cins ad: Kapı, jestler, kol...

Özel ad: Charlie Chaplin, Ben Turpin...

Tekil ad: Bacak, kavram, beden...

Çoğul ad: Sanatçılar, hareketler, kaşlar..

Eş anlamlı kelime: Beyaz, sinirli, dil ...

Karşıt anlamlı kelime: Yukarı, aşağı, beyaz ...

Eş sesli kelime: Yüz, söz, eller...

Sayı: Bir, ikincisi, yüzlerce...

Eylem: Anlatmak, saklanmak, sergilemek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Beyaz, iyi, bir...

İnsana ait kavram: Sanatçı, arkadaş, jestler...

Bileşik ad: Başparmak.

Renk adı: Beyaz.

Yakın akraba terimi: Anne.

5. Serbest Okuma Metni / Şiir: Sinemaya Gitme Günü / Salih MERCANOĞLU
(Güzeller Günler Kitabı)

Şiirde 75 kelime, 30 insana dair kavram, 26 cins ad, 21 tekil adlar, 4 çoğul adlar, 3 sayı, 1 eş anlamlı, 3 karşıt anlamlı, 18 eylem, 1 renk adı, 3 yakın akraba terimi, 4 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde hayvana ait kavram, bitki adı, özel ad, bileşik ad, eş sesli kelime ad kullanılmamıştır.

Cins ad: Sinema, kirpikler, yastık...

Tekil ad: Sinema, film, yağmur ...

Çoğul ad: Gözler, kirpikler, ...

Eş anlamlı kelime: Beyaz.

Karşıt anlamlı kelime: Çok, yalan, beyaz.

Sayı: Bir...

Eylem: Gülmek, kapatmak, koyup...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, beyaz, bu...

İnsana ait kavram: Gülümsemek, hüzün, soru...

Renk adı: Beyaz.

Yakın akraba terimi: Babam...

5. Sınıf 5. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Günaydın Çocuklar	79	13	23	0	13	7	20	0	1	1	3	3	8	3	0	11	14
En İyiyi Ve En Güzele Ulaşmak	614	98	143	54	128	66	155	0	16	0	40	19	70	0	1	2	0
Minyatür k	401	57	74	59	65	39	46	1	13	3	16	10	26	2	0	12	4
Pandemi ma Ve Beden Dili	428	82	130	2	38	37	135	0	8	9	13	5	12	0	1	1	1
Sinemaya Gitme Günü	75	18	26	0	21	4	30	0	1	0	3	3	4	0	3	0	1

6.Tema: Değerlerimiz

1. Şiir: Bayrağın Sesi / Emin Recep GÜREL / Çocuk Edebiyatı / Hazırlayan Tacettin Şimşek

Şiirde 48 kelime, 14 insana dair kavram, 15 cins ad, 12 tekil adlar, 5 çoğul adlar, 14 eş anlamlı, 1 karşıt anlamlı, 2 eş sesli kelime, 6 renk, 12 eylem, 5 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde hayvan adı, meyve-çiçek adı, sayılar, yakın akraba terimi, özel adlar, bileşik adlar kullanılmamıştır.

Cins ad: Bayrak, ufuk, beste...

Tekil ad: Yol, keder, ses...

Çoğul ad: Çocuklar, ufuklar, rüzgarlar...

Eş anlamlı kelime: Al, kırmızı, beyaz...

Karşıt anlamlı kelime: Beyaz, temiz, keder...

Eş sesli kelime: Al, yol.

Eylem: Sallanmak, gitmek, çağılamak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Al, masmavi, coşkun...

İnsana ait kavram: Keder, cesur...

Renk adı: Al, beyaz, kırmızı...

2. Metin: Nasrettin Hoca'nın Güneş Gözlüğü / Yalvaç URAL
(Düzenlenmiştir.)

Metinde toplam 419 kelime geçmiştir. 133 cins ad, 136 tekil ad, 24 çoğul ad, 13 hayvan adı, 2 bitki-meyve adı, 5 eş anlamlı, 2 eş sesli, 19 karşıt anlamlı kelime, 15 sayı, 25 özel ad, 65 eylem, 3 bileşik ad, 26 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 132 insana ait kavram yer almıştır. Renkler, yakın akraba terimi geçmemiştir.

Cins ad: Gözlük, dikiz aynası, tarla...

Tekil ad: Sevgi, kasket, yazar...

Çoğul ad: Fıkralar, çocuklar, çağlar...

Özel ad: Nasreddin Hoca, UNESCO...

Hayvan adı: Eşek...

Eş anlamlı kelime: Cevap, yıl, gayret...

Karşıt anlamlı kelime: Sevgi, ters, zayıf...

Eş sesli kelime: Yıl, söz.

Sayı: 1996, bir...

Bileşik ad: Anadolu, akşamüstü...

Eylem: Binmek, korkutmak, sormak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Tuhaf, bir, güçlü...

İnsana ait kavram: Hoca, espri, sevgi...

3. Metin: Fikir ve Gönül Adamı / H. Salih Zengin (Düzenlenmiştir.)

Metinde 322 kelime yer almıştır. 123 insan adı, 83 cins ad, 72 tekil ad, 25 çoğul isim, 9 eş anlamlı, 1 eş sesli, 18 karşıt anlamlı kelime, 13 sayı, 2 bileşik ad, 83 özel ad, 17 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 79 eylem, 5 yakın akraba terimi geçmiştir. Meyve-bitki adı, hayvan adı, renkler ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Türbe, ney, vaazlar...

Tekil ad: Fikir, gezi, hükümdar...

Çoğul ad: Televizyonlar, kartpostallar, kitaplar...

Özel ad: Nişabur, Konya, Karaman...

Eş anlamlı kelime: Yürek, ün, fikir...

Karşıt anlamlı kelime: Büyük, uzun, geri...

Eş sesli kelime: Yaz.

Sayı: 700, 1207, bir...

Eylem: Gelmek, yazmak, taşmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, uzun, güzel...

İnsana ait kavram: Anlamak, hoşgörü, düşünür...

Yakın akraba terimi: Oğul, baba, aile...

4. Şiir: İki Sevgi / Vehbi Cem Aşkun / Çocuk Şiirleri Antolojisi/Hazırlayan
:Mustafa Koç

Şiirde 49 kelime geçmiştir. 21 insana ait kavram, 21 cins ad, 22 tekil ad, 1 çoğul ad, 1 özel ad, 2 karşıt anlamlı, 1 eş sesli, 4 eş anlamlı kelime, 9 sayı, 4 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 8 eylem, 1 yakın akraba terimi bulunmaktadır. Meyve - çiçek adı,, hayvan adı, renkler, bileşik adlar yer almamıştır.

Cins ad: Sevgi, vatan, ocak...

Tekil ad: Millet, vatan, ses...

Çoğul ad: Sevgiler.

Özel ad: Türk.

Eş anlamlı kelime: Şan, kalp, baş...

Karşıt anlamlı kelime: Sevgi...

Eş sesli kelime: Baş.

Sayı: İki, bir...

Eylem: Yükselmek, kucak açmak, gelmek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Kutsal, mutlu, bir...

İnsana ait kavram: Arkadaş, gurur, mutlu...

Yakın akraba terimi: Ana.

5. Serbest Okuma Metni : Tekerlemeci Dayı / Miyase SERTBARUT (Çiğdem Der Ki..)(Düzenlenmiştir.)

Metinde toplam 1190 kelime geçmiştir. 296 cins ad, 263 tekil ad, 56 çoğul ad, 9 hayvan adı, 6 bitki-meyve adı, 10 eş anlamlı, 12 eş sesli, 32 karşıt anlamlı kelime, 22 sayı, 14 özel ad, 287 eylem, 5 bileşik ad, 66 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 401 insana ait kavram, 2 renk adı, 44 yakın akraba terimi yer almıştır.

Cins ad: Gözlük, dikiz aynası, tarla...

Tekil ad: Sevgi, kasket, yazar...

Çoğul ad: Fıkralar, çocuklar, çağlar...

Özel ad: Adana, Ali, İzmir...

Hayvan adı: Kirpi, köpek...

Bitki adı: Portakal, yaprak...

Eş anlamlı kelime: Şans, yıl, yüz...

Karşıt anlamlı kelime: Yaz, büyük, iyi...

Eş sesli kelime: Yaz, söz, geç...

Sayı: Dokuz yüz doksan dokuz, beş, iki...

Bileşik ad: Bilgisayar, yarıyıl...

Eylem: Anlatmak, uyumak, doldurmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Olgun, yeşil, zor...

İnsana ait kavram: Dede, berber, adam...

Renk adı: Yeşil, sarı.

Yakın akraba terimi: Anne, dayı, dede...

5. Sınıf 6. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Bayrağın Sesi	48	12	15	0	12	5	14	0	14	2	1	0	5	0	0	0	6
Nasrettin Hoca'nın Güneş Gözlüğü	419	65	133	25	136	24	132	13	5	2	19	15	26	2	0	3	0
Fikir Ve Gönül Adamı	322	79	83	83	72	25	123	0	9	1	18	13	17	0	5	2	0
İki Sevgi	49	8	21	1	22	1	21	0	4	1	2	9	4	0	1	0	0
Tekerlemeci Dayı	1190	287	296	14	263	56	401	9	10	12	32	22	66	6	44	5	2

7.Tema: Doğal Afetler

1. Şiir: Yangın Beytullah Hatoğlu / Ünitelerle Çocuk Şiirleri Antolojisi

Şiirde 47 kelime, 8 insana dair kavram, 21 cins ad, 17 tekil adlar, 1 eş anlamlı, 3 karşıt anlamlı, 10 eylem, 5 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime yer almıştır. Metinde hayvan adı, meyve-çiçek adı, yakın akraba terimi, renkler, sayılar, özel ad, çoğul adlar kullanılmamıştır.

Cins ad: Yangın, elektrik, büyüteç...

Tekil ad: Cam, tesisat, çakmak...

Eş anlamlı kelime: Doğa, şans.

Karşıt anlamlı kelime: Önce, küçük, iyi.

Eylem: Toplamak, söndürmek, oynamamak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Küçük, bir, kırık...

İnsana ait kavram: Dikkatsizlik, şans, güvenlik...

2. Metin: Güvenli Yaşam / Kızılay ile Güvenli Yaşam Öğreniyorum (Düzenlenmiştir.)

Metinde 281 kelime yer almıştır. 105 insana ait kavramı, 91 cins ad, 52 tekil ad, 30 çoğul isim, 6 eş anlamlı, 3 eş sesli, 18 karşıt anlamlı kelime, 2 sayı, 12 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 58 eylem geçmiştir. Bitki-meyve adı, hayvan adı, renkler, bileşik ad, yakın akraba terimi, özel ad ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Güven, tehlike, gürültü...

Tekil ad: Bıçak, soba, ocak...

Çoğul ad: Tehlikeler, alışkanlıklar, yiyecekler...

Eş anlamlı kelime: Kent, hayat, örnek...

Eş sesli kelime: Ocak, el, söz.

Karşıt anlamlı kelime: Geç, ince, azaltmak...

Sayı: Bir..

Eylem: Tanımak, uyumak, oturmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Sağlıklı, kötü, güvenli...

İnsana ait kavram: Güvenlik, öğretmenler, alışkanlık...

3. Metin: Dağın Tepesindeki Bulutlar / Cahit Uçuk / Türk İkizleri
(Düzenlenmiştir.)

Metinde 597 kelime geçmiştir. 84 insana ait kavram, 285 cins ad, 134 tekil ad, 67 çoğul ad, 2 bileşik ad, 2 hayvan adı, 10 bitki-meyve adı, 20 özel ad, 27 karşıt anlamlı, 17 eş anlamlı, 1 eş sesli kelime, 4 yakın akraba terimi, 14 sayı, 40 varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, 158 eylem bulunmaktadır. Renkler yer almamıştır.

Cins ad: Dere, afetler, su...

Tekil ad: Vücut, sel, ağaç...

Çoğul ad: Bacaklar, kıyıları, sesler...

Özel ad: Meryem, Karadere köyü, Zarbahan Dağı...

Hayvan adı: Kuşlar, Davarlar.

Bitki-çiçek adı: Dut, çalılar, ağaç...

Eş anlamlı kelime: Kara, dere, yüz...

Eş sesli kelime: Yüz.

Karşıt anlamlı kelime: Küçük, kara, ince...

Sayı: Bir...

Eylem: Gelmek, bağırarak, tırmanmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Küçük, büyük, bir...

İnsana ait kavram: Çalışmak, bağırarak, köylüler...

Bileşik ad: Karadere, Zarbahan.

4. Metin: Fayların Hareketi Komisyon (Bu kitap için hazırlanmıştır)

Metinde toplam 620 kelime geçmiştir. 152 cins ad, 125 tekil ad, 52 çoğul ad, 13 özel ad, 8 eş anlamlı, 6 eş sesli, 26 karşıt anlamlı kelime, 11 sayı, 144 eylem, 55 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 6 yakın akraba terimi, 190 insana ait havram yer almıştır. Bitki-meyve adı, hayvan adı, renkler, bileşik ad terimi geçmemiştir.

Cins ad: Deprem, fay, vazo...

Tekil ad: Biblo, dolap, düdük...

Çoğul ad: Numaralar, komşular, faylar...

Özel ad: Hilal, Feyza, Nihal...

Eş anlamlı kelime: Tedirginlik, fakat, önlem...

Eş sesli kelime: Söz, sağ, acı...

Karşıt anlamlı kelime: Büyük, çok, zarar..

Sayı: Bir..

Eylem: Gitmek, söylemek, anlatmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Zor, bir, güvenli...

İnsana ait kavram: Bilim adamı, uzman, gönüllü...

Yakın akraba terimi: Baba, anne...

5. Serbest Okuma Metni: Yaşam Sessizliği / Bertan AĞANOĞLU (Cumhuriyet Gazetesi) (Kısaltılmıştır.)

Metinde toplam 286 kelime geçmiştir. 80 cins ad, 85 tekil ad, 41 çoğul ad, 2 hayvan adı, 4 eş anlamlı, 1 eş sesli, 6 karşıt anlamlı kelime, 4 sayı, 15 özel ad, 53 eylem, 3 bileşik ad, 9 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 73 insana ait kavram yer almıştır. Renkler, yakın akraba terimi, bitki adı geçmemiştir.

Cins ad: İmece, metal, ekip...

Tekil ad: Deprem, gözyaşı, din...

Çoğul ad: Tüyer, köpekler, fotoğraflar,...

Özel ad: Gölcük, İzmit, Adapazarı...

Hayvan adı: Köpekler, tüyer.

Eş anlamlı kelime: Kent, kişi, muştulamak...

Karşıt anlamlı kelime: Parlak, ölüm, gülmek...

Eş sesli kelime: Tok.

Sayı: İki, üç...

Bileşik ad: Adapazarı, depremzede, heykeltıraş.

Eylem: Gülmek, konuşmak, parçalanmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Demir, tok, parlak...

İnsana ait kavram: Alkışlar, depremzede, haykırış...

5. Sınıf 7. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Yangın	47	10	21	0	17	0	8	0	1	0	3	0	5	0	0	0	0
Güvenli Yaşam	281	58	91	0	52	30	105	0	6	3	18	2	12	0	0	0	0
Dağın Tepesindeki Bulutlar	597	158	285	20	134	67	84	2	17	1	27	14	40	10	4	2	0
Fayların Hareketi	620	144	152	13	125	52	190	0	8	6	26	11	55	0	6	0	0
Yaşam Sessizliği	286	53	80	15	85	41	73	2	4	1	6	4	9	0	0	3	0

8.Tema: Oyun ve Spor

1. Metin: Bir Başarının Örnek Hikayesi / Bora Çınarcı / Bütün Dünya
(Düzenlenmiştir.)

Metinde 269 kelime, 96 insana dair kavram, 68 cins ad, 53 tekil adlar, 19 çoğul adlar, 9 sayı, 4 eş anlamlı, 20 karşıt anlamlı kelime, 66 eylem, 24 varlıkların nitelik nicelik bildiren kelime, 3 yakın akraba terimi yer almıştır. Metinde hayvan adı, bitki-meyve adı, renkler, özel ad, eş sesli kelime, bileşik adlar kullanılmamıştır.

Cins ad: Basketbol, takım, yağmur...

Tekil ad: Kol, antrenman, ateş...

Çoğul ad: Kulüpler, teklifler, kitaplar...

Eş anlamlı kelime: Yıl, düş, cevap...

Karşıt anlamlı kelime: Yukarı, büyük, sonra...

Eş sesli kelime: Düş, yıl, söz.

Sayı: Bir, iki...

Eylem: Taşımak, fırlatmak, gitmek...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Bir, küçük, bu...

İnsana ait kavram: Düş, söz, kabul etmek...

Yakın akraba terimi: Anne...

2. Şiir: Hangisine Başlasam? / İsmail Hakkı Sunat / “Ünitelere Göre çocuk Şiirleri Antolojisi ‘’ adlı kitap içerisinde alınmıştır.

Şiirde toplam 50 kelime geçmiştir. 20 cins ad, 16 tekil ad, 2 çoğul ad, 1 eş anlamlı, 2 eş sesli, 4 karşıt anlamlı kelime, 14 eylem, 6 varlıkların nitelik ve niceliklerini belirten kelime, 27 insana ait kavram yer almıştır. Bitki-meyve adı, hayvan adı, renkler, bileşik ad, yakın akraba terimi, özel ad terimi, sayılar geçmemiştir.

Cins ad: Yaş, yol, spor...

Tekil ad: Jimnastik, hava, futbol...

Çoğul ad: Sporlar, çocuklar.

Eş anlamlı kelime: Faydalı.

Eş sesli kelime: Yol, yaş.

Karşıt anlamlı kelime: Temiz, yüksek, büyükler...

Eylem: Yüzmek, koşmak, dolaşmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Temiz, faydalı, yol...

İnsana ait kavram: Dolaşmak, spor, gezmek...

3. Metin: Yeni Kırmızı Topum /Ayla Çınaroğlu / Çikolatayı Kim Yiyecek? (Düzenlenmiştir.)

Metinde 585 kelime yer almıştır. 151 insana ait kavram, 125 cins ad, 88 tekil ad, 21 çoğul isim, 15 eş anlamlı, 2 eş sesli, 35 karşıt anlamlı kelime, 6 sayı, 13 özel ad, 25 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 162 eylem, 5 bileşik ad, 17 yakın akraba terimi, 5 renk geçmiştir. Bitki-meyve adı, hayvan adı ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Top, eczane, dükkan...

Tekil ad: Düğme, kasap, balıkçı...

Çoğul ad: Alışverişler, dükkanlar, arkadaşlar...

Özel ad: Emre, Simge, Aylin...

Eş anlamlı kelime: İlginç, kırmızı, kirlenmek...

Eş sesli kelime: At, sıra.

Karşıt anlamlı kelime: Yeni, iyi, güzel...

Sayı: Bir...

Eylem: Çağırarak, fırlatmak, oynamak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: Kırmızı, eski, kocaman...

İnsana ait kavram: Oynamak, oyalanmak, alışveriş...

Bileşik ad: Alışveriş, kuruyemiş...

4. Şiir: Balkonlardaki Çocuklar / Ahmet Efe / Gül Çocuk

Şiirde 38 kelime geçmiştir. 27 insana ait kavram, 22 cins ad, 7 tekil ad, 15 çoğul ad, 2 karşıt anlamlı, 2 eş anlamlı kelime, 10 eylem bulunmaktadır. Bitki-çiçek adı, hayvan adı, yakın akraba terimi, varlıkların nitelik nicelik kelimeleri, sayılar, bileşik ad, özel ad, eş sesli kelime ve renkler yer almamıştır.

Cins ad: Güneş, kafes, toprak...

Tekil ad: Bahar, kent, toprak...

Çoğul ad: Balkonlar, çocuklar, avuçlar...

Eş anlamlı kelime: Ebediyen, kent.

Karşıt anlamlı kelime: Sıcak, güzel.

Eylem: Görmek, oynamak, ağlamak...

İnsana ait kavram: Çocuklar, ağlamak, oynamak...

5. Serbest Okuma Metni: Tangram / Her Güne Bir Oyun

Metinde 142 kelime yer almıştır. 38 insana ait kavram, 42 cins ad, 36 tekil ad, 1 hayvana ait kavram, 8 çoğul isim, 7 eş anlamlı, 5 karşıt anlamlı kelime, 12 sayı, 10 özel ad, 22 varlıkların nitelik, niceliklerini belirten kelime, 18 eylem, 1 bileşik ad geçmiştir. Bitki-meyve adı, eş sesli kelime, renk adı, yakın akraba terimi ise hiç geçmemiştir.

Cins ad: Hikaye, teori, figürler...

Tekil ad: Karton, hikaye, oyun...

Çoğul ad: Şekiller, teoriler, parçalar...

Özel ad: Tangram, Tan, Asiyeye...

Eş anlamlı kelime: Yalnızca, ilginç, hüner...

Karşıt anlamlı kelime: Küçük, büyük, zor...

Sayı: 7, 2, 1...

Eylem: İcat etmek, bağlamak, onarmak...

Varlıkların nitelik ve nicelik bildiren kelimeleri: İlginç, bazı, küçük...

İnsana ait kavram: Kişiler, hayal gücü, kral...

Hayvana ait kavram: Hayvan.

Bileşik ad: Paralelkenar.

5. Sınıf 8. Tema

Metinler	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnsana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
Bir Başarının Örnek Hikayesi	269	66	68	0	53	19	96	0	4	0	20	9	24	0	3	0	0
Hangisine Başlasam	50	14	20	0	16	2	27	0	1	2	4	0	6	0	0	0	0
Yeni Kırmızı Topum	585	162	125	13	88	21	151	0	15	2	35	6	17	0	17	5	5
Balkonlardaki Çocuklar	38	10	22	0	7	15	27	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0
Tangram	142	18	42	10	36	8	38	1	7	0	5	12	22	0	0	1	0

5. Sınıf Toplam Tema

5.SINIF	Toplam Kelime	Toplam Eylem	Toplam Cins Ad	Toplam Özel Ad	Toplam Tekil Ad	Toplam Çoğul Ad	Toplam İnsana Ait Kavram	Toplam Hayvana Ait Kavram	Toplam Eş Anımlı Kelime	Toplam Eş Sesli Kelime	Toplam Karşıt Anımlı Kelime	Toplam Sayılar	Toplam Sıfatlar	Toplam Meyve-Bitki-Çiçek Adı	Toplam Yakın Akraba Terimi	Toplam Bileşik Ad	Toplam Renk adı
1.Tema	2172	497	512	62	377	91	741	5	49	28	80	51	120	15	31	1	14
2.Tema	1750	222	558	204	459	110	760	0	73	39	67	59	101	0	1	58	0
3.Tema	1517	290	524	9	318	116	299	49	7	7	60	56	66	39	21	4	15
4.Tema	2110	375	577	91	486	143	697	0	39	15	97	72	151	3	18	10	1
5.Tema	1597	268	396	115	265	153	386	1	39	13	75	40	120	5	5	26	20
6.Tema	2028	451	548	123	505	111	691	22	42	18	72	59	118	8	50	10	8
7.Tema	1831	423	629	48	411	190	460	4	36	11	80	31	121	10	10	5	0
8.Tema	1084	270	277	23	200	65	339	1	29	4	66	27	69	0	20	6	5
TOPLAM	14089	2796	4021	675	3021	979	4373	82	314	135	597	395	866	80	156	120	63

Araştırma sürecinde 2009 M.E.B 5. Baskılı 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabında yer alan 40 metindeki toplam kelime sayısı 14089'dur. Buna göre 8 temanın ortalama kelime sayısı 1761 çıkmıştır. (Tabloda görüldüğü gibi temalar arasında düzenli bir artış ya da azalma olmamıştır.) 1. Temada 2172 kelime yer almışken, 2. Temada 422 azalarak 1750, 3. Temada 233 daha azalarak 1517 kelime kullanılmıştır. 4. Temada 593 artarak 2110 kelime, 5. Temada 513 azalarak 1597, 6. Temada 431 artarak 2028, 7. Temada 197 azalarak 1831, 8. Temada 747 azalarak 1084 kelime geçmiştir.

5. sınıfın Türkçe Ders Kitaplarındaki 8 temada yer alan toplam 2796 eylemin ortalaması 349, toplam 4021 adın ortalaması 502, toplam 675 özel adın ortalaması 84, toplam 3021 tekil adın ortalaması 377, toplam 979 çoğul adın ortalaması 122, toplam 4373 insana ait kavramın ortalaması 546, toplam 82 hayvana ait kavramın ortalaması 10, toplam 314 eş anlamlı kelimenin ortalaması 39, toplam 135 eş sesli kelimenin ortalaması 16, toplam 597 karşıt anlamlı kelimenin ortalaması 74, toplam 395 sayı kavramının ortalaması 49, toplam 866 varlıkları niteleyen ve niceleyen kelimenin ortalaması 108, toplam 80 meyve-bitki-çiçek adının ortalaması 10, toplam 156 yakın akraba teriminin ortalaması 19, toplam 120 bileşik adın ortalaması 15, toplam 63 renk adının ortalaması 7 çıkmıştır.

IV. BÖLÜM

Bu bölümde “Sonuç, Öneriler” başlıklarına yer verilmiştir.

SONUÇ

Türkçe Ders Kitaplarında yaptığımız araştırma için incelediğimiz 2008-2009 Eğitim-Öğretim yılında okutulan 4. Sınıf Türkçe Ders Kitabında 8 tema yer almıştır. Bu temalardan 1. , 2. , 5. ve 8. temalar 2' si şiir olmak üzere 5 metinden, 3. , 4. , 6. temalar 1' i şiirden oluşan 5 metinden, 7. tema ise 1' i kukla oyunu, 1' i şiir olmak üzere 5 metinden oluşmuştur. 4. sınıf Türkçe Ders Kitabındaki 8 temada yer alan 40 metin incelenmiştir. 2007-2008 ve 2009-2010 Eğitim-Öğretim yılında okutulan 5. sınıf Türkçe Ders Kitabında 8 tema yer almıştır. Bu temalardan 1. , 2. , 4. , 7. temalar 1' i şiir 5 metinden, 3. , 5. , 6. , 8. temalar 2' si şiir 5 metinden oluşmuştur. 5. sınıf Türkçe Ders Kitabındaki 8 temada toplam 40 metin incelenmiştir. Metinlerdeki kelime sayıları tespit edilirken başlıklar da dahil edilmiştir. Her metindeki kelimeler, türleri açısından incelenmiş ve bu kelimeler isim, eylem olma durumları, cins-özel ad, tekil isim - çoğul isim olmaları, varlıkların nitelik ve nicelik durumlarını belirtmeleri, eş anlam-eş sesli-karşıt anlamlı olmaları, insan-bitki-hayvana ait kavramları ifade etmeleri, renk, sayı, bileşik kelime, yakın akraba terimi olup olmamalarına göre sayılmıştır. Ve metin içerisinde her tür için 3 örnek verilmiştir.

Yapılan incelemelere göre, kitaplarda yer alan metinler genel olarak uzun olmasına karşılık şiirler az sayıda kıtadan oluşmuştur.

İlköğretim Türkçe Programında ve öğretmen kılavuz kitabında metinlerin neye göre seçildiği belirtilmemiştir. Bilgilendirici ve öyküleyici metinler uzun seçildiğinden kelime sayıları fazla çıkmıştır. Belirli bir programa bağlı olmadan tesadüfen seçilen metinlerdeki kelimeler için de önceden bir çalışma yapılmamıştır. Kelime öğretimi önceden belirlenen kurallara bağlı olarak yapılmalıdır. Türkçe Dersi için temel materyalin ders kitabı olduğu düşünüldüğünde kelime öğretimi için, yeni karşılaşılan kelimeleri öğrencilerin eski bildikleri kelimelerle ilişkilendirebilmeleri sağlanmalıdır. Böylece öğrencilerin kelime hazineleri sınıf seviyelerine bağlı olarak

artarak geliŒecektir. Öğrencilerin kelime öğrenirken ulaşabileceği açıklayıcı resimli, kelimenin diğer terimlerle ilişkilendirildiği, kelimelerin parçada geçen anlamını karşılayacak kaynaklar hazırlanmalıdır.

Araştırmamızda kitaplar incelenirken hem temalar arasında hem 4. Sınıf ve 5. Sınıf arasında kelime çeşitliliği karşılaştırması yapılmıŒ sonuçlar tablolar halinde ortaya konmuştur.

	Kelime	Eylem	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	İnana ait kavram	Hayvana ait Kavram	Eş Anlamlı Kelime	Eş Sesli Kelime	Karşıt Anlamlı Kelime	Sayılar	Sıfatlar	Meyve, Bitki, Çiçek Adları	Yakın akraba Terimleri	Bileşik Ad	Renk Adı
4. Sınıf	13138	2683	3660	662	3078	939	5363	135	263	56	458	354	698	130	188	121	52
5. Sınıf	14089	2796	4021	675	3021	979	4373	82	314	135	597	395	866	80	156	120	63
Fark	951 artış	113 artış	361 artış	13 artış	57 azalış	40 artış	990 azalış	53 azalış	51 artış	79 artış	139 artış	41 artış	168 artış	50 azalmış	32 azalmış	1 azalmış	11 artış

Tabloda da görüldüğü gibi 4. sınıf ve 5. sınıf seviyeleri arasında kelime çeşitliliği ve türlerin toplam sayılarında düzenli bir artma ya da azalma görülmemiştir. Aynı yıl baskılı 4. Sınıf Türkçe Ders Kitabında toplam 13138 kelime geçmişken 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabında toplam 14089 kelime geçmiştir. Görüldüğü gibi 5. Sınıfta 951 kelime fazla kullanılmıştır. Sınıf seviyesinin artmasıyla toplam kelime sayısında olduğu gibi eylem, cins ad, özel ad, çoğul ad, eş anlamlı kelime, eş sesli kelime, karşıt anlamlı kelime, sayılar, sıfatlar, renk kavramlarında da artış olmuştur. Fakat bu durum tekil ad, insana ait kavram, hayvana ait kavram, meyve-bitki-çiçek adı, yakın akraba terimi ve bileşik ad sayısında tam tersi yönde azalma ile olmuştur. Sınıf seviyesine bağlı olarak seçilen metinler ve oluşturulan temalarda tesadüfi seçimler yapıldığı sonucu ortaya çıkmıştır.

ÖNERİLER

Türkçe Ders Kitaplarında yer alan 4 zorunlu temanın dışındaki seçmeli temaları öğretmenlerin görev yaptığı yerleşim yerlerinin ihtiyacı göz önünde bulundurarak seçebilmesi gerekir.

Kitaplarda yer alan temalardaki toplam kelime sayıları ilk temadan son temaya doğru artan bir eğilim göstermelidir. Öğretmeyi hedeflenen yeni kelimeler belirlenmeli, buna uygun bir plan oluşturmalı ve bu plana uygun metinler hazırlanmalı. Böylelikle kelime öğretimi metin içerisinde rastlanan kelimeler üzerinde değil, öğrencinin kelime hazinesine katması hedeflenen sözcüklere dayalı metinler üzerinden yapılmalıdır. Öğretilecek kelimeler için ders kitabı yanında hazırlanmış açıklayıcı resimli, kelimeyi kavramlarla ilişkilendirecek, yan anlamlarını ve metin içerisindeki anlamını ifade eden sözlükler hazırlanmalıdır. Böylelikle kelime öğretimi planlanmış, istenen hedeflere uygun olarak gerçekleştirilmiş olur.

Bilgilendirici metinler seçilirken öğrencinin anlamasını kolaylaştıracak kavramlar seçilmeli, seviyesini aşan ayrıntılardan uzak durulmalıdır. 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin halen somut işlemler döneminde olduğu düşünülerek ders kitapları soyut kavramlarla doldurulmamalı, gündelik hayatında karşılaşılabileceği örneklere ağırlık verilmelidir. Öyküleyici metinler öğrenciye daha çok hitap edecek şekilde hazırlanmalıdır.

Araştırmayla kelime türlerinin kitaplarda yeterli sayıda yer aldığı görülmüştür. Fakat sınıf seviyesi arttıkça öğrencinin dil gelişimi için daha fazla örneklere gidilmelidir.

Yeni müfredata paralel hazırlanan Türkçe Ders Kitaplarının Sosyal Bilgiler Ders Kitabı gibi öğretici yanının ağır bastığı görülmüştür. Güzel Türkçemizin en uygun eserleri, 4. ve 5. sınıf için hazırlanan kitaplarda yer alması gerekir. Böylelikle öğrenciler dilimize ait en güzel eserlerle ders kitaplarında tanışmış olur.

KAYNAKÇA

ACARLAR, Funda, DÖNMEZ Baykoç, (1992). *30-47 Aylar (2,5-4 Yaş)Arasındaki Türk Çocuklarının Dil Yapılarının İncelenmesi*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. 8(3):Ankara, s.163-203.

ACARLAR, Funda, EGE, Pınar ve TURAN, Figen (2002). *Türk Çocuklarında Üstdil Becerilerinin Gelişimi ve Okuma ile İlişkisi*. Türk Psikoloji Dergisi, 17 (50): 63-73.

AKÖZ, Yasemin, BULUT, Pınar (20-22 Mayıs 2010). *İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersi Öğrenci Çalışma Kitaplarında Yer Alan Dil Bilgisi Etkinliklerinin İncelenmesi*, 9. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, s.181-186, Elazığ,

AKSAN, Doğan (1998). *Her Yönüyle Dil. Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayını.

AKSAN, Doğan (1990). *Her Yönüyle Dil. Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayını.

AKSARI, M. Fevzi, KÖKSAL, Tayfur (1988). *Kelimeler*. Der Hessische Kultur Minister, Weisbaden.

ALPAN (Bangir), Gülgün (2008). *Ders Kitaplarındaki metin tasarımı*, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi kış 6(1).

AVKAPAN, Altan (2006), *Ortaöğretim 11. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı Ders Kitaplarında Kelime Hazinesinin Öğretimi Üzerine Bir Araştırma*, Ankara, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

AYATA İbrahim Ali, OLYAR Kaya, ESEN, Şatır (2001). *İlköğretim Türkçe Ders Kitabı*, 5. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

AYDOĞAN, Yasemin, KOÇAK, Nurcan, (2003). *Okul öncesi çocukların dil gelişimlerine etki eden faktörlerin incelenmesi*, Milli Eğitim Dergisi, sayı 159, yaz.

BANGUOĞLU, Prof. Tahsin (1995), *Türkçenin Grameri*, Bizim Büro Basımevi, Ankara.

BAYKOÇ, Necate, ARI, Meziyet (1989). “12-30 Aylık Türk Çocuklarında Dilin Kazanılması”, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dergisi, Ankara.

BERBEROĞLU, Giray, TUNCER ÖZGEN Çiğdem, (2009). *Türkçe Okuduğunu Anlama Becerileri*, Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama, s:9, Eylül-Ekim, Ankara.

BİLGİN, Nihat (1988). *Kelime Hazinesi Konusunda Bir Araştırma*, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, (Yayınlanmamış Araştırma Raporu), Ankara.

BUDAK, Yusuf (2000). *Sözcük öğretimi ve sözlüğün işlevi*. Dil dergisi. 92: 19-26.

CALP, Mehrali (2005). *Özel öğretim alanı olarak Türkçe Öğretimi*, Eğitim Kitabevi, Ankara.

CEMİLOĞLU, Mustafa (2004). *Türkçe Öğretimi*, İstanbul, Aktüel Yayınevi.

ÇABAZ, Yüksel (2007). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarındaki aktif kelime servetinin belirlenmesi (Kırklareli/Merkez Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÇEÇEN, M. Akif (2002). *İlköğretim Öğrencilerinde Kelime Hazinesinin Geliştirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

ÇIKRIKÇI, Sevgi Sevim (2007). *Metin dilbilimin Temel Kavramlarının Anadili Öğretimi Süreci Açısından Değerlendirilmesi*. Dil Dergisi, (138):43-57.

ÇIPLAK, Mustafa. (2005). *İlköğretim 5. 8. Sınıf İle Orta Öğretim 11. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlardaki Aktif Kelime Hazinesinin Tespiti Üzerine Kelime Serveti Araştırması Uşak İli Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

ÇİFTÇİ, Musa (1991). *Bir Grup Yükseköğrenim Öğrencisi Üzerinde Kelime Serveti Araştırması* (Basılmamış Master Tezi), Ankara Gazi Üni. Ankara.

DAVASLIGİL, Ümit (1985). *Farklı Sosyo Ekonomik ve Kültürel Çevreden Gelen Birinci Sınıf Çocuklarının Dil Gelişimine Okulun Etkisi*, İstanbul Üni. Ed.Fak. Yayınları, İstanbul.

DEMİR, Celal (2006). *Türkçe/Edebiyat Eğitimi ve Kişisel Kelime Serveti*. Milli Eğitim Dergisi, Ankara, 169. Sayı.

DURU, Kadir (2007), *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarındaki Aktif Kelime Servetinin Belirlenmesi (Uşak / Sivashlı Örneği) Dan: Yard.Doç.Dr.Selcen ÇİFCİ (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

DÖKMEN, Üstün ve YAŞIN-DÖKMEN Zehra (1988). *İlkokul Kitaplarındaki Dilin ve Türkçeyi Kullanma Becerisinin Psikolojik Bir Yaklaşımla Değerlendirilmesi*, 1-3 Ekim 1986 Ankara, Türk Dilinin Öğretimi Toplantısı'nda sunulmuş bildiri. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

EGE, Pınar, ACARLAR, Funda ve GÜLERYÜZ, Figen (1998). *Türkçe Kazanımında Yaş ve Ortalama Sözcük Uzunluğunun İlişkisi*, Türk Psikoloji Dergisi, 13 (41): 19-31.

ERDOĞAN, Samiye, BEKİR, Şimşek, Hatice, ve ARAS ERDOĞAN, Selma (2005). *Alt Sosyoekonomik Bölgelerde Anasınıfına devam eden 5-6 yaş grubundaki çocukların dil gelişim düzeylerine bazı faktörlerin etkisinin incelenmesi*. Ç. Ü. Sosyal Bilimler Dergisi. 14 (1).

ERGİN, Prof.Dr.Muharrem (1993), *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Basım, İstanbul.

ERİK, Nazik (1991). *Türkiye' de Anadil Öğretimi*, İzmir.

GÖKMEN, Seda (2005). *Okul Öncesi Eğitim Kitapları Görsel Materyallerinde Kullanılan Kavramların Kavram Alanlarına Göre Dağılımı*, Dil Dergisi, 129():7-22.

GÖKMEN, Seda (2007). *(48-72 Aylar) Arasındaki Çocukların Ad-Eylem Kullanımları*. Dil Dergisi, (137):18-29.

GÖZ, İ. (2003). *Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları:823.

GÜLER, Tülin, DÖNMEZ, Baykoç Necate (2007). *48-72 Aylar Arasındaki Türk Çocuklarının Alıcı Dil Yapılarının İncelenmesi*. Eğitim araştırmaları, (27) 83-96.

GÜNEŞ, Firdevs (1997). *Okuma Yazma Öğretimi ve Beyin Teknolojisi*. Ocak Yayınları, Ankara.

HANCI, Güler (2007). *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarındaki Aktif Kelime Servetinin Belirlenmesi (Uşak / Banaz Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

HARIT, Ömer (1971). *Samsun ve Ankara İllerinin 6-7 Yaş Çocuklarında Kelime Hazinesi Araştırması*, MEB Plânlama Araştırma ve Koordinasyon Dairesi Bşk. Yayını, Ankara.

İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu. (2005). MEB, Ankara.

İPEKÇİ, Ali (2005). *İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Kelime Serveti Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu..

KARADAĞ, Özay (2005). *İlköğretim I.Kademe Öğrencilerinin Kelime Hazinesi Üzerine Bir Araştırma*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

KARAHAN, Ali. (2007). *Uşak Ulubey İlçesi Köy İlköğretim Okulları 5. sınıfların Yazılı Kelime Servetinin Belirlenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

KARAKUŞ, İdris (2002). *Türkçe Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi (Öğretmen El Kitabı)*, Ankara: Anıttepe Yayıncılık.

KARAKUŞ, İdris (2000). *Türkçe Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi (Öğretmen El Kitabı)*, Ankara: Sistem Ofset Yayınları.

KARATAY, Halit (2007). *Kelime Öğretimi*, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27(I), 141-153.

KAVCAR, Cahit, FERHAN, Oğuzkan (1987). *Türkçe Öğretimi Özel Öğretim Yöntemleri*, AÖF Yayınları, Ankara.

KURUDAYIOĞLU, Mehmet. (2005). *İlköğretim II.Kademe Öğrencilerinin Kelime Hazinesi Üzerine Bir Araştırma*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

OĞUZKAN, A. Ferhan (2000). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara, Anı Yayıncılık.

ÖZBAY, Murat ve MELANLIOĞLU, Deniz (2008). *Türkçe Eğitiminde Kelime Hazinesinin Önemi*, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5 (1), 30-45.

ÖZTEKİN, Mehmet (2008). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin aktif kelime serveti üzerine bir araştırma (Düzce /Akçakoca İlçesi Örneği, Yüksek Lisans Tezi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

PARS, V.B, PARS, C. (1954). *Okuma Psikolojisi ve İlk Okuma Öğrenimi*, İstanbul: Maarif Basımevi.

PEHLİVAN Ahmet (2003). *Türkçe Kitaplarında Sözcük Dağarcığını Geliştirme Sorunu ve Çözüm Yolları*, s.8, sayı:122, Eylül.

SENEMOĞLU, Nuray (2006). *Okul Öncesi Eğitimde Dilin Önemi*.

SEVER, Sedat (1997). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*, Anı Yay., Ankara.

SOLAK, Murat ve YAYLI Derya (2009). *İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarının Türler açısından İncelenmesi*, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2/9.

ŞAHİN, Semra; KARAASLAN BAÇ, Tuğba (2005). *Ankara İl Merkezindeki Üç-Altı Yaş Grubu Çocukların Dil Gelişimi Beceri Düzeylerinin Değerlendirilmesi*, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dergisi, 2(1-2):20-27.

Tdk, 2005:1382.

TEKİŞİK, Hüseyin Hüsnü (2000). *Hüseyin İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 5*, Ankara: Tekişik Yayıncılık.

TEMUR, Turan (2006). *İlköğretim 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin yazı dilindeki kelime hazinelerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi, Doktora Tezi*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

TOPBAŞ, Seyhun (1998). *İlköğretim Öğretmenliği Lisans Tamamlama Programı Türkçe Öğretimi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları.

TOSUNOĞLU, Mesiha (2000). “*Kelime Servetinin Eğitimdeki Yeri ve Önemi*”, <http://www.meb.gov.tr>.

TURGUT (SİNGİL), Afife,(2008). *İlköğretim 3. Sınıf Öğrencilerinin Aktif Kelime Serveti Üzerine Bir Araştırma (Uşak İli Merkez Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

ÜNSAL, Hayriye (2005), *İlköğretim 5. ve 8. Sınıflar İle 11. Sınıflar Sözlü Anlatımdaki Aktif Kelime Hazineleri/Afyon Merkez Örneği*, Afyon, Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

YAĞMUR, Kutlay (2009). *Teknik okuma ve okuduğunu anlama ilişkisi*. Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama Dergisi. Ocak-Şubat 2009, Sayı: 1.

YAPICI, Mehmet. (2004). *İlköğretim dilbilgisi konularının çocuğun bilişsel düzeyine uygunluğu*. <http://ilkogretim-online.org.tr/vol3say2/v03s02m4.pdf>, Erişim Tarihi: 20.07.2010.

ZORBAZ, Kemal Zeki (2007). *Türkçe Ders Kitaplarındaki Masalların Kelime- Cümle Uzunlukları ve Okunabilirlikler Düzeyleri Üzerine Bir Değerlendirme*, Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi, 3(1);87-101.